

Långsiktig ekonomisk analys Danderyds kommun

Sammanfattning (1)

Befolkning

- Danderyd har en annorlunda befolkningsstruktur än riket. Danderyd har en högre andel i åldern 3-20 år och 40-50 år och en lägre andel i åldern 20-40 år och 55-65 år.
- Befolkningen väntas öka med ca 10 500 invånare till 2050 enligt ett s.k. nollalternativ, med ca 17 500 invånare i ett mellanalternativ och med ca 25 000 invånare i ett högt alternativ.
- Ökningstakten varierar och är som störst runt 2020 i samtliga alternativ.
- Befolkningsstrukturen förväntas vara liknande år 2050 som år 2014 enligt alla tre utvecklingsalternativ.
- Försörjningskvoten ökar och kommer att vara högre än rikets år 2050, men skillnaden mot riket minskar.

Utveckling av kostnader och intäkter

- Det demografiska kostnadstrycket är störst inom äldreomsorgen och uppgår till 74 procent i nollalternativet, 87 procent i mellanalternativet och 96 procent i det höga alternativet.
- Det totala kostnadstrycket uppgår till 38 procent i nollalternativet, 58 procent i mellanalternativet och 76 procent i det höga alternativet.
- Intäkter från skatter och statsbidrag ökar från ca 1,5 mdkr till 5,6 mdkr, 6,5 mdkr respektive 7,2 mdkr i de tre alternativen.
- Det uppstår ett gap mellan nettokostnadsutvecklingen och intäktsutvecklingen.

Utveckling av kostnader och intäkter

- Gapet motsvarar 5,17 kr på skattesatsen eller en årlig effektivisering på 0,78 procent i nollalternativet.
- Gapet motsvarar 4,48 kr på skattesatsen eller en årlig effektivisering på 0,71 procent i mellanalternativet.
- Gapet motsvarar 4,33 kr på skattesatsen eller en årlig effektivisering på 0,68 procent i det höga alternativet.

Sammanfattning (2)

Investeringsbehov och finansiering

- Investeringarna i nollalternativet uppgår till 8,1 mdkr i fasta priser. Av dessa avser 0,9 mdkr investeringar i exploateringsfastigheter.
- I mellanalternativet uppgår investeringarna till 9,9 mdkr i fasta priser varav 1,3 mdkr avser investeringar i exploateringsfastigheter.
- I det höga alternativet uppgår investeringarna till 12,6 mdkr i fasta priser varav 3,4 mdkr avser investeringar i exploateringsfastigheter.

Investeringsbehov och finansiering

- Investeringsbehovet möts bland annat genom exploateringsintäkter.
- I nollalternativet får kommunen ett positivt kassaflöde från 2020, i mellanalternativet och det höga alternativet från 2029.
- Kommunen lånar pengar i början av perioden för att finansiera investeringar och medfinansiering av statlig infrastruktur.
- Kommunen har ingen låneskuld från 2030 i nollalternativet, från 2042 i mellanalternativet och från 2038 i det höga alternativet.

Utmaningar

Utmaningar

- Kommunen förutser en kraftig befolkningsökning, vilket ställer krav på planering för omfattande utbyggnad av den kommunala servicen.
- Stora investeringar kommer att behövas som ställer krav på en väl fungerande investeringsprocess.
- Kommunen måste vara förberedd på att omständigheter snabbt kan ändras, bland annat vad avser externa aktörers exploateringsverksamhet, och därmed vara beredd att snabbt möta detta med en flexibel investeringsverksamhet.

Utmaningar

- Kommunen behöver ha en god framförhållning i likviditetsplaneringen genom att säkra upplåningsbehov i början av perioden och placeringsmöjligheter i slutet av perioden.
- Kommunen behöver genomföra effektiviseringar på 0,78/0,71/0,68 procent årligen för att uppnå ett resultat enligt den finansiella målsättningen.
- Behov av god kompetensförsörjning i en snabb befolkningsutveckling.

Utmaningar

- Uthållighet i exploateringsverksamheten. Om beslut fattas om medfinansiering av en tunnel genom Danderyd kommer kommunen att ha en fast driftkostnad på 148 mnkr (kort tunnel) eller 200 mnkr (lång tunnel) per år fram till 2045.

Innehåll

Sammanfattning

DEL I – INLEDNING OCH UPPDRAGETS
FÖRUTSÄTTNINGAR

Uppdrag och tillvägagångssätt

Samhällsekonomiska förutsättningar

Skatteintäkter

Kommunalekonomisk utjämning

Kommunens finansiella mål

DEL II – KOSTNADSRAMSKRIVNING

Kommunal verksamhet och befolkningsförändringar

Behovsutveckling för verksamheterna

Investeringar

Framskrivning av verksamheternas kostnader

DEL III – EKONOMISKT UTFALL

Pensionskostnader

Intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning

Avskrivningar

Utveckling av nettokostnader och intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning

Kassaflöde och finansieringsbehov

Finansiella nyckeltal, balans- och resultaträkning

APPENDIX

DEL I INLEDNING OCH UPPDRAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR

Uppdrag och tillvägagångssätt

Inledning

Bakgrund, uppdrag och tillvägagångssätt

Med utgångspunkt i kommunens befolkningsutveckling/-tillväxt står kommunen liksom många andra inför stora utmaningar framöver. Danderyds kommun önskar genomföra en långsiktig finansiell analys för åren fram till och med 2050.

Analysen ska ta sin utgångspunkt i den demografiska utvecklingen och kommunens befolkningsprognos. I denna ligger antagande om dödstal, födelsetal samt in- och utflyttning. Utifrån befolkningsprognosen beräknas det så kallade demografiska trycket, både på drift- och investeringsekonomi. Detta görs i fasta priser: 2014 års kostnadsnivå. Kommunens framtida kostnader räknas om i löpande priser med hjälp av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) senaste bedömning av löne- och prisutvecklingen (oktober 2015).

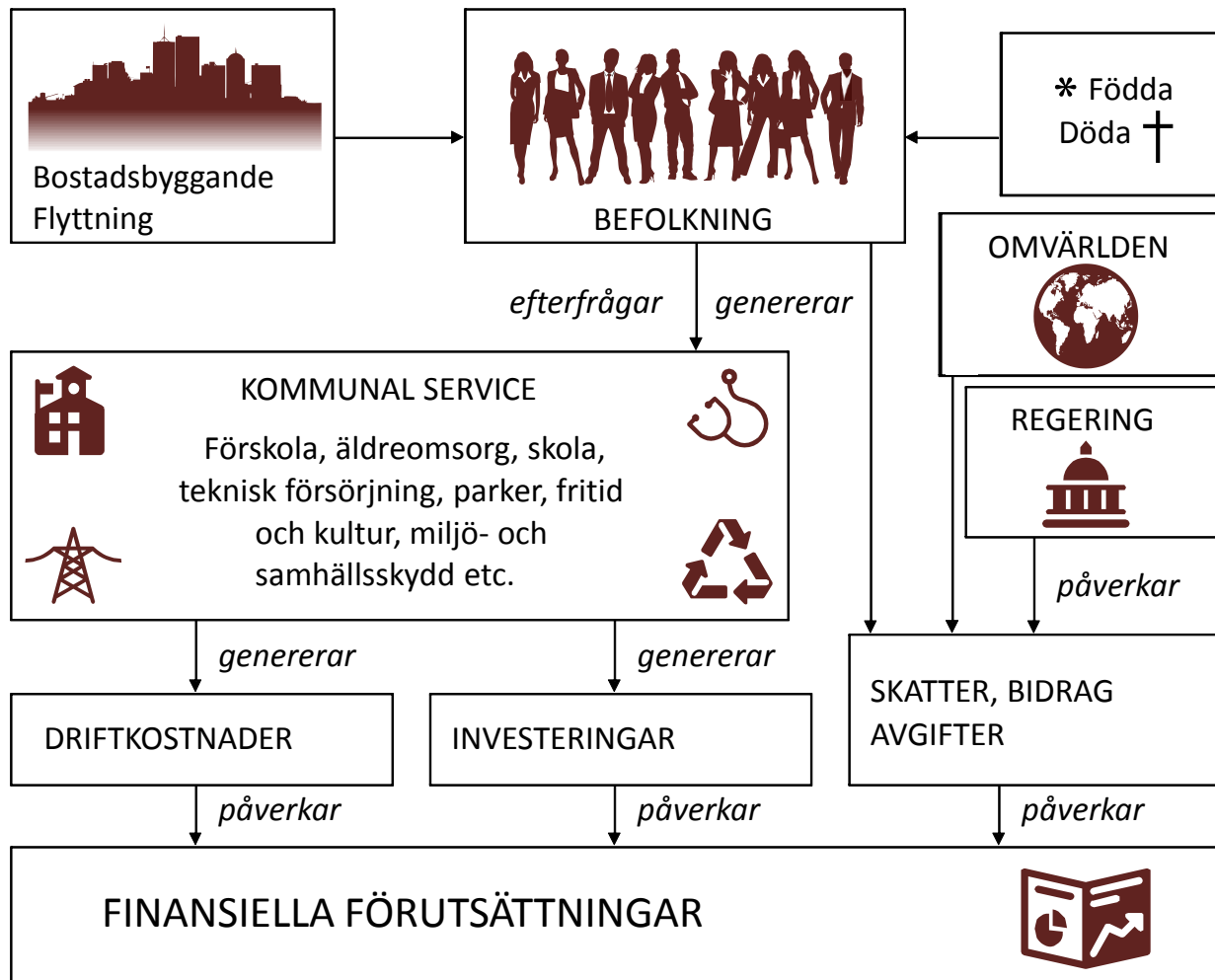
Analysen kompletteras med uppgifter om pensioner, avskrivningar på befintliga anläggningstillgångar samt finansiella kostnader och intäkter till och med 2030.

Även investeringsbehovet för den skattefinansierade verksamheten fram till och med 2050 belyses. En särskild analys görs av kommunens framtida kassaflöde för att bedöma hur investeringarna ska finansieras.

Därefter ska en beräkning av det ekonomiska resultatet göras, baserat på den demografiska framskrivningen och SKL:s senaste bedömning av samhällsekonomi.

Mot dessa kostnader ställs en beräkning av kommunens framtida intäkter från skatter, statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgiften. Här används SKL:s skatteunderlagsprognos samt en beräkning av effekten av kommunens befolkningsprognos på intäkterna från den kommunalekonomiska utjämning (inkl. LSS-utjämningen). Utifrån detta erhålles en bedömning av kommunens finansiella förutsättningar för perioden

Modell för strategisk ekonomisk planering

Samhällsekonomiska förutsättningar

Samhällsekonomin fram till 2019

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting

Den svenska ekonomin utvecklades starkt under 2015. Tillväxten under 2016 och kommande år förväntas bli något lägre och under 2016 förväntas BNP växa med ca 3 procent. Trots detta bedöms ändå ekonomin utvecklas i relativt god takt i år och nästa år. Svensk ekonomi lämnar därmed lågkonjunkturen och förväntas nå konjunkturell balans. Därefter förväntas att utvecklingen fortsätter i linje med potentiell tillväxt.

Den inhemska efterfrågan bedöms utvecklas mycket starkt, där investeringar och inte minst byggnadsinvesteringar växer snabbt. Den kommunala konsumtionen fortsätter växa till följd av kraven från en växande befolkning. En tillfälligt hög skatteunderlagstillväxt förväntas 2015-2017. Efter 2017 förväntas tillväxten avta till följd av en svagare sysselsättningstillväxt givet ett förändrat arbetsmarknadsläge.

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP	3,8	3,1	2,8	1,8	1,8
Sysselsättning, timmar	1,0	1,3	1,6	0,4	0,3
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,8	6,5	6,6	6,8
Timlön, konjunktur-lönestatistiken	2,5	3,1	3,4	3,6	3,7
Konsumentpris KPIF*)	0,6	1,1	1,5	1,9	2,0
Skatteunderlag, reall	2,2	2,2	2,1	1,1	0,7
Skatteunderlag, nominellt	5,0	5,0	5,2	4,3	4,3

*) KPI med fast ränta för att exkludera effekter på inflationen av ränteförändringar

Samhällsekonomin efter 2019

Att bedöma utvecklingen av samhällsekonomin på längre sikt (5 till 10 år) är svårt. Tillväxten på längre sikt bestäms av tillgången på produktionsfaktorerna arbete och kapital. Med hjälp av uppgifter om tillgängliga produktionsfaktorer idag kan man räkna fram en nivå på BNP som innebär fullt resursutnyttjande. Denna nivå definieras som potentiell BNP.

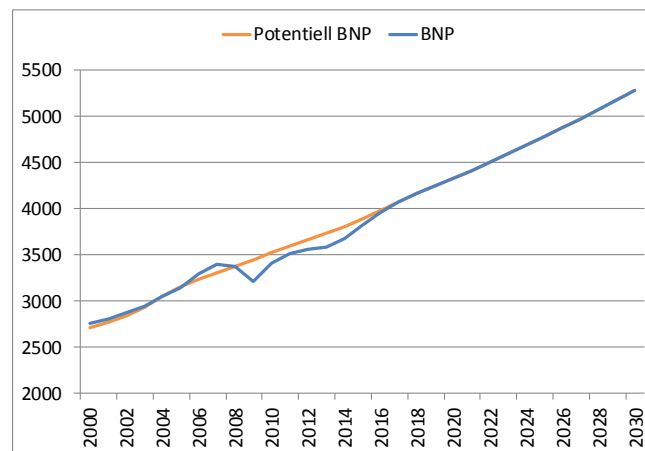
Den viktigaste faktorn är potentiell sysselsättning mätt i antal arbetade timmar. Potentiell sysselsättning är den nivå på sysselsättningen som är förenlig med en stabil löneökningstakt och därmed en inflation i linje med Riksbankens mål på två procent.

Vid fullt resursutnyttjande (utan överhettningstendenser) ökar BNP med cirka två procent årligen. Detta möjliggör en löneökningstakt på fyra procent och skatteunderlagsutveckling på motsvarande nivå. Efter 2019 antas faktisk BNP sammanfalla med potentiell och utvecklingen antas därmed vara "konjunkturlös".

	2019	2020	2021-2030
BNP	1,8	1,9	2,0
Timlön	3,7	4,0	4,0
Konsumentprisindex	2,0	2,0	2,0
Skatteunderlag, nominellt	4,3	4,0	4,0

SKL prognostiserar att skatteunderlaget på lång sikt växer med 4 procent årligen. Samtidigt spås löne- och prisutvecklingen för kommunerna bli gynnsam. Timlönerna i den privata sektorn ökar snabbare än vad priset på det kommunerna köper gör. Det senare består av löner till cirka 75 procent men också av annan förbrukning – som tack vare produktivitetens utvecklingen – i regel ökar långsammare.

Denna priseffekt är därtill bestående över tid till skillnad från det positiva bidraget från arbetade timmar. I genomsnitt kan priseffekten beräknas uppgå till ca 0,5 procent årligen (4 procent skatteunderlag minus 3,5 procent löne- och prisutveckling ($0,75 * 4,0 + 0,25 * 2,0 = 3,5$)). Det borde således finnas ett utrymme för ambitionshöjningar. Utrymmet kommer dock att behövas för att finansiera den framtida demografien.

Framtidens utmaning

Finansiering av välfärden

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit fram en rapport om finansieringen av framtidens välfärd, Framtidens utmaning – välfärdens långsiktiga finansiering. Rapporten syftar till att ge insikt om den utmaning som kommunerna står inför och på så vis öppna upp för politisk diskussion om den framtida utformningen av vårt välfärdssamhälle.

I framtiden kommer den demografiska utvecklingen leda till en ökad andel äldre och en ökad försörjningskvot – färre ska försörja fler. SKL har i sin rapport använt två olika scenarier för utvecklingen i riket.

Scenario 1: Framtidens befolkning men med dagens prislappar per åldersgrupp. Demografiska förändringar leder till en sammantagen kostnadsökning om 20 procent år 2035.

Scenario 2: Kostnadsökningen överstiger vad demografin kräver*. Demografisk utveckling tillsammans med ökade förväntningar på välfärdstjänster ställer hårdare krav på finansieringen framöver, cirka 50 procent högre kostnader år 2035.

Kostnadsökningen blir i båda fallen större än befolkningsökningen, på grund av förskjutningar i åldersgrupperna till ökad andel äldre med större behov av kommunens tjänster.

SKL menar att ambitionshöjningar i verksamheterna och den demografiska utvecklingen ställer krav på effektiviseringar, omprioriteringar och nya finansieringsalternativ. Detta leder till att kommunerna enskilt och tillsammans måste fundera över möjliga långsiktiga lösningar. Enligt SKL är det viktigt att föra en diskussion om omfattning och innehåll i verksamheterna samt dess finansiering. SKL diskuterar olika förslag för att finansiera välfärden, exempelvis:

- Höjning av maxtaxa för barnomsorg samt av äldreomsorgstaxan
- Tidigare inträde och senare utträde på arbetsmarknaden
- Effektivisering om 3 procent
- Höjning av momsen (på mat)
- Höjning av kommunalskatten med en krona

Sammantaget konstateras dock att dessa förslag inte klarar att möta den kostnadsökning som förväntas genom demografisk utveckling och ökad ambitionsnivå. Mer kommer att krävas.

Skatteintäkter

- Kommunernas skattebas
- Utveckling av skatteunderlaget

Utveckling av kommunens skatteunderlag

Skatteunderlaget varierar med konjunkturerna. Utvecklingen i Danderyd har varit likartad den i riket (se nästa sida). Utvecklingen av kommunens eget skatteunderlag är av underordnad betydelse för kommunens finansiering då skillnaden till stor del utjämnas via den kommunalekonomiska utjämningen.

Skatteunderlaget i relation till antalet bosatta i kommunen ger kommunens skattekraft. Danderyds skattekraft uppgick inkomstår 2014 till 321 037 kronor. Vanligtvis stiger skattekraften (mätt i kronor) mellan åren eftersom skatteunderlaget ökar över tid. I relation till genomsnittet i riket uppgår skattekraften i Danderyd till 165 procent. Sedan 2011 har kommunens skattekraft i relation till riket minskat något. Kommunens skatteintäkter är skatteunderlaget multiplicerat med den av kommunen beslutade skattesatsen. Danderyds skattesats var sänktes 2008 för att höjas igen 2012. Sedan 2012 har skattesatsen varit oförändrad.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skatte-sats	17,46	17,20	17,20	17,20	17,20	17,35	17,35	17,35

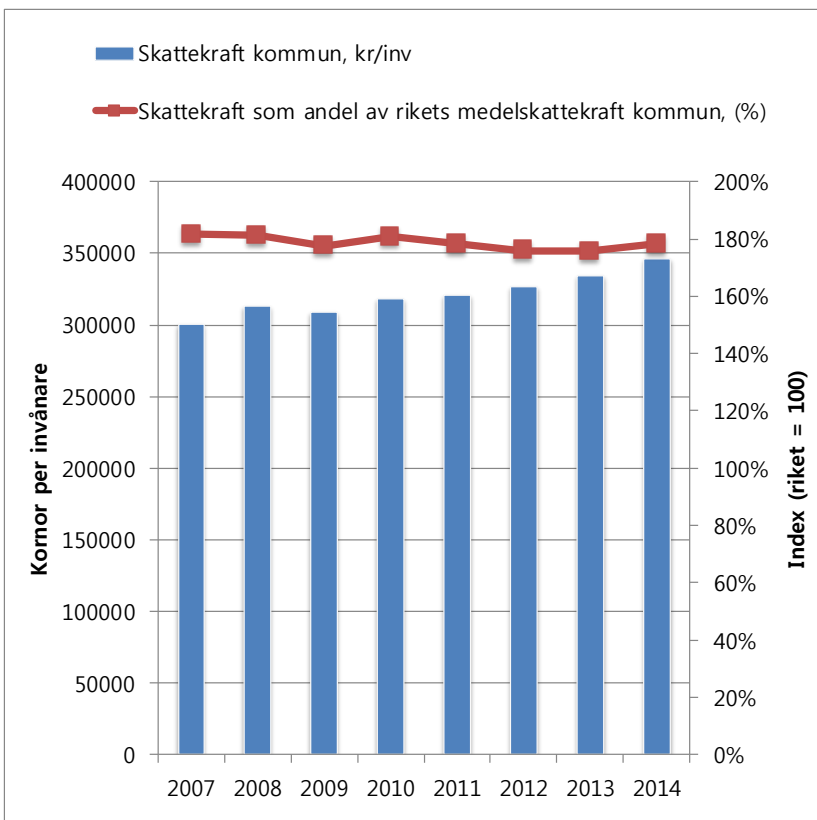
Basen för kommunalskatten är invånarnas förvärvsinkomster. Till förvärvsinkomsterna räknas förutom löner även löneförmåner, sjukpenning, a-kassa, pensioner etc. Dessutom ingår inkomst av näringsverksamhet för de företagare som inte bedriver verksamheten i aktiebolagsformen. Lönerna är den dominerande delen av skattebasen. Därefter kommer pensionerna och de andra skattepliktiga ersättningarna från staten (transfereringarna).

På sikt är sysselsättningen avgörande för skattebasens utveckling. Längre arbetsliv (tidigare inträde och senare utträde) bedöms vara av stor vikt för den framtida försörjningskvoten i riket. Även högre förvärvsgrad bland utrikes födda är av vikt. Lönernas dominerande roll i skattebasen gör att utvecklingen av sysselsättning och lönenivåer är av avgörande betydelse för hur skattebasen utvecklas.

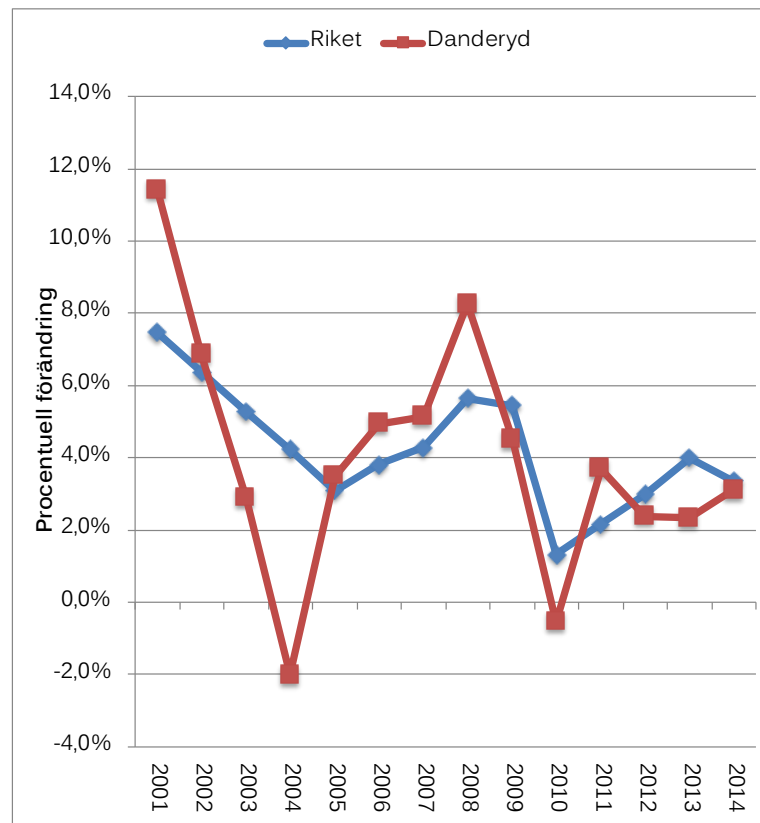
Löneökningar i sig ger inte så mycket mer resurser över till den kommunala verksamheten. Ökade skatteintäkter till följd av löneökningar i samhället motsvaras normalt av ungefär lika stora löneökningar också för kommunernas anställda. Det är därför sysselsättningen, räknat i antalet arbetade timmar, som i praktiken bestämmer vad löneinkomsterna i skattebasen ger för resurser till den kommunala verksamheten.

Kommunens skattekraft och skattesats

Kommunens skattekraft

Utveckling av kommunernas skatteunderlag

Kommunalekonomisk utjämnning

Utjämnning mellan kommunerna forts.

Varför utjämnning?

De offentliga utgifterna utgör i Sverige en hög andel av bruttonationalprodukten (BNP) och graden av decentralisering av uppgifter till kommuner och landsting är hög i ett internationellt perspektiv.

Eftersom kommuner står för större delen av våra välfärdstjänster genom att de ansvarar för skolan och olika omsorger är de kommunala utgifternas andel av BNP högre än i något annat land. Samtidigt varierar förhållandena mellan kommunerna i olika delar av landet liksom de finansiella förutsättningarna att klara dessa uppgifter.

Stora skillnader i invånarnas inkomster

I genomsnitt finansieras ungefär 70 procent av kommunernas kostnader för verksamheten av kommunalskatt. Statens bidrag till kommuner motsvarar i genomsnitt 15 procent. Resterande intäkter kommer från avgifter, försäljning av tjänster samt övriga bidrag. Men förutsättningarna för att finansiera sina utgifter skiljer sig åt mellan kommunerna eftersom det finns stora skillnader i hur mycket de olika kommuninvånarna tjänar i genomsnitt. Den beskattningsbara inkomsten varierar mellan 334 200 i Danderyd utanför Stockholm och 139 400 kronor per invånare i Årjäng i Värmland. Om kommunerna ska få in lika mycket i skatteintäkter skulle invånarna i Årjäng behöva betala mer än dubbelt så hög kommunalskatt jämfört med de i Danderyd.

Ojämn fördelning av personer med behov av LSS-insatser

Den 1 mars 1994 trädde lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i kraft. Lagen ger personer med utvecklings-störning eller andra stora och varaktiga funktionshinder rätt till olika stöd- och serviceinsatser. I enlighet med bestämmelserna i LSS genomfördes en successiv överföring av huvudmannskapet (inklusive en skatteväxling) för insatserna enligt denna lag från landstingen till kommunerna. I de flesta länen skedde överföringen årsskiftet 1994/1995 eller 1995/1996. Genom att verksamheten tidigare låg inom landstingens ansvar och ofta var koncentrerad till större enheter blev fördelningen mellan kommunerna inom länen mycket ojämn. Ojämnheten har sedan legat kvar och har även förstärkts genom en specialiserad inriktning på olika typer av behov.

Utjämnings mellan kommunerna forts.

Stora skillnader i åldersstrukturen

Det finns stora regionala skillnader i ålders-strukturen. Exempelvis är 503 av 1 000 personer i skolåldern i Nykvarns kommun. Motsvarande för Solna kommun är 223 av 1 000 personer.

Detta innebär att behovet av kommunal service, i detta fall grundskola, varierar kraftigt mellan kommuner. Givet samma standard kommer kostnaden per invånare att bli betydligt högre i Nykvarns kommun än i Solna kommun. Motsvarande skillnader finns inom både gymnasieskolan och äldreomsorgen.

Det finns stora skillnader mellan kommuners förutsättningar - därför finns våra utjämningsystem.

Stora skillnader i den sociala strukturen

I vissa delar av samhället är de sociala nätverken bräckligare, vilket för många innebär ett större beroende av den offentliga servicen.

Även kostnaden att tillgodose behoven kan vara högre. Sociala problem, som till exempel missbruksproblem, tenderar att förekomma i större utsträckning i städer – vilket skapar ett större tryck på socialtjänsten i dessa kommuner.

Stora skillnader i geografiska förutsättningar

Bebyggelsestrukturen och geografiska förhållanden varierar mycket kraftigt mellan landets kommuner. De ytstora kommunerna i Norrlands inland är glesbefolkade, men i till exempel Kiruna kommun som är den största kommunen till ytan, bor över 75 procent av befolkningen i en stor tätort med cirka 20 000 invånare. I andra till ytan mycket stora kommuner som Härjedalen och Pajala bor merparten av befolkningen i glesbygden eller i små tätorter. Långa avstånd och gles bebyggelsestruktur med litet befolkningsunderlag för kommunal service ger kommunerna högre kostnader.

I kommuner med tät bebyggelse finns det bättre möjligheter att dimensionera de olika verksamheterna och utnyttja stordriftsfördelar, även om det kan uppstå direkta merkostnader även i tätbebyggda områden.

Utjämnning mellan kommunerna

Nationella system för utjämnning

Grundprincipen är att alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda sina invånare välfärd. För att detta ska komma till stånd när det finns stora skillnader i förutsättningar har riksdagen beslutat att det ska finnas ett system för kommunalekonomisk utjämnning och ett system för utjämnning av LSS-kostnader.

Meningen är att skillnader i kommunalskatt i stort ska spegla skillnader i effektivitet, service och avgiftsnivå och inte bero på skillnader i strukturella förutsättningar. Nuvarande system för kommunalekonomisk utjämnning gäller sedan 1 mars 2005 med vissa ändringar införda från och med 1 januari 2008 och 1 januari 2014.

Systemet för kommunalekonomisk utjämnning kan delas upp i fem olika delar: inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/avgift. Systemet för LSS-utjämnningen gäller sedan 1 mars 2004 med vissa förändringar införda från och med 1 januari 2009.

Utjämnning mellan kommunerna

Inkomstutjämnning

I inkomstutjämnningen utjämnas skatteinkomster mellan kommunerna. Den är i huvudsak statligt finansierad. Inkomstutjämningsbidraget beräknas utifrån skillnaden mellan den egna beskattningsbara inkomsten och ett skatteutjämningsunderlag som motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Kommuner vars beskattningsbara inkomster överstiger dessa nivåer ska i stället betala en inkomstutjämningsavgift till staten.

Inkomstutjämnningen är långtgående, det vill säga skillnaderna i skatteintäkter efter utjämnning är relativt små, givet en genomsnittlig skattesats. Detta ger att utvecklingen av kommunens eget skatteunderlag är av mindre betydelse för kommunens totala intäkter. Om kommunens skattekraft ökar mer än genomsnittet får den enskilda kommunen lämna ifrån sig merparten av skillnaden och vice versa

Kostnadsutjämnning

I kostnadsutjämnningen utjämnas för strukturella kostnadsskillnader av två slag: behovet av kommunal verksamhet och kostnaden för att producera en viss service. Kommuner med en ogynnsam kostnadsstruktur får ett bidrag. De som har en gynnsam struktur får betala en avgift.

Kostnadsutjämnningen är statsfinansiellt neutral, då summan av bidrag och avgifter är lika stora och därför tar ut varandra. Det tillförs inga nya resurser via kostnadsutjämnningen. Över tid innebär detta att endast den kommun som möter en demografisk utveckling som är mer utmanande än genomsnittet i riket kommer få ett ökat bidrag alternativt en minskad avgift. En kommun med den omvända situationen kommer få se ett minskat bidrag alternativt ökad avgift.

Kostnadsutjämnningen sker enligt den så kallade standardkostnadsmetoden där varje verksamhet eller område behandlas separat.

LSS-utjämnning

Sedan 2004 finns ett nationellt kostnadsutjämnningssystem för kommunernas LSS-kostnader. Som motiv för ett utjämnningssystem angavs att det finns stora kostnadsskillnader mellan kommunerna samt att det behövs en utjämnning för att ge alla kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att kunna bedriva verksamhet enligt LSS.

Systemet är skilt från det ordinarie kostnadsutjämnningssystemet för kommuner. Skälet är att underlagen inte på samma sätt som i det ordinarie systemet kan anses uppfylla kriteriet att vara opåverkbara för den enskilda kommunen. Till skillnad från den ordinarie kostnadsutjämnningen används faktiskt antal beslutade insatser.

Precis som i det ordinarie kostnadsutjämnningssystemet beräknas en standardkostnad för kommun. Via LSS-utjämnningen omfördelas kommunernas strukturella kostnader för LSS-verksamheten.

Kommunens utfall i utjämningsystemen

Inkomstutjämnning

Danderyds kommun betalar en inkomstutjämningsavgift till staten. Kommunen har valt en lägre skattesats.

Skatt och inkomstutjämnning kr per inv. 2016

	Danderyd	Riket	Andel av riket (%)
Skattekraft, kr/inv	380 725	212 752	179,0
Genomsnittlig skattesats, %	20,75%	20,75%	
Skatteintäkter, kr/inv	79 000	44 146	179,0
Inkomstutjämnin g, kr/inv	-23 103	6 366	
Skatteintäkter efter utjämnin g, kr/inv	55 897	50 512	110,7
Skillnad i vald skattesats, %	-3,40%		
Skillnad i kronor, kr/inv	-12 945		
Totalt faktiskt utfall, kr/inv	42 953	50 512	85,0

Kostnadsutjämnning

Danderyds kommun erhåller år 2016 ett bidrag i kostnadsutjämnningen på 6 321 kronor per invånare.

Verksamhet 2016	Tillägg / avdrag
Barnomsorg	1 123
Grundskola	4 070
Gymnasieskola	289
Individ- och familjeomsorg	-2 028
Äldreomsorg	1 148
Barn med utländsk bakgrund	-114
Bebyggelsestruktur	-46
Befolkningsförändring	-5
Kollektivtrafik	1 390
Löner	493
Totalsumma	6 321

LSS-utjämnning

Danderyds kommun bedöms ha en något gynnsam struktur och betalar en avgift till de kommuner som har en ogynnsam struktur.

Den gynnsamma strukturen förklaras av att Danderyd har relativt färre insatser jämfört med genomsnittet. De insatser kommunen har bedöms dock ha en högre vårdtyngd än genomsnittet (justering vårdtyngd <1). Sammantaget betalar Danderyd en avgift på 938 kronor per invånare 2016.

Kr per invånare	2016
Grundläggande standardkostnad	2 885
Justering vårdtyngd	1,168
Standardkostnad	3 370
Genomsnitt i riket	4 309
Bidrag (+)/avgift (-)	-938

Marginaleffekter i systemet för kommunalekonomiskt utjämning Danderyds kommun 2014

	Skatteintäkter	Inkomst- utjämning	Skatteintäkter efter inkomst- utjämning	Regleringspost	Struktur- bidrag	Kostnads- utjämning	Därav befolknings- förändring	Totalt
1-5 år	0	39 507	39 507	212	0	65 465	-134	105 185
6 år	0	39 507	39 507	212	0	34 630	-134	74 349
7-12 år	0	39 507	39 507	212	0	92 530	11 866	132 250
13-15 år	0	39 507	39 507	212	0	75 237	11 866	114 957
16-18 år	0	39 507	39 507	212	0	93 856	11 866	133 576
19-64 år ink 0 kr	0	39 507	39 507	212	0	-32 286	-134	7 434
19-64 år ink 250 tkr	43 375	-2 893	40 482	212	0	-32 286	-134	8 409
19-64 år ink 500 tkr	86 750	-45 293	41 457	212	0	-32 286	-134	9 384
19-64 år ink 750 tkr	130 125	-87 693	42 432	212	0	-32 286	-134	10 359
65-79 år, gift, ink 200 tkr	34 700	5 587	40 287	212	0	-24 477	-134	16 023
80-89 år, gift, ink 200 tkr	34 700	5 587	40 287	212	0	21 616	-134	62 115
90+ år, gift, ink 200 tkr	34 700	5 587	40 287	212	0	112 770	-134	153 270

Grundtanken med utjämningssystemet är att alla kommuner ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar, oavsett befolkningens storlek eller sammansättning. Av detta följer att resurser som omfördelas ska motsvara de förändringar av kostnaderna som befolkningsförändringen genererar. Detta gäller vid genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå. Detta medför att den inflyttade personen som ger kommunen störst intäkt inte är höginkomsttagaren, utan kanske skoleleven eller den äldre kvinna.

Exemplet ovan visar att utfallet varierar kraftigt beroende på vilken ålder personen som flyttar har, och att personens inkomst har en mindre betydelse. För en mer detaljerad beskrivning se SKL:s webbplats (www.skl.se) under rubriken Utjämningssystem.

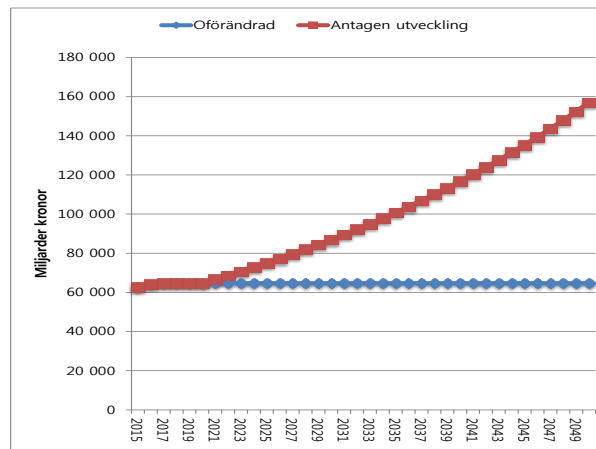
Statens bidrag till kommunsektorn

Kommunernas skatteintäkter räcker inte till för att finansiera hela det kommunala uppdraget. Därför skjuter staten till pengar via det generella statsbidraget. För 2016 uppgår det till 64,1 miljarder kronor.

Statens bidrag till kommunerna räknas inte upp mellan åren. Om staten inte tillför nya resurser sker det genom den allmänna löne- och prisutvecklingen en urholkning av bidraget över tid vilket skapar ett behov av effektiviseringar för kommunerna. Enligt en uppskattning från SKL motsvarar urholkningen cirka 2 miljarder kronor per år för samtliga kommuner.

Vidare finns det en praxis att förändringar i skattesystemet som påverkar kommunernas skatteunderlag regleras via det generella statsbidraget. I beräkningarna har vi antagit att staten värdesäkrar statsbidrag efter 2020 med 3,0 procent årligen. Detta motsvarar ca 90 miljarder för kommunsektorn år 2050.

Över tid har staten tillskjutit medel som i genomsnitt motsvarar en värdesäkring. För Danderyd innebär denna värdesäkring knappt 310 miljoner i ökade intäkter år 2050. Detta motsvarar 0,63 kronor på skattesatsen. Det finns dock skäl att ifrågasätta en framtida värdesäkring. SKL presenterar i Ekonomirapporten (okt. 2013) en sidokalkyl där statsbidragen låts vara nominellt oförändrade.

Staten är, enligt den så kallade finansieringsprincipen, skyldig att kompensera kommunerna ekonomiskt vid av staten beslutade verksamhetsförändringar. På motsvarande sätt kan kommunerna få lämna ifrån sig resurser om staten beslutar om ett minskat åtagande.

Statsbidraget fördelas efter kommunernas skattekraft. Kommuner med låg skattekraft får ett större tillskott än de med en högre skattekraft. En handfull kommuner har en så pass hög skattekraft att de betalar en avgift till staten.

Kommunens finansiella mål

Finansiella mål

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Mål och riktlinjer ska uttrycka realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt ska utvärderas och omprövas. I propositionen skrivs att exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav med anledning av framtida kapacitetsbehov. Resultatet bör ligga på en nivå som reellt sett konsoliderar ekonomin.

Kommunens finansiella mål

Danderyds kommun har antagit två övergripande mål för området: *God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet* samt *Kommunen ska ha låg kommunalskatt*. Danderyds kommun följer upp sju finansiella nyckeltal. De aktuella nyckeltalen avser att täcka in såväl en kort- som långsiktigt god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. (Årsredovisningen 2014)

	Kort sikt 0-3 år	Lång sikt 5-7 år
Resultat (%)	> 0	> 2
Resultat enligt balanskrav (%)	> 0	> 0
Genomsnittlig nettokostnadsutveckling (%)	< 3,2	< 3,0
Soliditet (%)	60	60
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (%)	33	33
Självfinansieringsgrad av årets nyinvesteringar (%)	50	50
Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna (%)	100	100

Utöver resultatmål nämns några ytterligare områden som kan vägas in när man diskuterar god ekonomisk hushållning:

- skuldsättningen på kort och lång sikt.
- strategier för finansiering av olika delar såsom investeringar och pensioner.
- in- och utbetalningar, d.v.s. betalningsberedskapen.
- risk och andra osäkerhetsfaktorer. (t.ex. borgen för sina företag.)

DEL II

KOSTNADSFramsKRIVNING I

FASTA PRISER

Kommunal verksamhet och befolkningsförändringar

- Teoretiska utgångspunkter
- Kommunens befolkningprognos fram till 2050

Kommunal verksamhet och befolkningsförändringar

Att en kommun med stor befolkning har ”mer” kommunal verksamhet än en liten är tämligen självklart. Två lika stora kommuner kan dock ha olika utbyggd kommunal verksamhet.

Skillnader kan förklaras av:

- Åldersstrukturen
- Socioekonomiska strukturen
- Graden av ”frivillig” verksamhet
- Ambitionsnivån i obligatorisk verksamhet
- Inslag av entreprenad (påverkar nivån på den verksamhet där kommunen är huvudman)

Den enklaste kommunen att driva är den där befolkningsutvecklingen är stabil och där ålderskullarna är ungefär lika stora mellan åren. Verkligheten är dock en annan!

Både minskande och växande kommuner upplever svängningar i ålderskullarnas storlek på grund av historiska variationer av födelsetalen (40-talet, 60-talet, 90-talet).

Efterfrågan på kommunens tjänster behöver nödvändigtvis inte öka eller minska i samma takt som antalet invånare förändras. Alla invånare efterfrågar inte alla delar av kommunernas tjänsteutbud.

Efterfrågan på verksamhetslokaler beror framför allt av utvecklingen för de specifika åldersgrupper som verksamheterna vänder sig till och av statliga reformer eller samhällsförändringar som påverkar målgruppernas efterfrågan.

För de individuella tjänsterna kostar nya lokaler och anläggningar mer än gamla. Finns det ledig kapacitet kan exempelvis en ytterligare elev kosta mindre än genomsnittet (marginalkostnaden). När kommunen slår i kapacitetstaket kan den extra eleven bli väldigt dyr.

För de kollektiva tjänsterna bör det finnas stordriftsfördelar för vissa verksamheter där kostnaden kan öka mindre än vad som följer av befolkningstillväxten.

Viktiga verktyg för att hantera expansionen är:

- Bostadsbyggnadsprognos
- Befolkningsprognos
- Lokalresursplan
- En adekvat resursfördelningsmodell i budgetprocessen

Befolkningsutveckling Nollalternativ

Utfall 2000-2014 samt kommunens prognos till 2050

Sedan år 2000 har Danderyds befolkning ökat med ca 2 725 personer. Den procentuella befolkningsökningen har varierat mellan 0,2 procent och 1,5 procent.

I prognosen planeras för en fortsatt ökning av folkmängden. Fram till 2050 uppgår ökningen till 10 545 invånare. Fram till 2035 ökar kommunen med 8 800 invånare, den största ökningen sker alltså i periodens början.

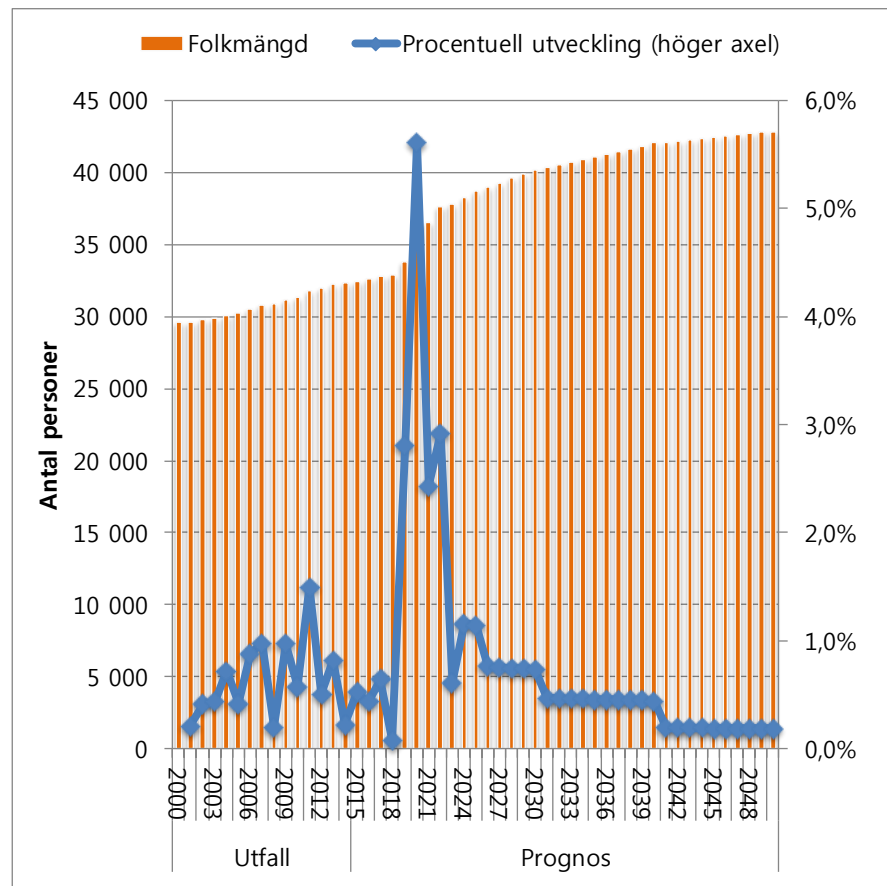
Den årliga förändringstakten framöver varierar mellan 0,2 och 5,6 procent (2020 utmärker sig).

Ökningen är olika stor i olika åldersgrupper.

I alternativ Mellan uppgår ökningen till 17 485 invånare fram till 2050.

I alternativ Hög uppgår ökningen till 24 785 invånare fram till 2050.

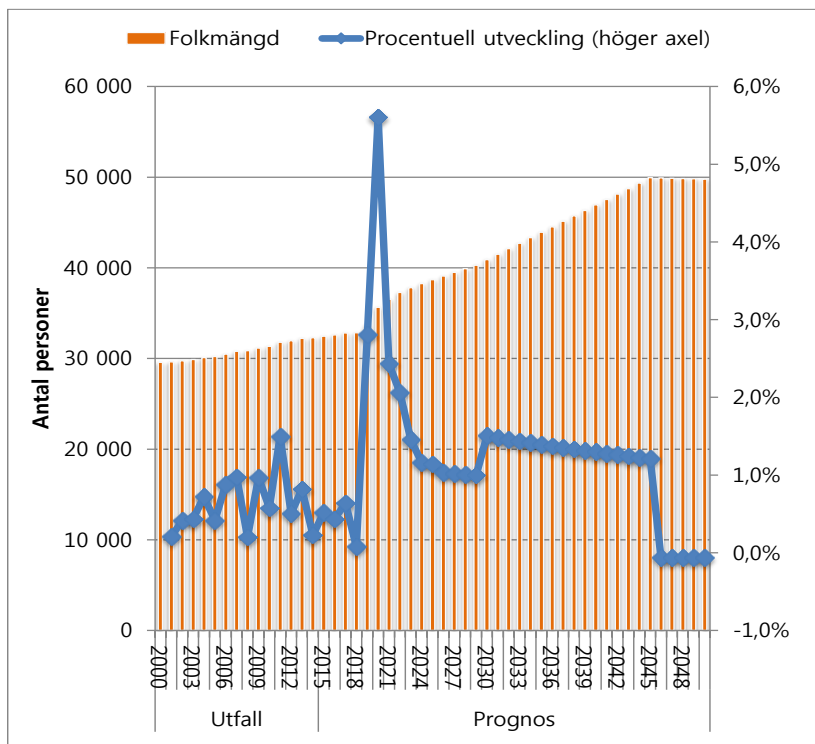
Se bilder nästa sida.

Befolkningsutveckling Alternativscenarier

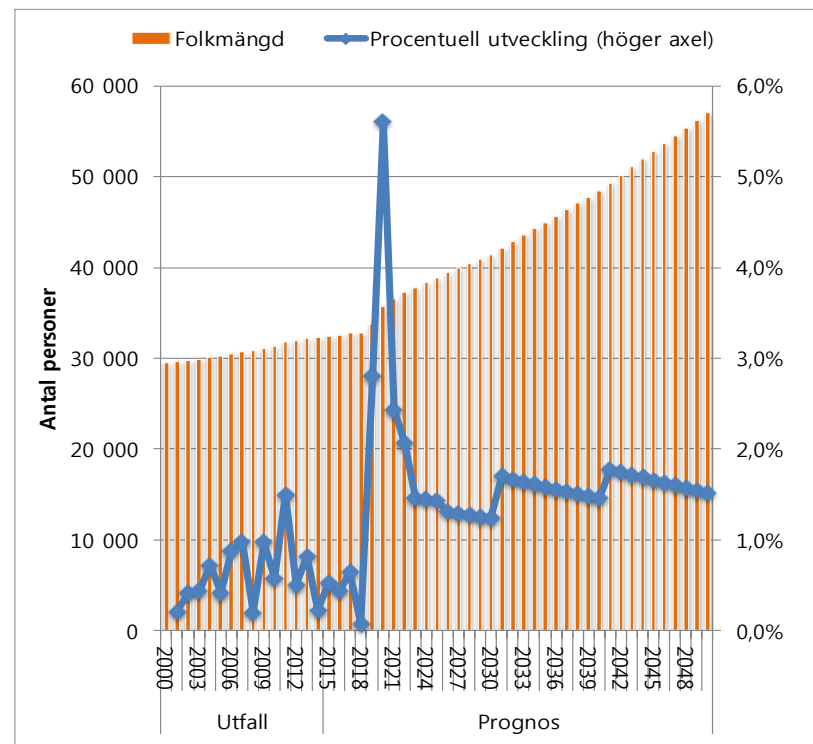
Mellan

I alternativ Mellan uppgår ökningen till 17 485 invånare (total befolkning 49 780) fram till 2050.

Hög

I alternativ Hög uppgår ökningen till 24 785 invånare (total befolkning 57 080) fram till 2050.

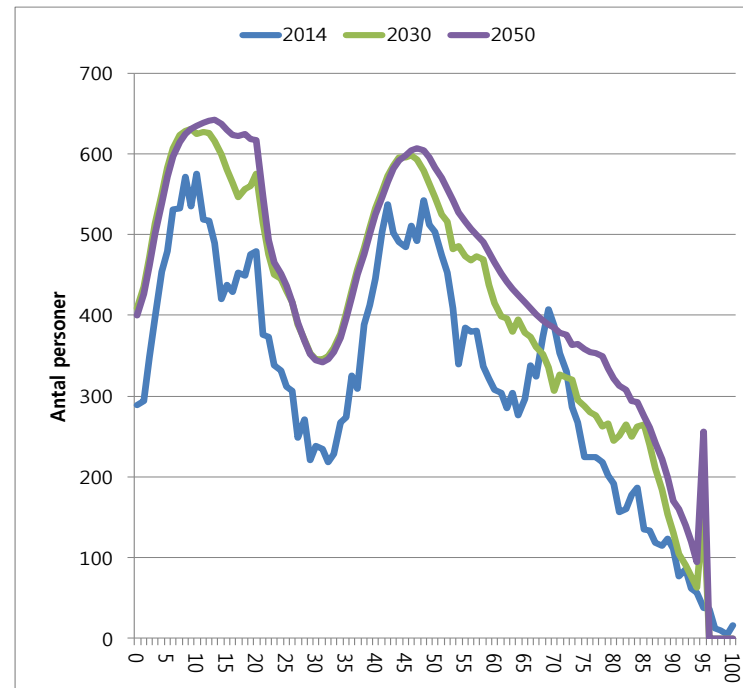
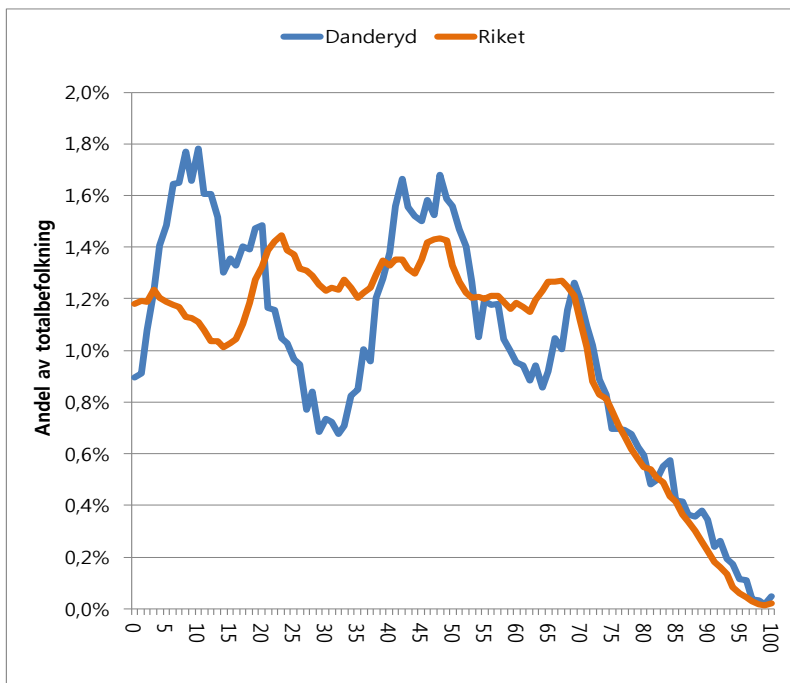

Befolkningsstruktur 2014 och framåt

Utfall 2014 och samt prognos 2030, 2050 Nollalternativ

Danderyd kommuns befolkningsstruktur skiljer sig från den i riket år 2014. Danderyd har en högre andel personer i åldern 3-20 år och 40-50 år. Danderyd har däremot en lägre andel av befolkningen i ålderns 20-40 år och 55-65 år.

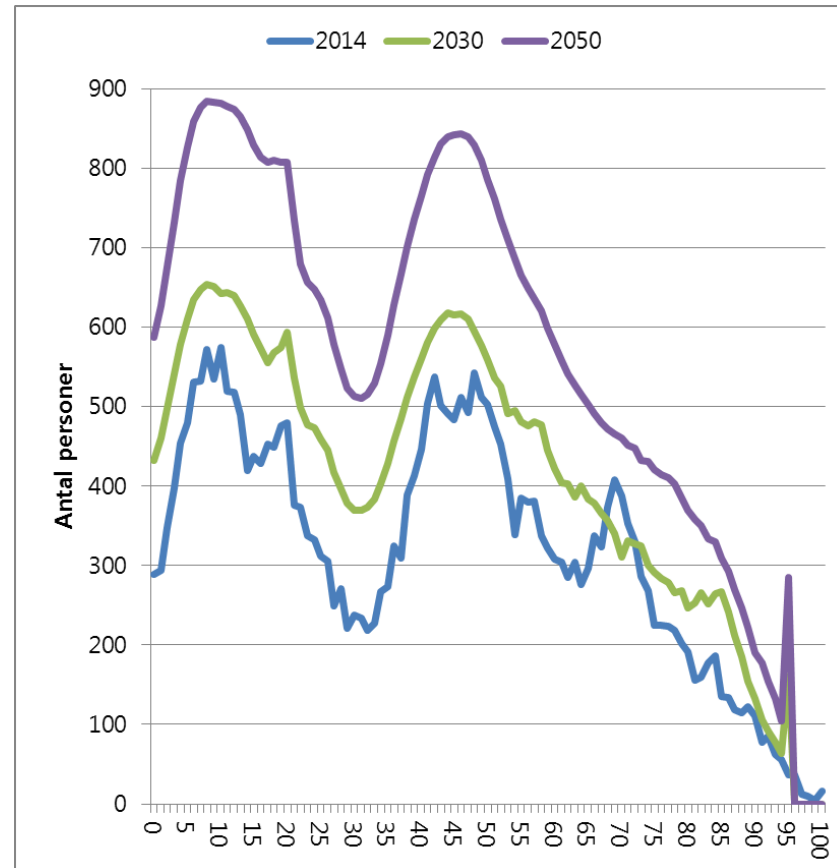
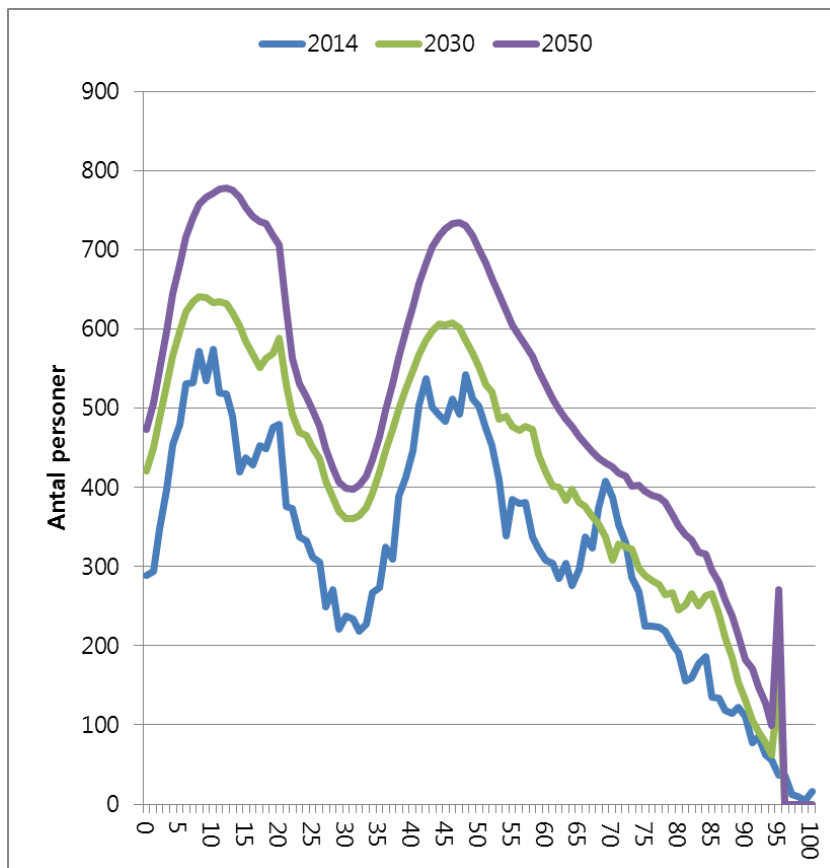
Jämfört med 2014 kommer kommunens befolkning att öka i stort sett i alla åldersgrupper. Störst är ökningen i åldersgrupperna 10-15 år och 75-80 år till 2050.

Befolkningsstruktur alternativscenarier

Mellan

Hög

Försörjningskvot

$$= \frac{\text{Befolkning} - \text{sysselsatta}}{\text{sysselsatta}}$$

Försörjningskvot (ålder)

$$= \frac{\text{Befolkning } 0 - 19, 65 +}{\text{Befolkning } 20 - 64}$$

Försörjningskvot (ålder) 2014 till 2050

Nollalternativ

Försörjningskvoten är ett viktigt demografiskt nyckeltal. Den belyser något förenklat relationen mellan utgifter för vård, skola och omsorg i förhållande till skattebasens storlek.

Kvoten kan definieras som kvoten mellan den befolkning som inte är ekonomiskt aktiv och den ekonomiskt aktiva befolkningen. Kvot < 1 innebär fler som jobbar än som inte jobbar, och omvänt om kvoten > 1. Idag uppgår kvoten till 0,73 i Sverige.

Sverige har de senaste åren haft en mycket gynnsam struktur, eftersom stora åldersgrupper (40-talister, 60-talister) har varit i arbetsför ålder.

Demografiska förändringar leder dock till att allt fler ska försörjas.

Försörjningskvoten i Danderyd uppgår idag till 0,94, vilket kan jämföras med kvoten i riket som uppgår till 0,73.

Danderyds försörjningskvot förväntas öka till 0,96 år 2050. Samtidigt beräknas försörjningskvoten i riket öka till 0,86. Utvecklingen i Danderyd förväntas därmed vara svagare än i riket.

Behovsutveckling för verksamheterna

Behovsutveckling 2014 samt antaganden till 2050

Inga antaganden om förändrade servicenivåer eller relationen mellan kommunal och fristående verksamhet har gjorts. Rådande nivå beräknas fortsätta fram till 2050.

I det följande redovisas utvecklingen av antalet brukare eller motsvarande för perioden 2000 till 2014 för de stora verksamheterna. Vidare redovisas valda antaganden för perioden fram till 2050.

Förändringstrycket totalt påverkar kommunens kostnadssida genom ökade löner och hyror (egen regi) och genom ökade utgifter för entreprenader (extern utförare). Relationen mellan egen regi kontra entreprenad är intressant utifrån ett lokalförsörjningsperspektiv.

En ökning av antalet brukare i egen regi kan skapa behov av nyinvesteringar (via bolag). En ökning av antalet brukare i extern regi skapar inte motsvarande behov, då den externa utföraren antas lösa lokalfrågan.

På de följande sidorna redovisas behovsutvecklingen inom några av kommunens huvudsakliga verksamheter. Behovsutvecklingen illustreras både i form av platser i kommunens egen regi samt totalt platsbehov för verksamheten (oavsett regi).

Utvecklingen redovisas för:

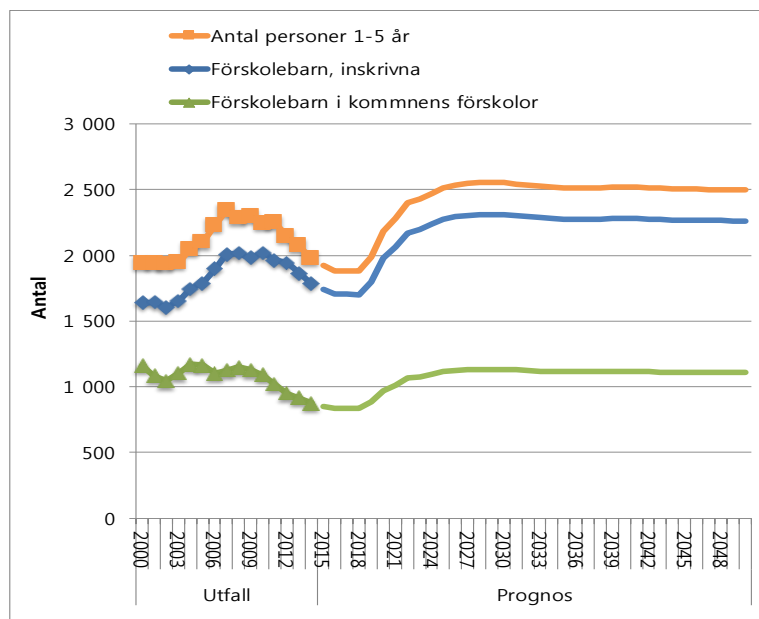
- Förskola
- Grundskola
- Gymnasieskola
- Vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)
- LSS-boende

Förskola och grundskola

Nollalternativ

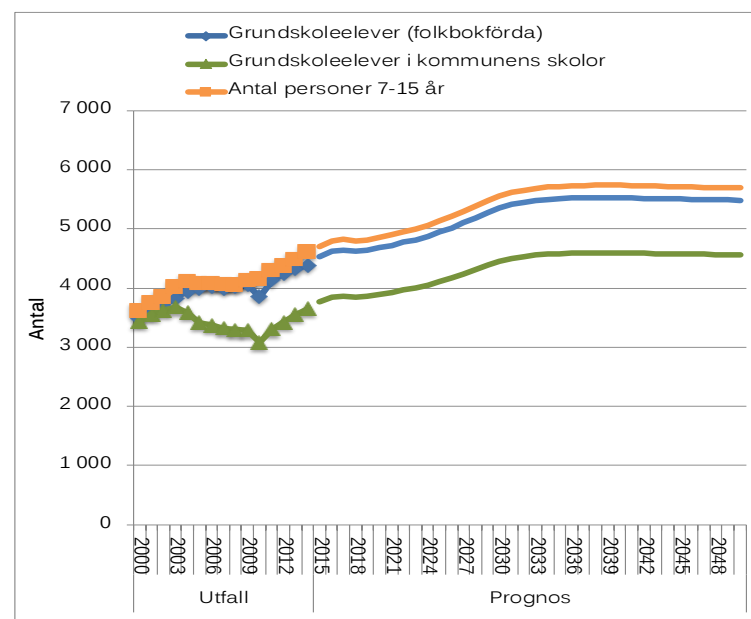
Sedan år 2000 har antal inskrivna barn antalet inskrivna barn ökat, även om trenden har varit negativ de senaste åren. Andelen inskrivna i kommunal regi har under de senaste åren minskat något snabbare än det totala antalet inskrivna.

Fram till 2050 ökar antalet barn i ålder 1 till 5 år. Givet en oförändrad inskrivningsgrad ökar antalet barn i förskolan med 580 barn till 2050. Givet att andelen i kommunens förskolor är konstant förväntas ökningen i de kommunala förskolorna uppgå till drygt 230 barn till 2050.

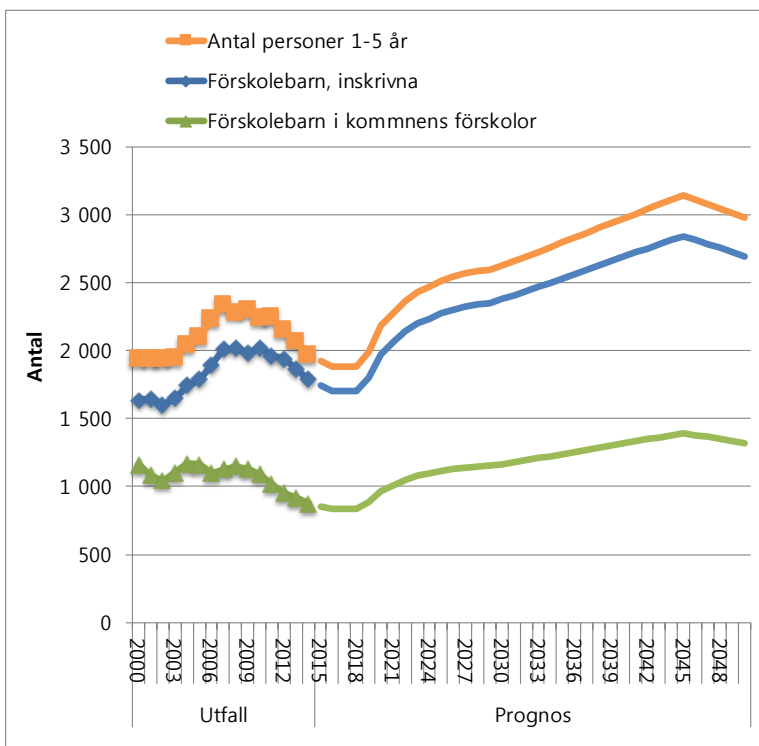
Sedan 2000 har det skett en ökning av antal grundskoleungdomar i åldern 7 till 15 år. Eftersom vi har skolplikt samvarierar antalet elever med antalet personer i åldersgruppen. Andel inskrivna i kommunal regi sjönk under början av 2000-talet men har ökat igen.

Fram till 2050 ökar antalet grundskoleelever med ca 1 100 personer. Givet en konstant andel elever i kommunal regi förväntas ökningen i de kommunala skolorna uppgå till ca 915 elever.

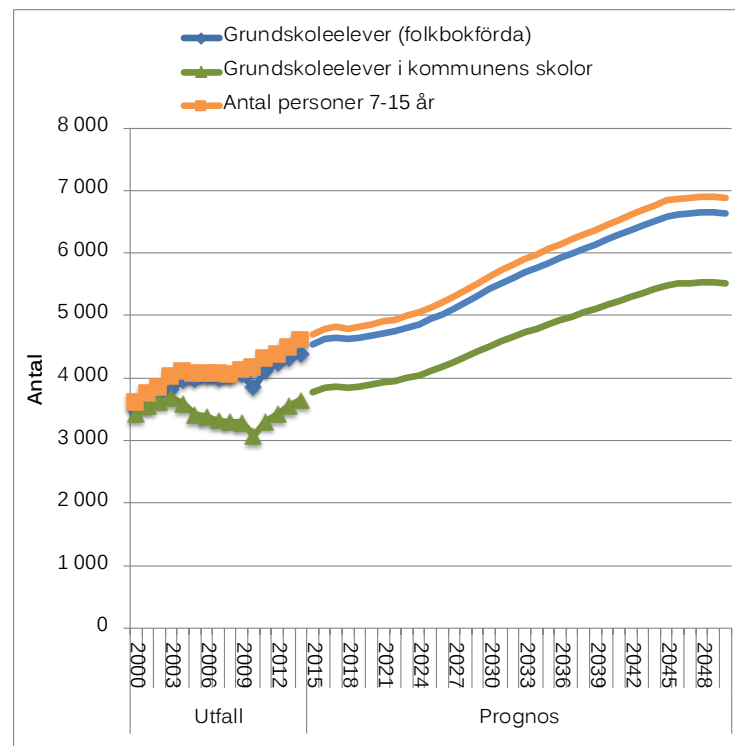

Förskola och grundskola Mellan

Fram till 2050 ökar antalet barn i ålder 1 till 5 år. Givet en oförändrad inskrivningsgrad ökar antalet barn i förskolan med 900 barn till 2050. Givet att andelen i kommunens förskolor är konstant förväntas ökningen i de kommunala förskolorna uppgå till drygt 450 barn till 2050.

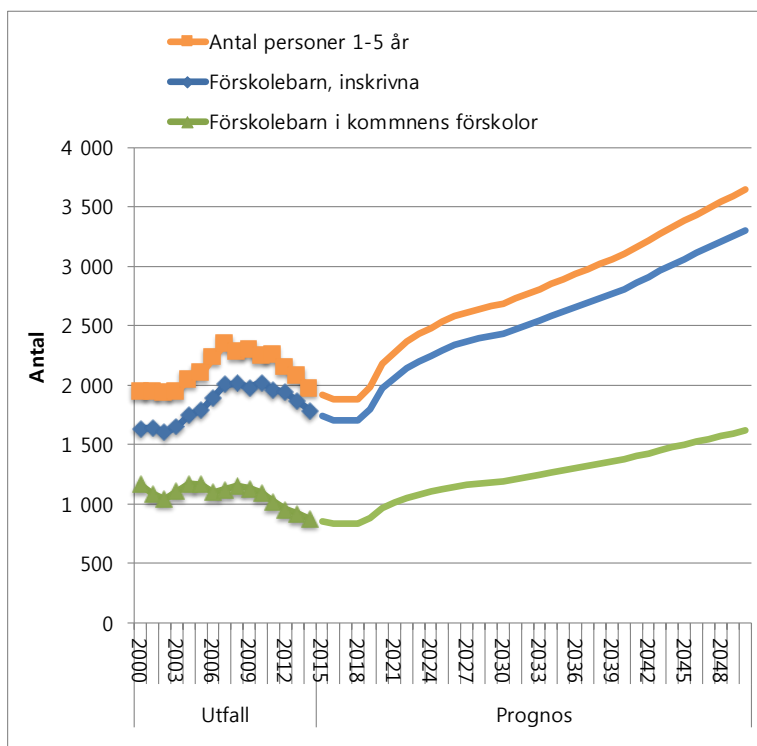
Fram till 2050 ökar antalet grundskoleelever med ca 2 250 personer. Givet en konstant andel elever i kommunal regi förväntas ökningen i de kommunala skolorna uppgå till ca 1 870 elever.

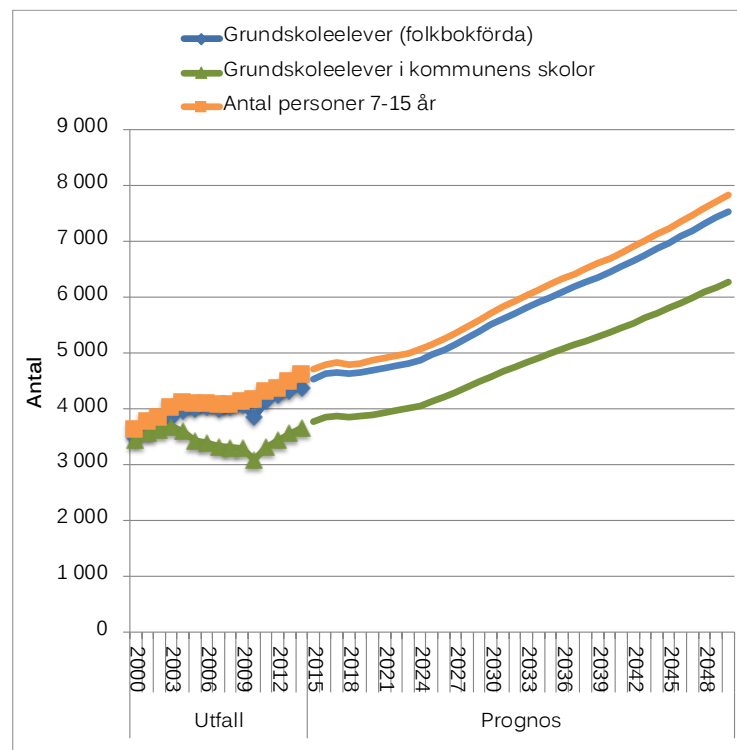
Förskola och grundskola

Hög

Fram till 2050 ökar antalet barn i ålder 1 till 5 år. Givet en oförändrad inskrivningsgrad ökar antalet barn i förskolan med 1 210 barn till 2050. Givet att andelen i kommunens förskolor är konstant förväntas ökningen i de kommunala förskolorna uppgå till drygt 740 barn till 2050.

Fram till 2050 ökar antalet grundskoleelever med ca 3 250 personer. Givet en konstant andel elever i kommunal regi förväntas ökningen i de kommunala skolorna uppgå till ca 2 620 elever.

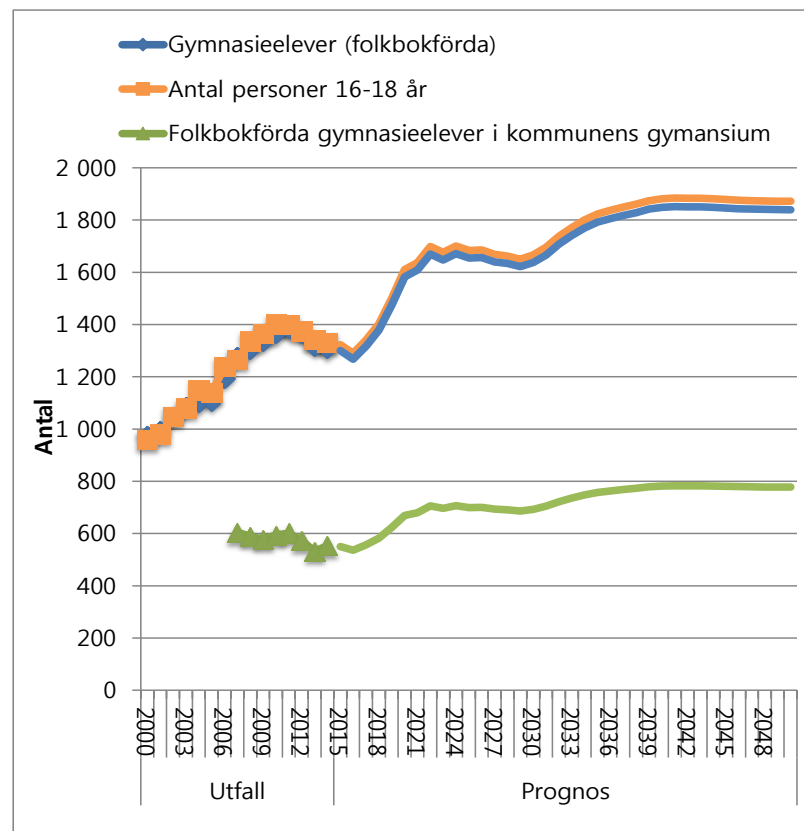
Gymnasieskola

Nollalternativ

Antalet ungdomar i åldern 16 till 18 år ökade fram till 2009 för att därefter minska. 2016 beräknas denna trend vända.

Givet en oförändrad andel av ålderskullarna som väljer kommunens gymnasium av de som är folkbokförda i kommunen blir ökningen ca 225 elever.

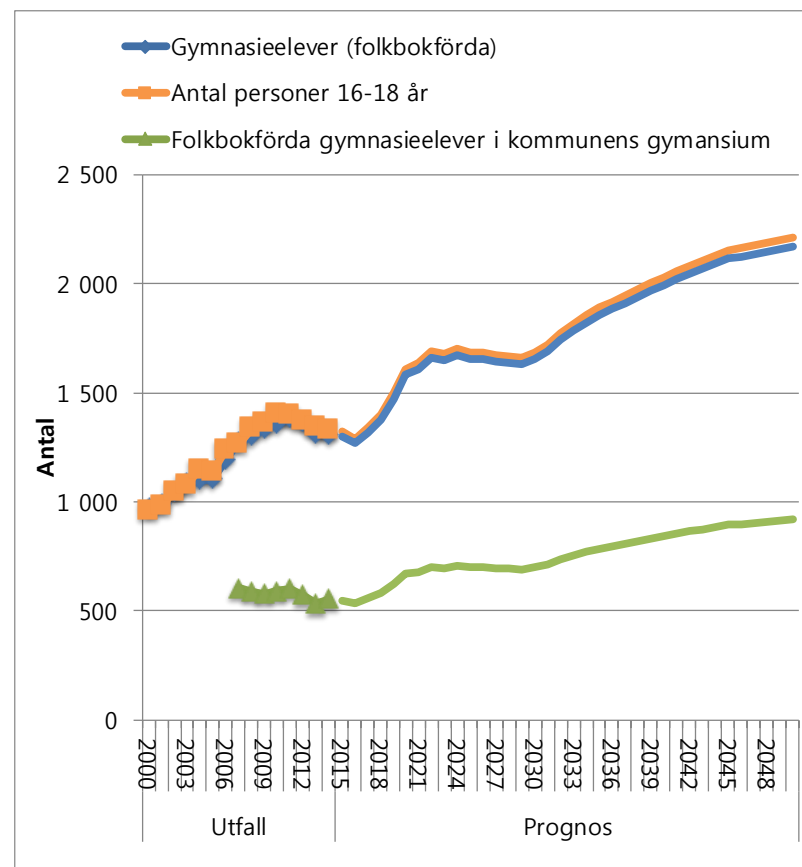
Kommunen har många elever i andra kommuners skolor. Betalningsansvaret för dessa ligger hos elevens hemkommun. Det totala antalet folkbokförda gymnasieelever förväntas öka med ca 530 elever till 2050.

Gymnasieskola Mellan

Givet en oförändrad andel av ålderskullarna som väljer kommunens gymnasium av de som är folkbokförda i kommunen blir ökningen ca 365 elever.

Kommunen har många elever i andra kommuners skolor. Betalningsansvaret för dessa ligger hos elevens hemkommun. Det totala antalet folkbokförda gymnasieelever förväntas öka med ca 860 elever till 2050.

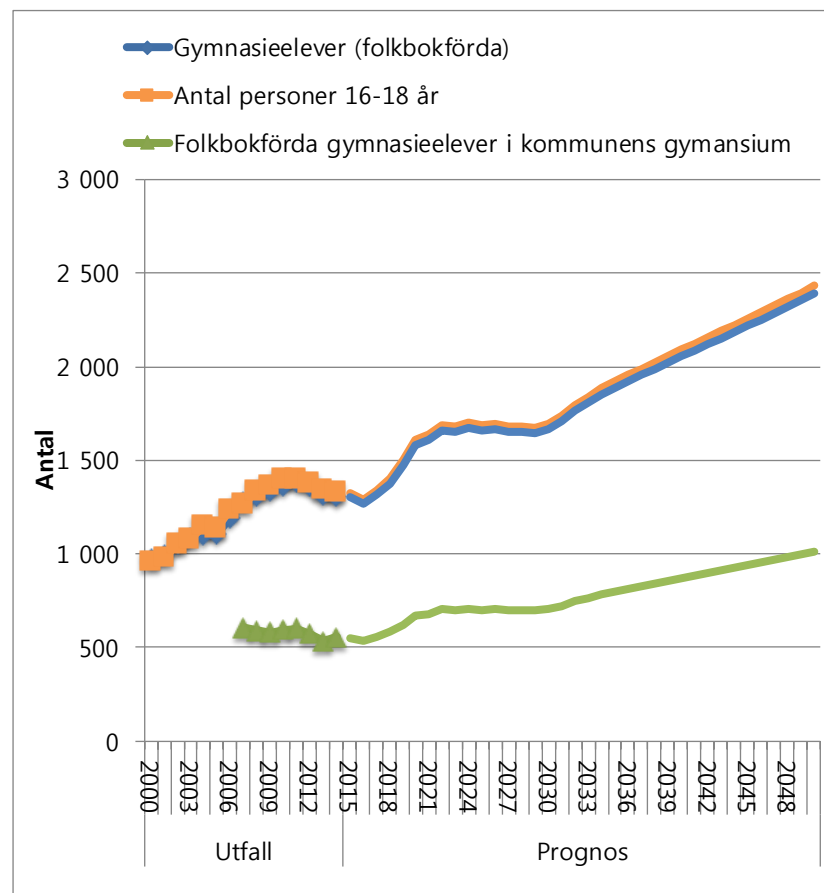

Gymnasieskola

Hög

Givet en oförändrad andel av ålderskullarna som väljer kommunens gymnasium av de som är folkbokförda i kommunen blir ökningen ca 460 elever.

Kommunen har många elever i andra kommuners skolor. Betalningsansvaret för dessa ligger hos elevens hemkommun. Det totala antalet folkbokförda gymnasieelever förväntas öka med ca 1 080 elever till 2050.

Vård- och omsorgsboende och LSS-boende

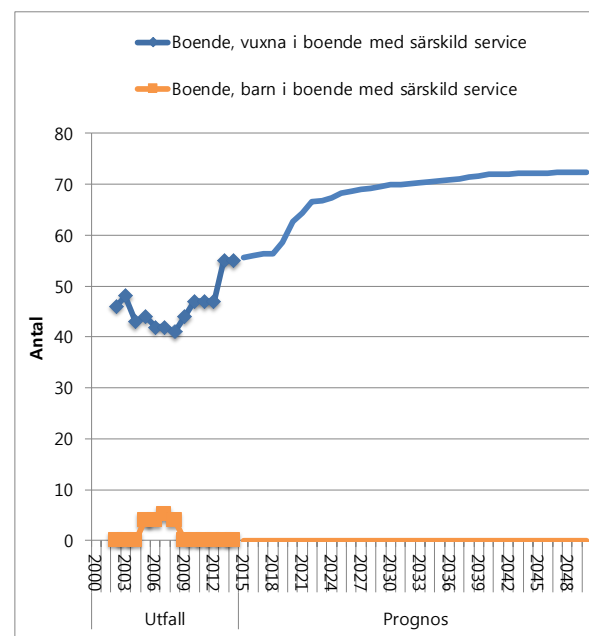
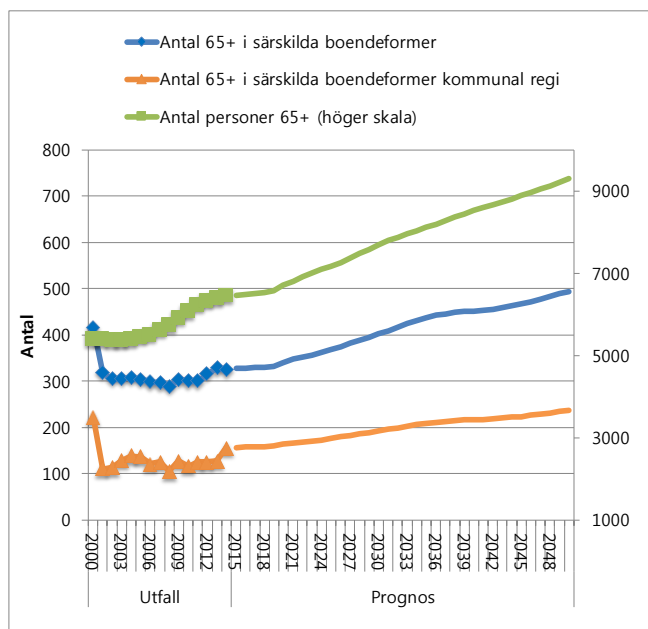
Nollalternativ

Antalet personer i åldern över 65 år har ökat med drygt 1 070 personer (höger skala) fram till 2014. Antalet äldre i vård- och omsorgsboenden har ökat något under perioden.

Fram till 2050 förväntas antalet personer 65+ öka med ca 2 850 personer i Danderyd. I vård- och omsorgsboenden förväntas antalet personer öka med 170 st. Givet en konstant andel i vård- och omsorgsboenden i kommunal regi förväntas ökningen i kommunala vård- och omsorgsboenden uppgå till 80 personer.

Under perioden 2000-2014 ökade antalet vuxna i boende med särskild service.

Givet att antalet LSS-insatser växer i takt med befolkningen förväntas antalet vuxna i boende med särskild service öka med 17 personer. Det saknas 2014 barn i LSS-boende enligt räkenskaperna.

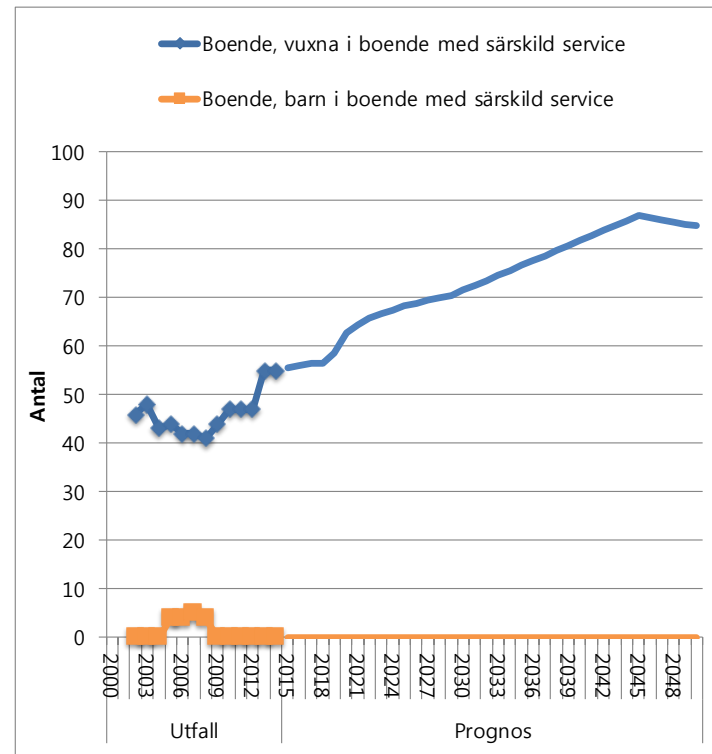
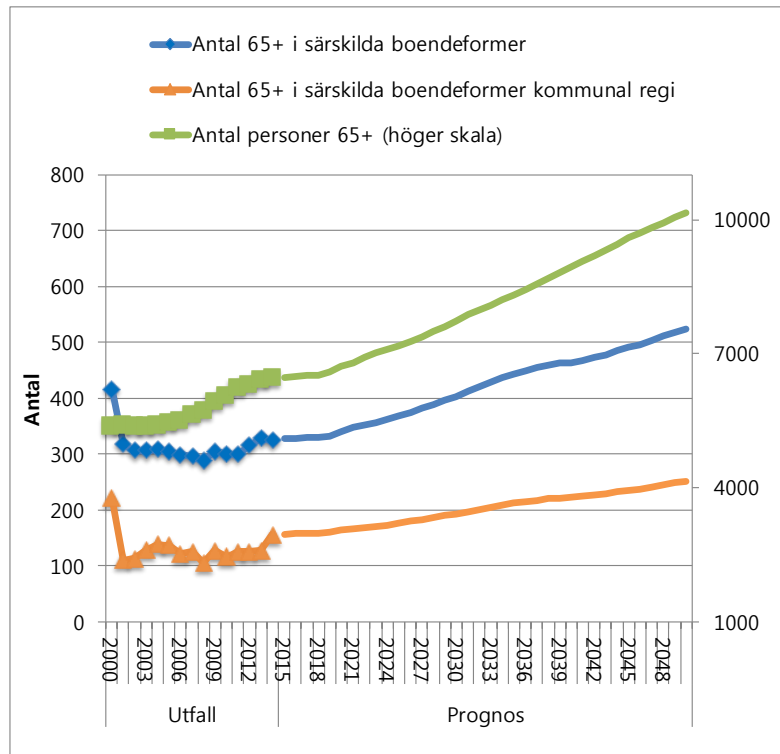

Vård- och omsorgsboende och LSS-boende

Mellan

Fram till 2050 förväntas antalet personer 65+ öka med ca 3 710 personer i Danderyd. I vård- och omsorgsboenden förväntas antalet personer öka med 200 st. Givet en konstant andel i vård- och omsorgsboenden i kommunal regi förväntas ökningen i kommunala vård- och omsorgsboenden uppgå till 100 personer.

Givet att antalet LSS-insatser växer i takt med befolkningen förväntas antalet vuxna i boende med särskild service öka med 30 personer. Det saknas 2014 barn i LSS-boende enligt räkenskaperna.

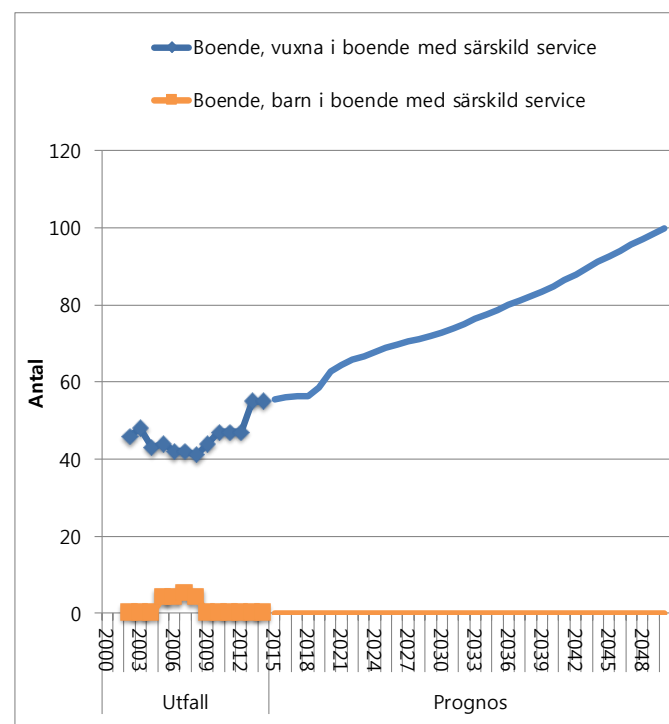
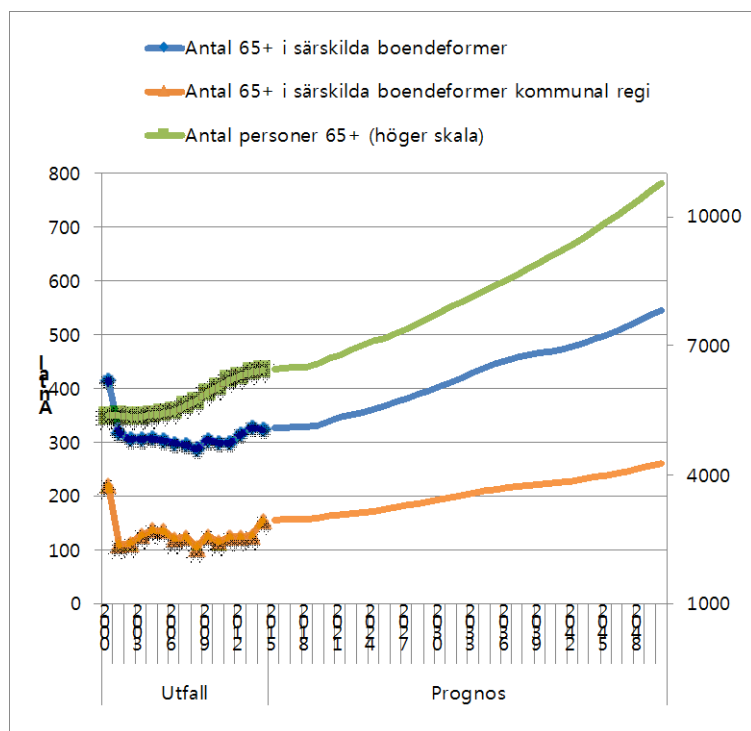

Vård- och omsorgsboende och LSS-boende

Hög

Fram till 2050 förväntas antalet personer 65+ öka med ca 4 350 personer i Danderyd. I vård- och omsorgsboenden förväntas antalet personer öka med 220 st. Givet en konstant andel i vård- och omsorgsboenden i kommunal regi förväntas ökningen i kommunala vård- och omsorgsboenden uppgå till 105 personer.

Givet att antalet LSS-insatser växer i takt med befolkningen förväntas antalet vuxna i boende med särskild service öka med 45 personer. Det saknas 2014 barn i LSS-boende enligt räkenskaperna.

Investeringar

Lokaler, infrastruktur och övrigt

Allmänt om strategisk lokalförsörjning

Danderyd är en kommun under tillväxt och behovet av kommunal service kommer att öka och förändras innehållsmässigt de närmaste 15 till 20 åren.

De kommunala verksamheternas behov av lokaler förändras över tiden. Ibland handlar det om att undvika kostnader för outnyttjade lokaler. I andra fall handlar det om att minimera risken för att stå utan nödvändiga lokaler när det behövs. Därför är det angeläget att ständigt behovsanpassa kommunens utbud av lokaler.

Detta förutsätter en strategisk lokalresursplanering. Resultatet av lokalresursplaneringen kan innebära investeringar av skiftande storlek. Utmaningen för den strategiska lokalresursplaneringen är att matcha den framtida demografiska utmaningen med ändamålsenliga lokaler.

Investeringsbehovet i verksamhetslokaler blir således en viktig del i kommunens budget- och planeringsarbete. Dels i form av investeringsutgifter och därmed finansierings- och likviditetsfrågor, dels i form av tillkommande drifts- och kapitalkostnader.

Strategisk lokalförsörjning

Kommunen har historiskt haft en investeringsstrategi avseende kommunala verksamhetslokaler som har gått ut på att kommunen tar ansvar för och genomför investeringar i lokaler, och därefter hyr ut lokalen. Uthyrningen kan i det fallet ske till såväl egen regi som extern regi.

I de olika scenarierna som den här rapporten bygger på föreligger ett behov av att öka investeringarna i verksamhetslokaler. Här kan finnas ett behov av att se över den nuvarande strategin att kommunen bygger samtliga lokaler.

Vid etablering av helt nya bostadsområden har i denna kalkyl antagits att investeringar i högre grad ska bäras av extern aktör, och att det tas höjd för detta i planeringen på ett tidigt stadium. Särskilt lämpligt är det för förskolor och boenden inom funktionshinderomsorgen.

Inom äldreomsorgen drivs vård- och omsorgsboendena genom LOV-lösningar. I kalkylen har antagits att behov av vård- och omsorgsboenden långsiktigt genomförs av kommunen, då det också finns en vilja av att säkerställa att framtida boendeplatser inom äldreomsorgen ska finnas geografiskt inom kommunen.

Nedan beskrivs kort vad som ligger till grund för investeringarna i kalkylen.

Förskolor: Hälften av investeringar i förskolor genomförs av kommunen, resterande del av externa aktörer.

Skolor: Alla investeringar genomförs av kommunen.

Gymnasieskolor: Alla investeringar genomförs av kommunen och sker genom utbyggnad av befintlig gymnasieskola.

Äldreboenden: I början av perioden sker investeringar av LOV-aktörer, i slutet av perioden av kommunen.

Gruppboenden: Ett boende i början av perioden sker av extern aktör, övriga investeringar av kommunen.

Idrottsanläggningar: Nya idrottshallar uppförs i anslutning till investeringar i nya skolor.

Fritidsanläggningar: Renovering av Mörbybadet genomförs. Större renovering och utbyggnad genomförs i de högre befolkningstillväxtscenarierna.

Investeringar fram till 2050

Utfall, budget och plan miljoner kronor

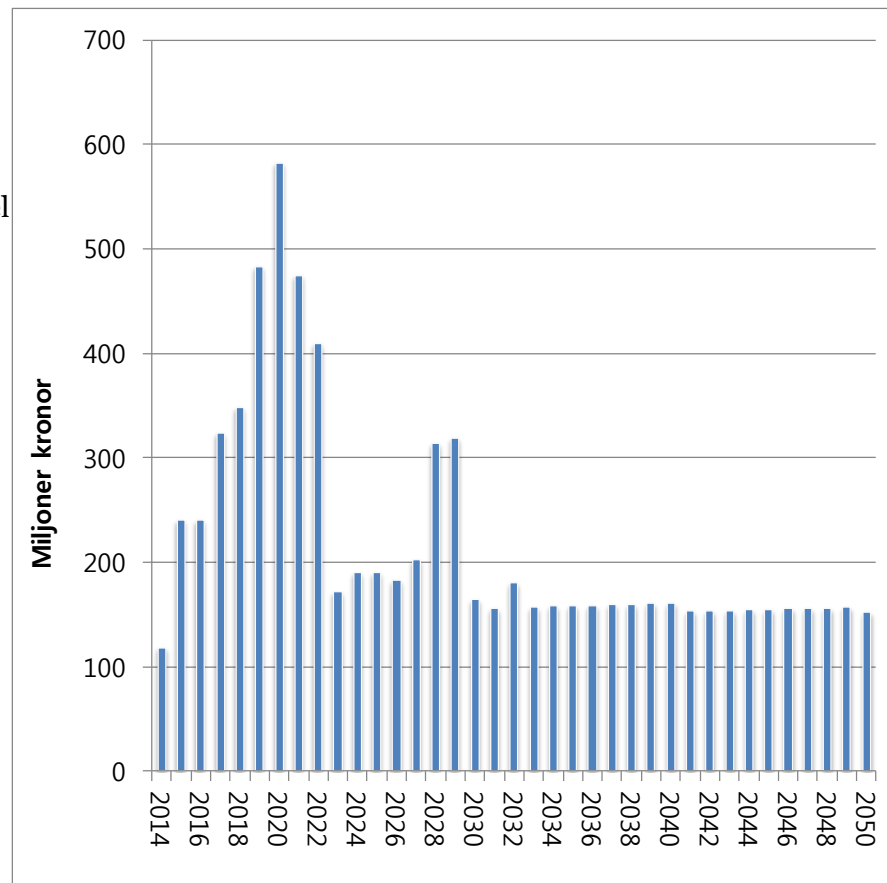
Nollalternativ

Totalt uppgår investeringarna i nollalternativet till 8,1 mdkr i fasta priser.

Nollalternativet baseras på ett bostadsbyggande om totalt ca 5 500 bostäder under perioden, varav kommunen står för en del av dessa.

Av investeringarna på 8,1 mdkr uppgår investeringar i verksamhetslokaler, gator/vägar, park, inventarier m.m. till 7,2 mdkr.

0,9 mdkr avser investeringar i exploateringsfastigheter.

Investeringar fram till 2050

Utfall, budget och plan miljoner kronor

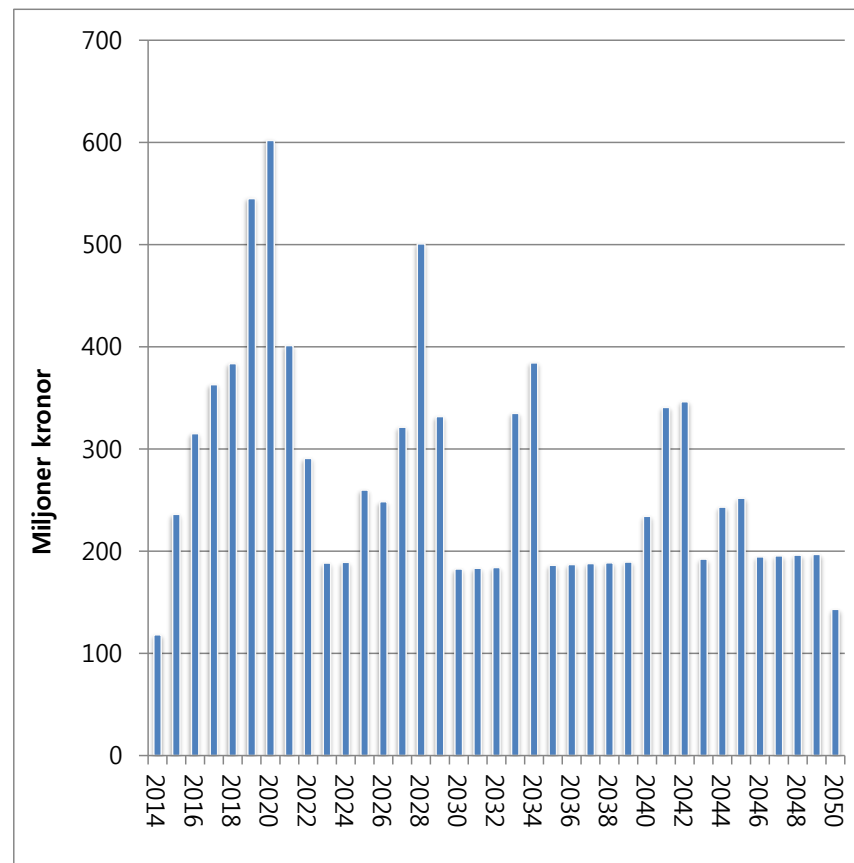
Mellan

Totalt uppgår investeringarna i mellanalternativet till 9,9 mdkr i fasta priser.

Mellanalternativet baseras på ett bostadsbyggande om totalt ca 8 700 bostäder under perioden, varav kommunen står för en del av dessa.

Av investeringarna på 9,9 mdkr uppgår investeringar i verksamhetslokaler, gator/vägar, park, inventarier m.m. till 8,6 mdkr.

1,3 mdkr avser investeringar i exploateringsfastigheter.

Investeringar fram till 2050

Utfall, budget och plan miljoner kronor

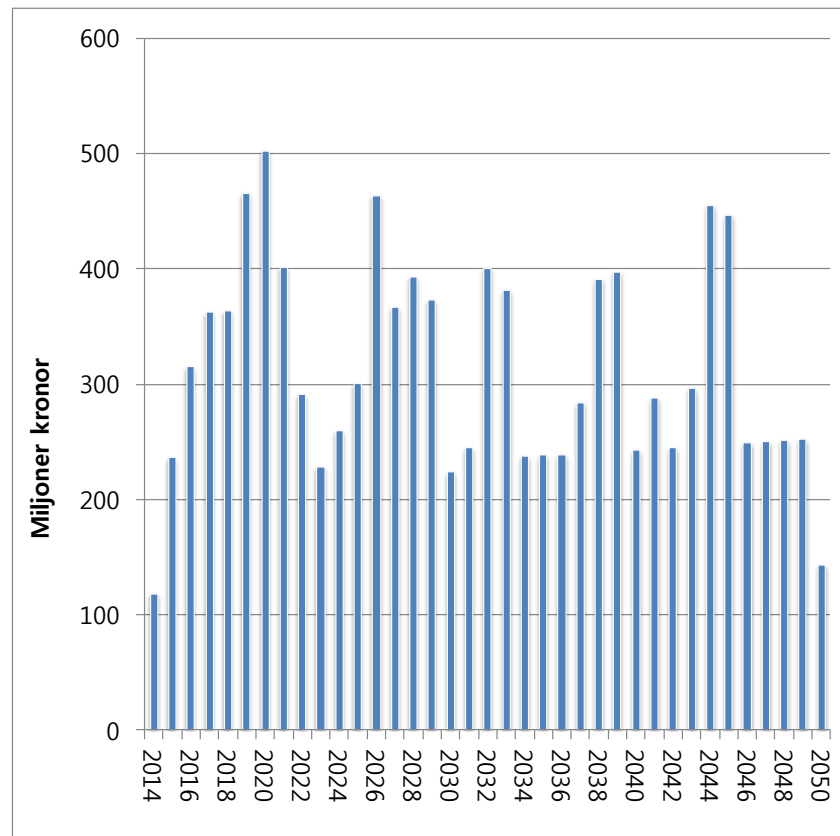
Hög

Totalt uppgår investeringarna i högalternativet till 12,6 mdkr i fasta priser.

Det höga alternativet baseras på ett bostadsbyggande om totalt ca 12 400 bostäder under perioden, varav kommunen står för en del av dessa.

Av investeringarna på 12,6 mdkr uppgår investeringar i verksamhetslokaler, gator/vägar, park, inventarier m.m. till 9,2 mdkr.

3,4 mdkr avser investeringar i exploateringsfastigheter.

Behov av nya verksamhetslokaler fram till 2050

	Nollalternativ, antal	Mellan, antal	Hög, antal	Antal brukare per skola/boende	Investeringskostnad per barn/elev /brukare, kr	Kommentar
Förskolor	3	5	7	100	400 000	
Skolor	2	4	5	530	575 000	
Gymnasieskola	-	-	-	-	-	Ökningen av antal elever antas kan ske genom om- och tillbyggnad av befintlig gymnasieskola.
Äldreomsorg	2	2	3	54	2 000 000	
Funktionshinderomsorg	3	5	7	6	4 000 000	

Tidigare i rapporten har redovisats tillväxten av antal brukare inom de olika verksamhetsområdena.

I tabellen ovan kan utläsas hur många anläggningar som behöver tillkomma i de olika scenarierna med anledning av demografiskt betingat behov, oavsett om det sker av kommunen eller av extern aktör.

Framskrivning av verksamheternas kostnader

- Utifrån 2014 års utfall

Demografisk framskrivning

Den framtida underliggande efterfrågan av kommunal verksamhet kan uppskattas genom en så kallad demografisk framskrivning. En demografisk framskrivning ger en uppskattning av hur efterfrågan av kommunens verksamhet kommer att utvecklas, givet befolkningsutvecklingen och givet ett konstant utnyttjandemönster av kommunens tjänster.

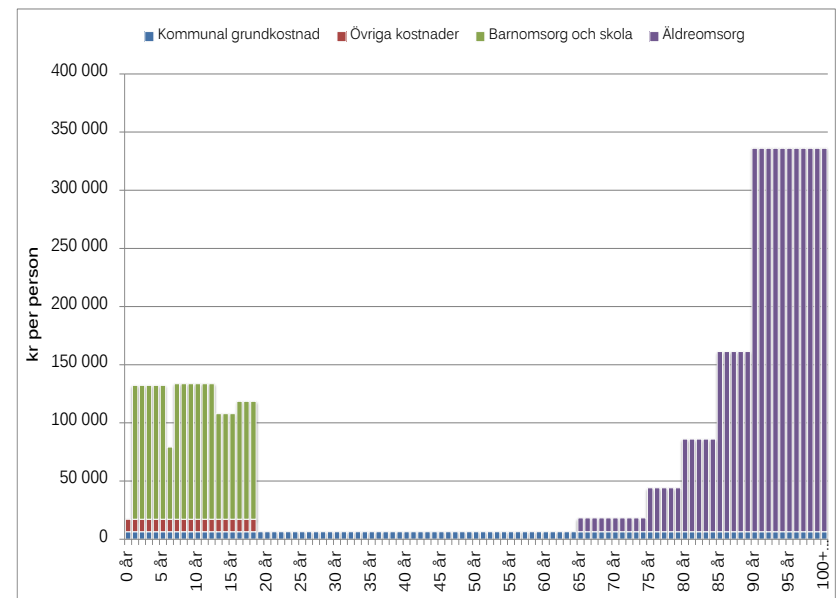
Utifrån kommunens redovisade kostnader 2014 beräknas de olika åldersgruppernas genomsnittliga nyttjande och kostnad för de olika verksamheterna fram (se bild till höger). De framräknade "prislapparna" skrivs sedan fram med utvecklingen av de olika åldersgrupperna enligt kommunens befolkningsprognos.

Utnyttjandemönstret antas vara konstant över tid, det vill säga:

- servicenivå, andelen som nyttjar verksamheten
- kostnad per person i åldersgruppen, resurstilldelning

Antagandet om konstant utnyttjandemönster kan ifrågasättas. Det finns många icke demografiska faktorer som påverkar efterfrågan på kommunala tjänster, till exempel politiska reformer.

Kommunernas kostnader har historisk ökat snabbare än vad som varit motiverat av demografin. Det har handlat om ambitionshöjningar både från kommunernas sida och från staten (genom olika reformer).

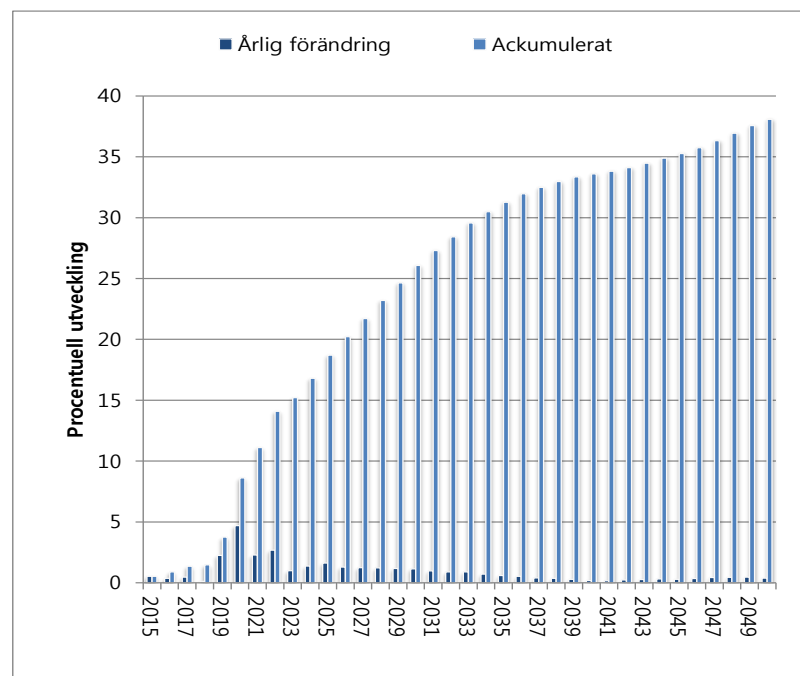
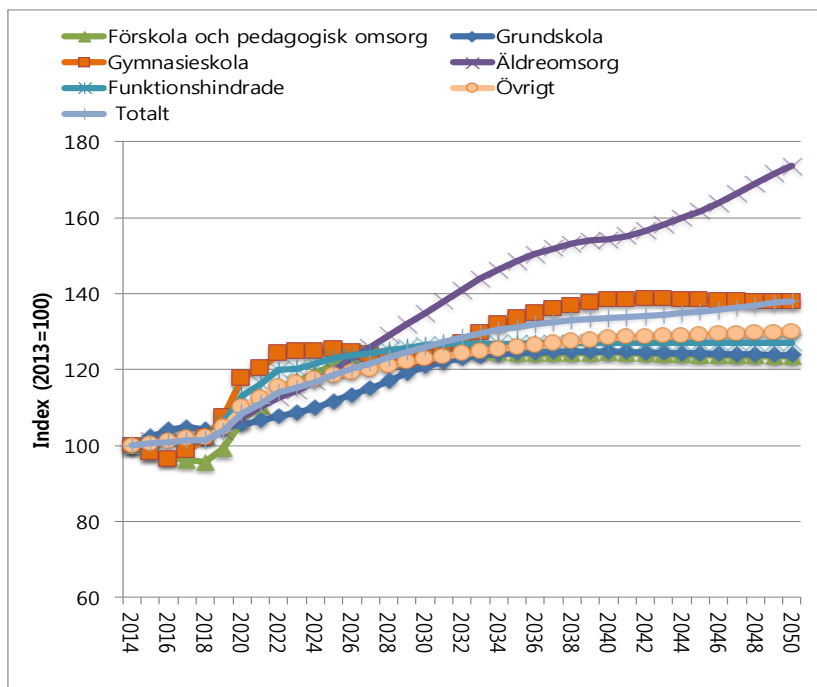
Sammantaget kostnadstryck till 2050

Nollalternativ

Givet kommunens befolkningsprognos och de antaganden som har gjorts avseende servicenivåer med mera uppgår det totala kostnadstrycket till 38 procent under perioden.

Samtliga verksamheter förutspås öka i volym fram till 2050. Ökningstakten varierar mellan år och mellan olika verksamheter. Den största ökningen sker inom äldreomsorgen, där kostnadstrycket fram till 2050 uppgår till 74 procent.

Den årliga förändringen ligger mellan 0,1 och 4,7 procent. Den kraftigaste ökningen ser vi i början av perioden.

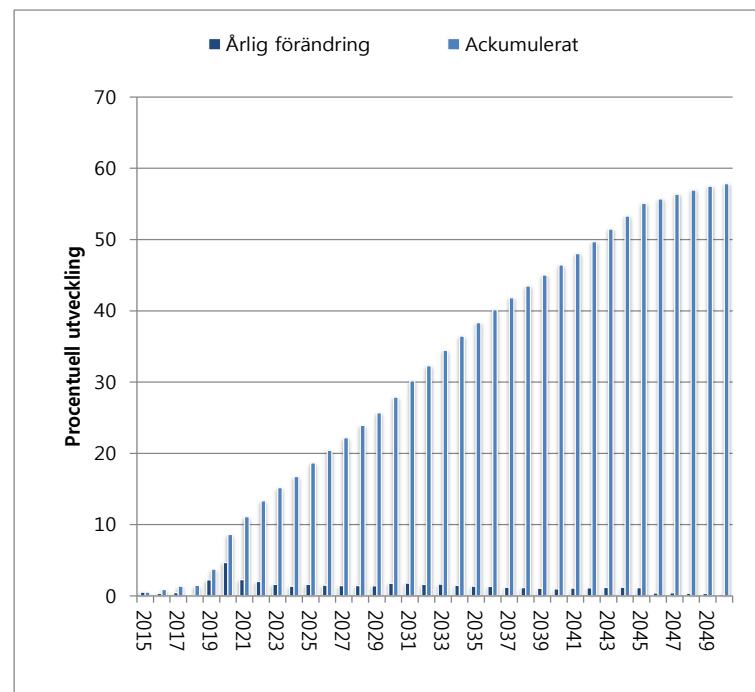
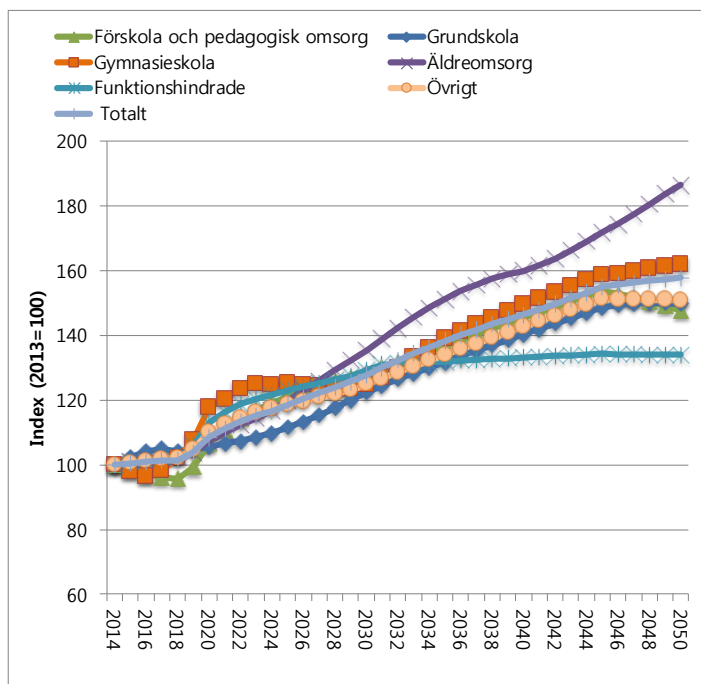
Sammantaget kostnadstryck till 2050

Mellan

Givet kommunens befolkningsprognos och de antaganden som har gjorts avseende servicenivåer med mera uppgår det totala kostnadstrycket till 58 procent under perioden.

Samtliga verksamheter förutspås öka i volym fram till 2050. Ökningstakten varierar mellan år och mellan olika verksamheter. Den största ökningen sker inom äldreomsorgen, där kostnadstrycket fram till 2050 uppgår till 87 procent.

Den årliga förändringen ligger mellan 0,1 och 4,7 procent. Den kraftigaste ökningen ser vi i början av perioden.

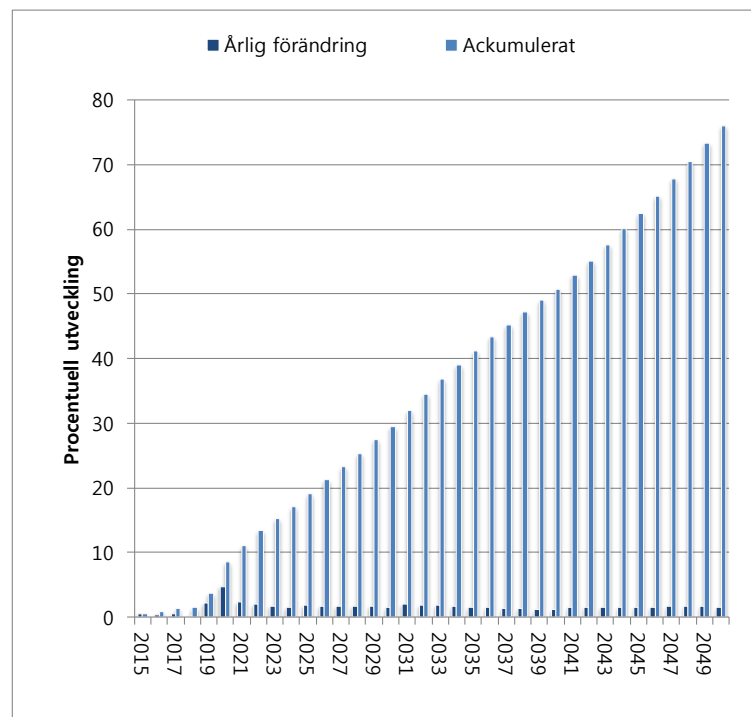
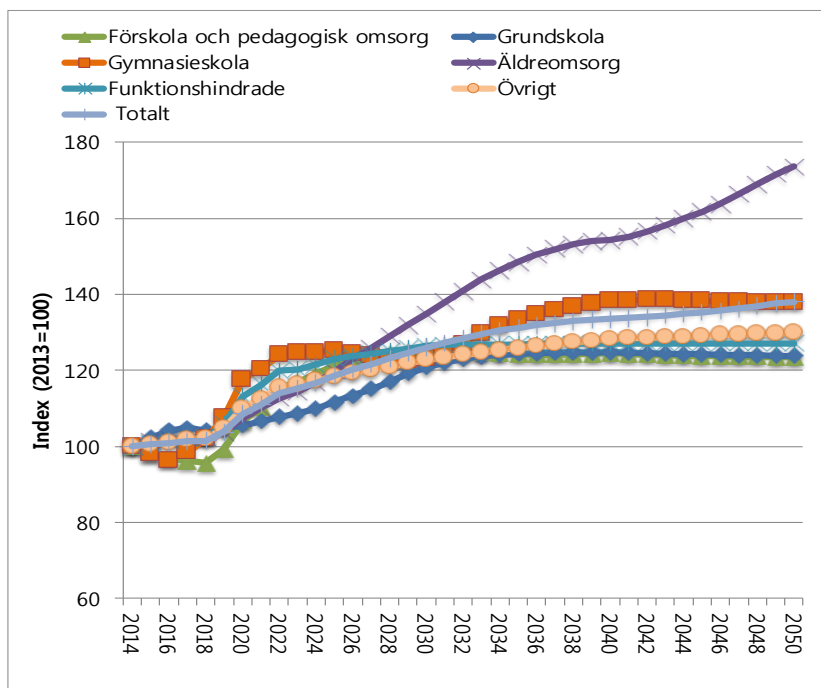
Sammantaget kostnadstryck till 2050

Hög

Givet kommunens befolkningsprognos och de antaganden som har gjorts avseende servicenivåer med mera uppgår det totala kostnadstrycket till 76 procent under perioden.

Samtliga verksamheter förutspås öka i volym fram till 2050. Ökningstakten varierar mellan år och mellan olika verksamheter. Den största ökningen sker inom äldreomsorgen, där kostnadstrycket fram till 2050 uppgår till 96 procent.

Den årliga förändringen ligger mellan 0,1 och 4,7 procent. Den kraftigaste ökningen ser vi i början av perioden.

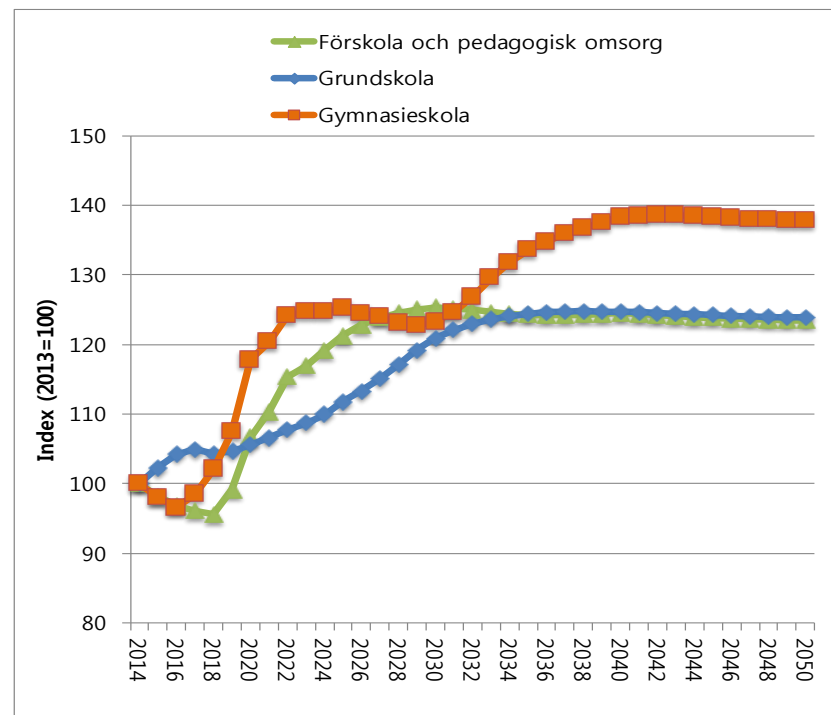

Kostnadstryck huvudverksamheterna

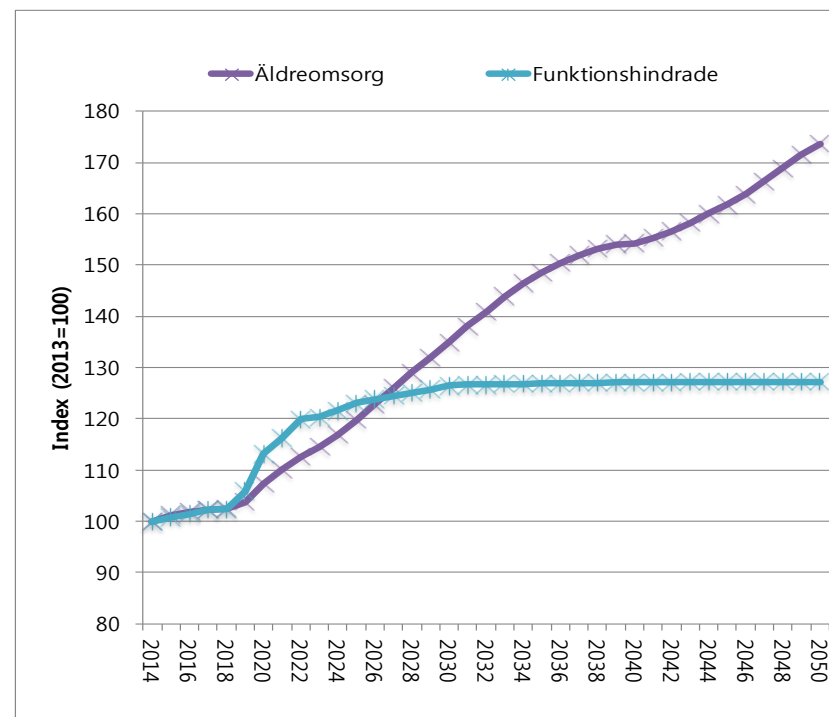
Nollalternativ

Befolkningsutvecklingen resulterar i ett ökat kostnadstryck för skolverksamheterna med mellan 25 och 38 procent.

Ökningen är som störst inom gymnasieskolan, där det demografiska trycket är som starkast under från omkring 2019 fram till 2025 samt ca 2030-2035. Inom grundskola och förskola är trycket som starkast under periodens första hälft, för att därefter avta.

Inom äldreomsorgen uppgår kostnadstrycket till 74 procent till 2050. Kostnaderna för funktionshinderomsorg ökar med 27 procent. Några antaganden kring förändrad sjuklighet bland de äldre har inte gjorts. Hur stor del av volymökningen inom LSS Danderyd antas kunna tillgodoräkna sig via ett förändrat utfall i LSS-utjämnningen är svårbedömt då det beror på utvecklingen i övriga kommuner.

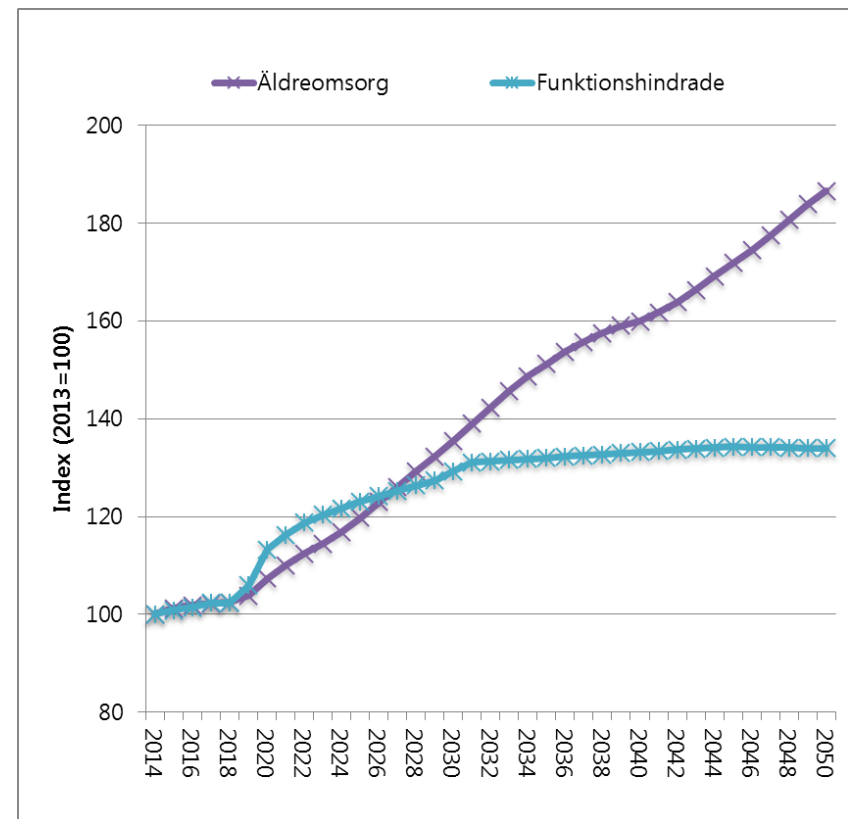
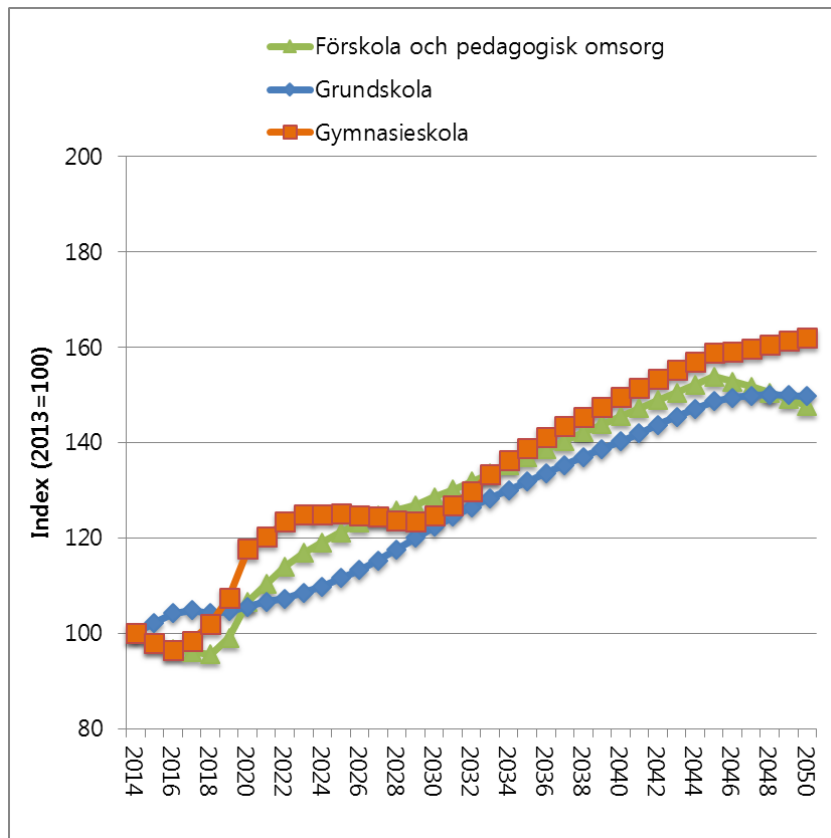

Kostnadstryck huvudverksamheterna

Mellan

F: 48 % Gr: 50 % Gy: 62 %

Ä: 87 % F: 34 %

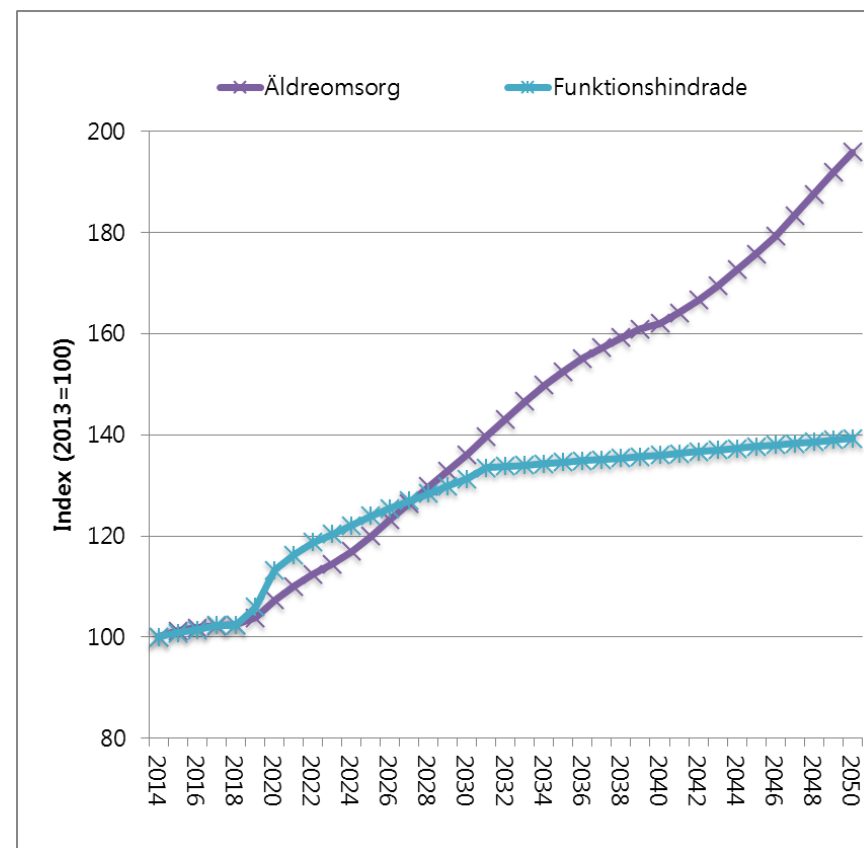
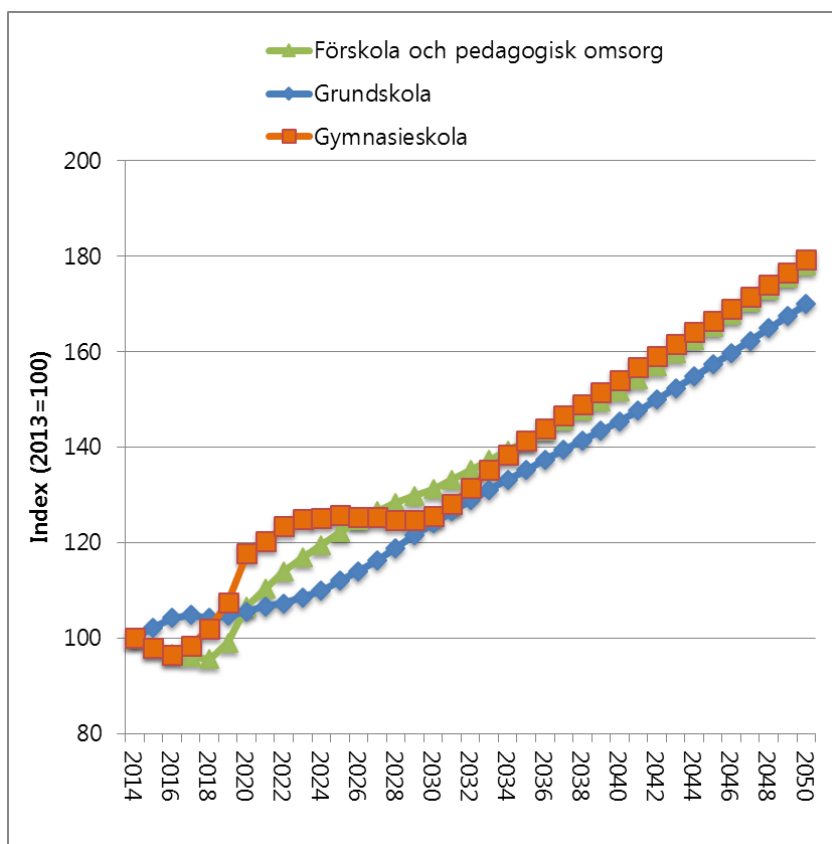

Kostnadstryck huvudverksamheterna

Hög

F: 78 % Gr: 70 % Gy: 79 %

Ä: 95 % F: 39 %

Kostnadstryck övrigt och totalt

Nollalternativ

Övriga kostnader antas öka med 30 procent under perioden. Några antaganden om förändrade servicenivåer eller andra förändringar har inte gjorts. Totalt ökar dessa kostnader med 96 miljoner kronor i fasta priser under perioden.

Här kan man diskutera hur mycket av dessa verksamheter som ska "tillåtas" växa framöver. Merparten av dessa verksamheter är så kallade kollektiva tjänster där ökad befolkning inte nödvändigtvis behöver betyda ökade kostnader.

	2014	2030	2050	Skillnad mnkr
Politisk verksamhet	100	124	133	5,6
Infrastruktur och skydd	100	124	133	35,0
Kultur och fritid	100	124	132	28,3
Övrig utbildning	100	124	132	11,9
Särskilt riktade insatser	100	105	106	1,4
Individ- och familjeomsorg	100	125	129	14,0
Totalt övrigt	100	123	130	96,3

Kommunens kostnader ökar i fasta priser på grund av det så kallade demografiska trycket med 38 procent under perioden 2014 till 2050 (jfr ökning av totalbefolkningen på 24 procent). Detta ger att den totala kostnaden per invånare ökar, se tabellen nedan. Beräkningen görs i fasta priser.

	2014	2030	2050
Kostnad kr/inv.	54 112	54 854	56 325
Index	100,0%	101,4%	104,1%

Kostnadstryck övrigt och totalt

Mellan

Övriga kostnader antas öka med 51 procent under perioden. Några antaganden om förändrade servicenivåer eller andra förändringar har inte gjorts. Totalt ökar dessa kostnader med 164 miljoner kronor i fasta priser under perioden.

Kommunens kostnader ökar i fasta priser på grund av det så kallade demografiska trycket med 58 procent under perioden 2014 till 2050 (jfr ökning av totalbefolkningen på 54 procent). Detta ger att den totala kostnaden per invånare ökar, se tabellen nedan. Beräkningen görs i fasta priser.

	2014	2030	2050	Skillnad mnkr
Politisk verksamhet	100	127	154	9,3
Infrastruktur och skydd	100	127	154	58,1
Kultur och fritid	100	126	155	48,1
Övrig utbildning	100	126	154	20,2
Särskilt riktade insatser	100	106	110	2,5
Individ- och familjeomsorg	100	127	153	25,8
Totalt övrigt	100	125	151	164

	2014	2030	2050
Kostnad kr/inv.	54 112	54 650	55 409
Index	100,0%	101,0%	102,4%

Kostnadstryck övrigt och totalt

Hög

Övriga kostnader antas öka med 72 procent under perioden. Några antaganden om förändrade servicenivåer eller andra förändringar har inte gjorts. Totalt ökar dessa kostnader med 232 miljoner kronor i fasta priser under perioden.

Kommunens kostnader ökar i fasta priser på grund av det så kallade demografiska trycket med 76 procent under perioden 2014 till 2050 (jfr ökning av totalbefolkningen på 77 procent). Detta ger att den totala kostnaden per invånare ökar till 2030 men minskar till 2050, se tabellen nedan. Beräkningen görs i fasta priser.

	2014	2030	2050	Skillnad mnkr
Politisk verksamhet	100	128	177	13,1
Infrastruktur och skydd	100	128	177	82,3
Kultur och fritid	100	127	176	66,8
Övrig utbildning	100	128	176	28,4
Särskilt riktade insatser	100	106	116	3,7
Individ- och familjeomsorg	100	129	178	38,0
Totalt övrigt	100	127	172	232,3

	2014	2030	2050
Kostnad kr/inv.	54 112	54 570	53 869
Index	100,0%	100,8%	99,6%

Medfinansiering av statlig infrastruktur

I mellanalternativet och det höga alternativet ingår att kommunen medfinansierar nedgrävning av E18 genom Danderyd. I den här kalkylen har antagits beloppen 3,7 mdkr respektive 5 mdkr i de två alternativen. I det höga alternativet antas en längre tunnel som möjliggör mer exploatering.

Medfinansieringen antas ske under åren 2021-2029 i kalkylen med nedanstående belopp i fasta priser*.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Belopp mnkr, mellanalternativ	37	99	247	256	477	708	849	708	320
Belopp mnkr, högt alternativ	50	133	334	346	645	956	1 148	956	432

Resultatmässigt hanteras medfinansieringen på annat sätt. När beslut om medfinansiering fattas kan:

- Hela beloppet resultatförs år 1, dvs året som beslutet fattas
- Hela beloppet läggs på balansräkningen år 1, och därefter resultatförs med enhetliga belopp under höst 25 år

Utbetalningar blir en likvidmässig påfrestning, men påverkar inte resultatet

I mellanalternativet innebär det en resultatbelastning på 148 mnkr i fasta priser per år under 25 år

I det höga alternativet innebär det en resultatbelastning på 200 mnkr i fasta priser per år under 25 år

*Belopp avseende medfinansiering är här erhållits från den konsult som Danderyd har anlitat för exploateringskalkyler.

Personalförsörjning och antal anställda

I en kommun som planerar att växa så kraftigt som Danderyd kommer utmaningar att uppstå avseende personalförsörjningen. Antalet anställda kommer sannolikt att behöva växa.

En stor del av tillväxten i verksamheten i Danderyds kommun kommer att ske inom vård, skola och omsorg. I det fall verksamheten ska driftas av kommunen ställs stora krav på en framförhållning i personalförsörjningen. Detta sker samtidigt som konkurrensen av arbetskraft ökar i närområdet och i riket. Framför allt kommer behoven av rekryteringar att finnas inom vård och omsorg samt inom förskola och skola.

Även inom administrationen kommer det att uppstå effekter av en kraftig befolkningsökning. Här är det av vikt att kommunen har en god strategi för hur man kan möta detta.

Inom samhällsbyggnadsområdet kommer den planerade kraftiga exploateringsverksamheten innebära stora behov av utveckling av verksamheten.

DEL III

EKONOMISKT UTFALL

- Kostnader och intäkter
- Finansiering av investeringar
- Löpande priser

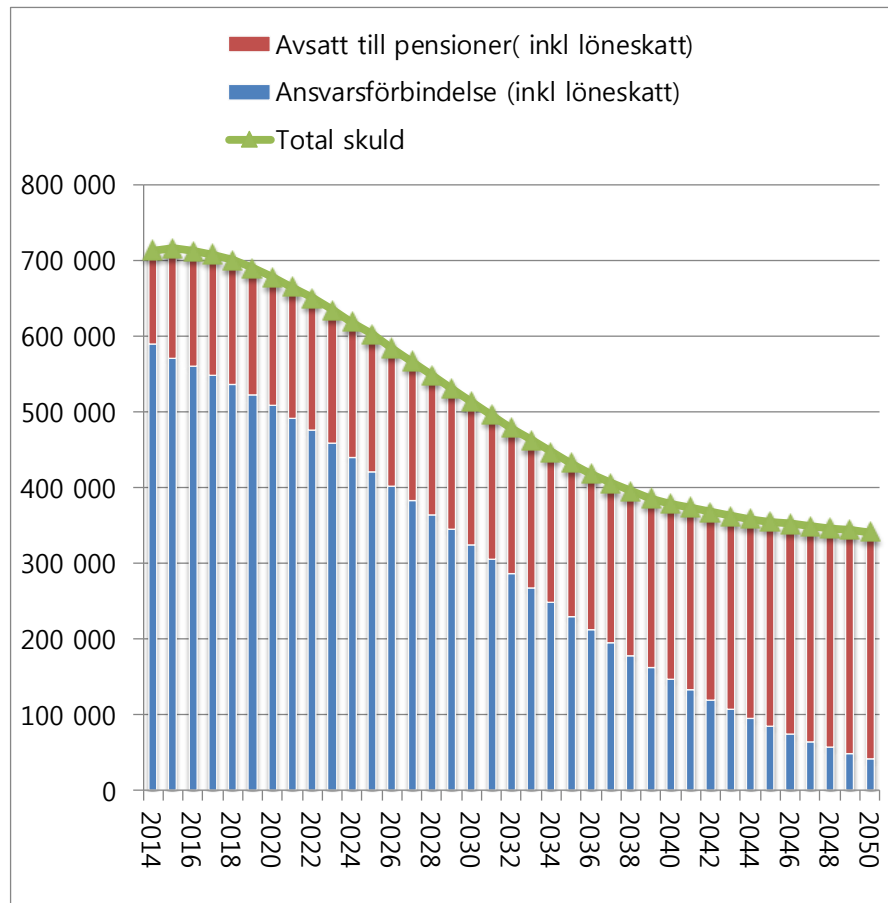
Pensionskostnad

Kommunens pensioner

Pensionerna

Kommunens pensioner redovisas enligt den så kallade blandade modellen. Den innebär att kommunen under en övergångsperiod betalar dubbelt för pensioner, dels pensionsutbetalningar för dagens pensionärer (avseende intjänande före 1998), dels för de nuvarande anställdas intjänande.

Det totala pensionsåtagandet för kommunen uppgår 2014 till 713 miljoner kronor, inklusive löneskatt. Åtagandet redovisas dels som ansvarsförbindelse, dels som avsättning i balansräkningen. Avsättningarna för pensioner i balansräkningen uppgår vid utgången av 2014 till 123 miljoner kronor (inklusive löneskatt). Den gamla pensionsskulden uppgår till 590 miljoner kronor (inklusive löneskatt) vid utgången av 2014.

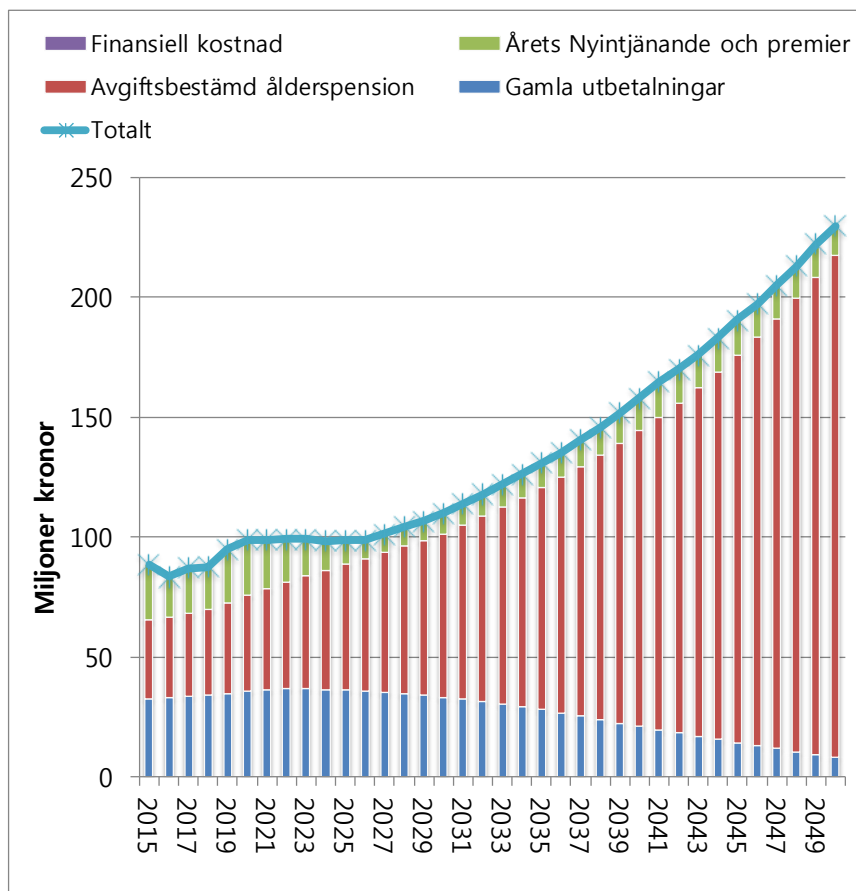
Kommunens pensioner

Pensionskostnaden

Kommunens pensionskostnad antas öka i takt med den allmänna löne- och prisutvecklingen.

Beräkningen fram till 2050 är gjort utifrån den förenklade prognos kommunen har tillhandahållit. Beräkningen bör läsas med ett mått av försiktighet då all data inte har funnits tillgänglig.

Den totala pensionskostnaden förväntas uppgå till ca 230 miljoner kronor 2050. Utbetalningar från den gamla skulden ökar fram till ca 2025 för att sedan minska.

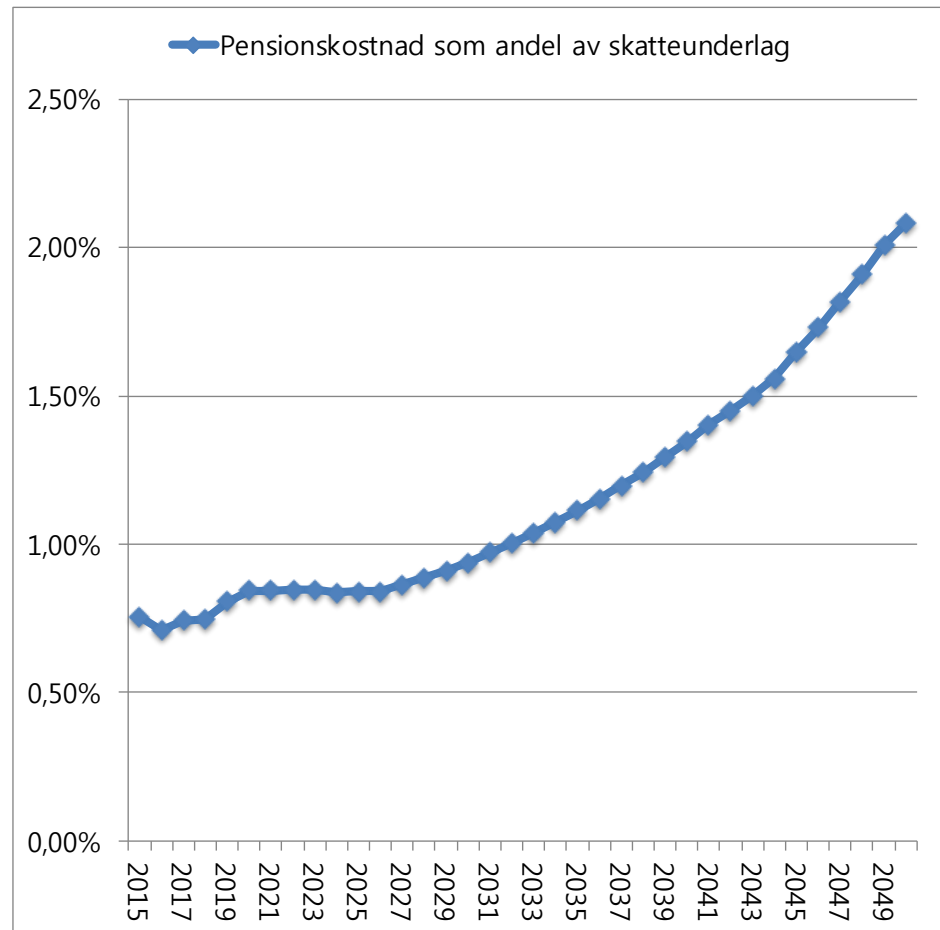

Kommunens pensioner

Pensionskostnad som andel av skatteunderlag

Pensionskostnaden som andel av skatteunderlaget ökar under hela perioden och går från att vara ca 0,75 procent till 2,1 procent.

Detta baseras på den pensionskostnad som har beräknats.

Intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämnning

Intäkter från skatter och bidrag

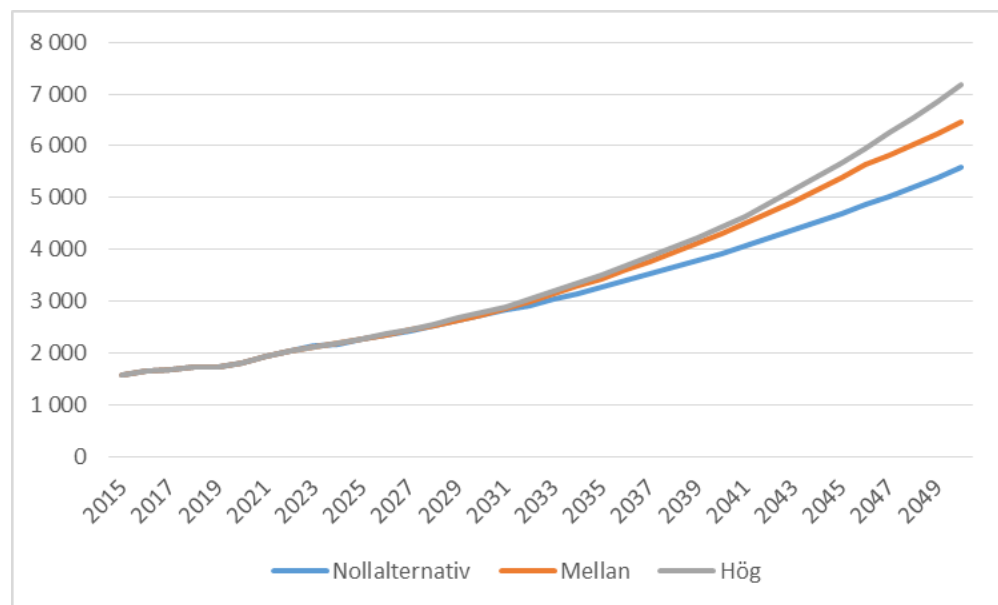
Årlig förändring miljoner kronor. Nollalternativ.

Skatteunderlaget och därmed utvecklingen av kommunens skatteintäkter antas följa utvecklingen i riket som redovisats tidigare. I beräkningen har vi antagit oförändrad skattekraft och skattesats för perioden fram till 2050.

De årliga intäkterna från skatter och bidrag ökar enligt nuvarande tillgängliga underlag från ca 1,5 mdkr 2015 till ca 5,6 mdkr 2050 i nollalternativet.

I mellanalternativet ökar intäkterna till ca 6,5 mdkr.

I höga alternativet ökar intäkterna till ca 7,2 mdkr.

Inkomstutjämning

Kommunens bidrag från inkomstutjämningen kommer att följa ökningen av skatteunderlaget i riket. Vi har antagit en relativt oförändrad skattekraft i kommunen.

Regleringsposten kommer att utvecklas negativt under perioden. Orsaken till detta är att det sker en viss urholkning av statens bidrag till kommunsektorn.

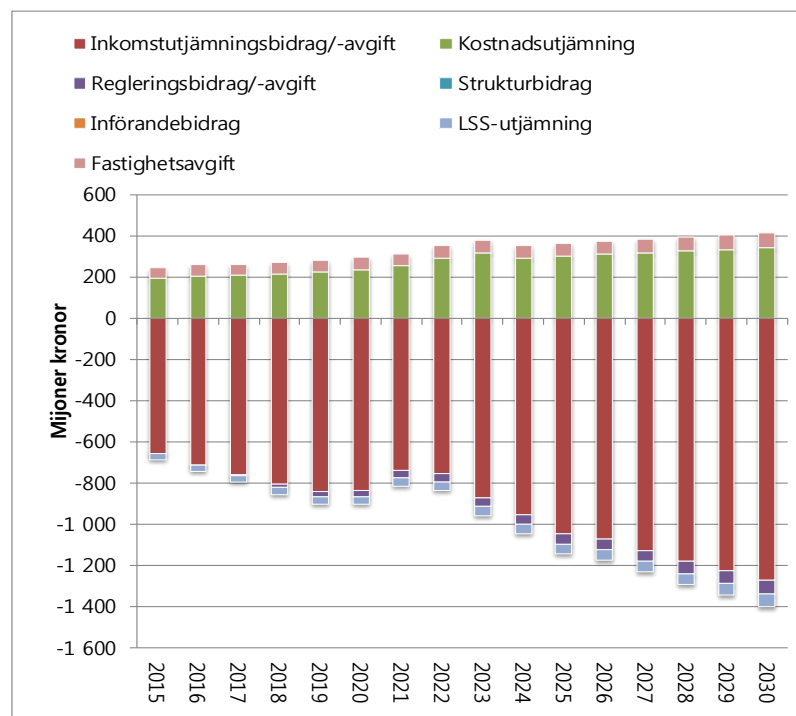
Fastighetsavgiften Intäkterna från avgiften antas följa inflationen. Ingen effekt av nya bostäder.

LSS-utjämning Relativt oförändrat läge gentemot riket.

Kommunalekonomisk utjämning 2014-2050, Nollalternativ

Inkomstutjämningen är kommunens största post inom ramen för den kommunalekonomiska utjämningen.

I inkomstutjämningen fortsätter kommunen att betala en avgift. Kommunen är däremot bidragstagare inom kostnadsutjämningen. På nästa sida redovisas delposterna i kostnadsutjämningen.

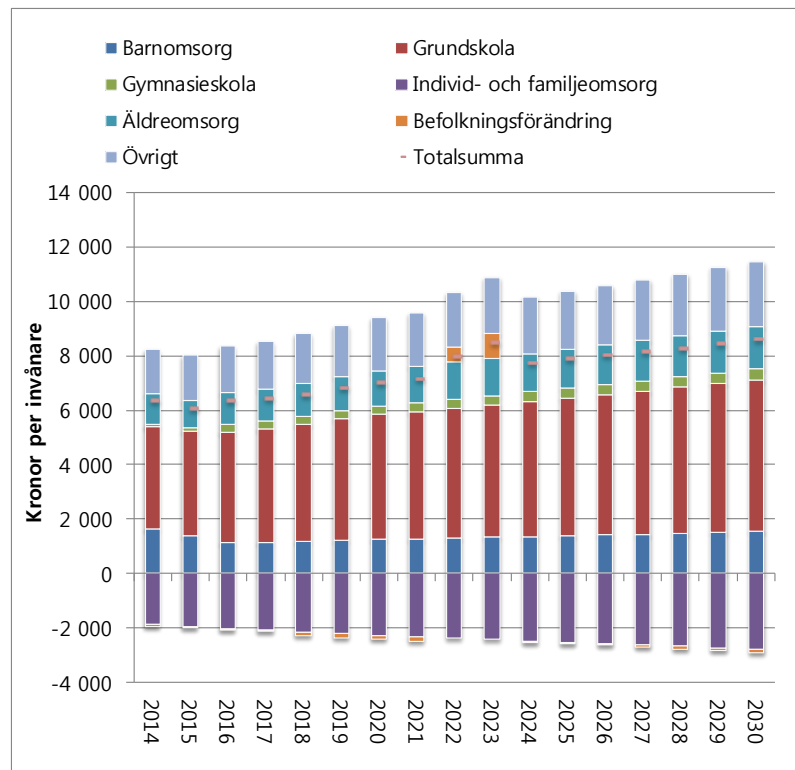
Kommunalekonomisk utjämning

2014-2050, Nollalternativ

Danderyd har en relativt ogynnsam struktur vilket innebär att kommunen erhåller ett bidrag i kostnadsutjämningen. Kommunens bidrag i kostnadsutjämningen ökar under perioden. Orsaken till detta är att kommunens relativa demografiska tryck enligt befolkningsprognosen är starkare jämfört med riket. Det är framförallt inom ramen för delmodellen för grundskola som Danderyds bidrag ökar.

Kommunen får under ett par år kompensation för befolkningsförändring.

Någon bedömning av kommunens sociala struktur görs inte i denna beräkning utan den antas vara relativt oförändrad.

Utveckling av intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning

Totalt och bidrag till förändring.

Nollalternativ

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Skatteintäkter	8,23%	3,70%	8,44%	5,81%	5,75%	5,95%	5,68%	5,74%
Inkomstutjämnings-bidrag/-avgift	-5,91%	0,33%	-4,38%	-1,91%	-1,93%	-2,02%	-1,96%	-1,98%
Kostnadsutjämning	0,71%	0,28%	0,13%	0,11%	0,14%	0,04%	0,16%	0,06%
Regleringsbidrag/-avgift	0,01%	-0,56%	-0,22%	-0,24%	-0,25%	-0,27%	-0,28%	-0,29%
Strukturbidrag	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Införandebidrag	1,35%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
LSS-utjämning	-0,01%	-0,05%	-0,02%	-0,01%	-0,01%	0,00%	0,00%	0,00%
Fastighetsavgift	0,03%	0,10%	0,06%	0,05%	0,05%	0,04%	0,04%	0,04%
Totalt	4,41%	3,81%	4,00%	3,81%	3,76%	3,74%	3,64%	3,56%

Utveckling av intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning

Totalt och bidrag till förändring.

Mellan

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Skatteintäkter	8,23%	3,70%	7,17%	6,19%	7,17%	7,29%	7,29%	5,41%
Inkomstutjämnings-bidrag/-avgift	-5,91%	0,33%	-3,15%	-2,03%	-2,36%	-2,43%	-2,45%	-1,88%
Kostnadsutjämning	0,71%	0,28%	-0,34%	0,06%	0,05%	0,06%	0,10%	0,21%
Regleringsbidrag/-avgift	0,01%	-0,56%	-0,22%	-0,25%	-0,29%	-0,31%	-0,33%	-0,28%
Strukturbidrag	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Införandebidrag	1,35%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
LSS-utjämning	-0,01%	-0,05%	-0,02%	-0,01%	-0,02%	-0,01%	-0,01%	0,00%
Fastighetsavgift	0,03%	0,10%	0,06%	0,05%	0,05%	0,04%	0,04%	0,03%
Totalt	4,41%	3,81%	3,49%	4,01%	4,59%	4,63%	4,63%	3,49%

Utveckling av intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning

Totalt och bidrag till förändring.

Hög

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Skatteintäkter	8,23%	3,70%	7,17%	6,57%	7,45%	7,54%	7,96%	7,89%
Inkomstutjämnings-bidrag/-avgift	-5,91%	0,33%	-2,88%	-2,15%	-2,44%	-2,50%	-2,65%	-2,63%
Kostnadsutjämning	0,71%	0,28%	-0,07%	0,03%	0,04%	0,06%	0,06%	-0,06%
Regleringsbidrag/-avgift	0,01%	-0,56%	-0,23%	-0,26%	-0,30%	-0,32%	-0,36%	-0,38%
Strukturbidrag	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Införandebidrag	1,35%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
LSS-utjämning	-0,01%	-0,05%	-0,02%	-0,02%	-0,02%	-0,02%	-0,01%	-0,01%
Fastighetsavgift	0,03%	0,10%	0,06%	0,05%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%
Totalt	4,41%	3,81%	4,02%	4,24%	4,77%	4,79%	5,03%	4,84%

Avskrivningar

Kommunens avskrivningar

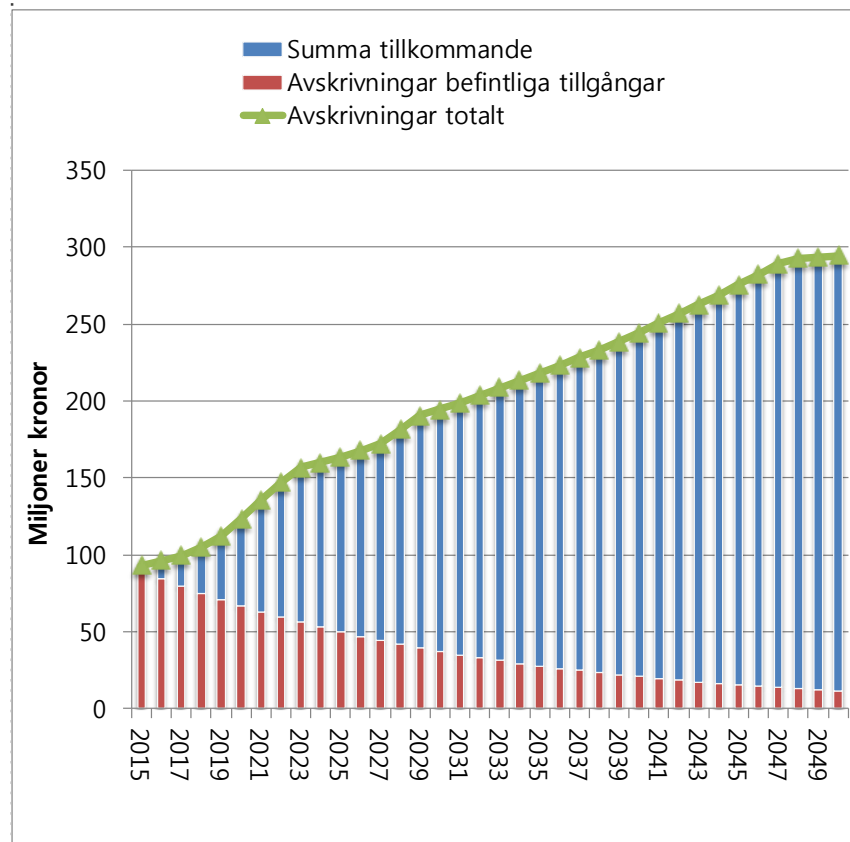
Avskrivningar 2014-2050

Avskrivningarna för de befintliga tillgångarna har simulerats och minskar naturligt under perioden.

Sedan tillkommer avskrivningarna på ny- och reinvesteringar under perioden. Avskrivningstiden har antagits vara 33 år för lokaler, 20 år för gator och 5 år för inventarier. För exploateringsinvesteringar har antagits en avskrivningstid på 50 år.

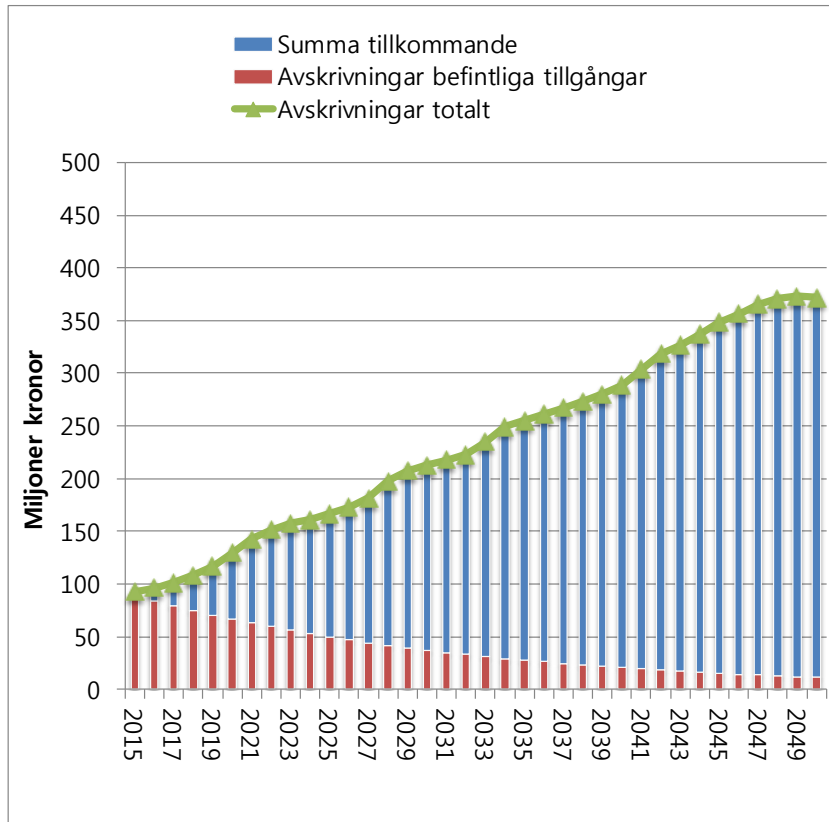
Sammantaget ökar avskrivningarna under perioden. Dels på grund av att kommunen har ökade investeringsvolymerna de kommande åren, dels på grund av att anskaffningsvärdet på reinvesteringar är högre än på de befintliga tillgångar som skrivs av.

Det senare är helt naturligt då priserna ökar över tid.

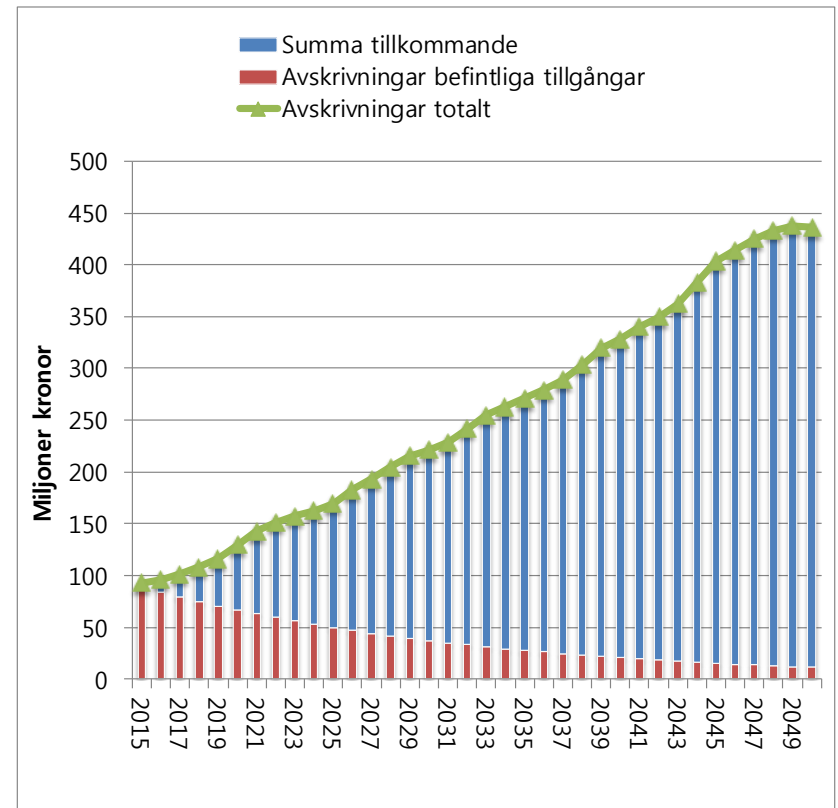

Kommunens avskrivningar, alternativscenarier

Mellan

Hög

Utveckling av nettokostnader och intäkter från skatter och kommunal-ekonomisk utjämnning

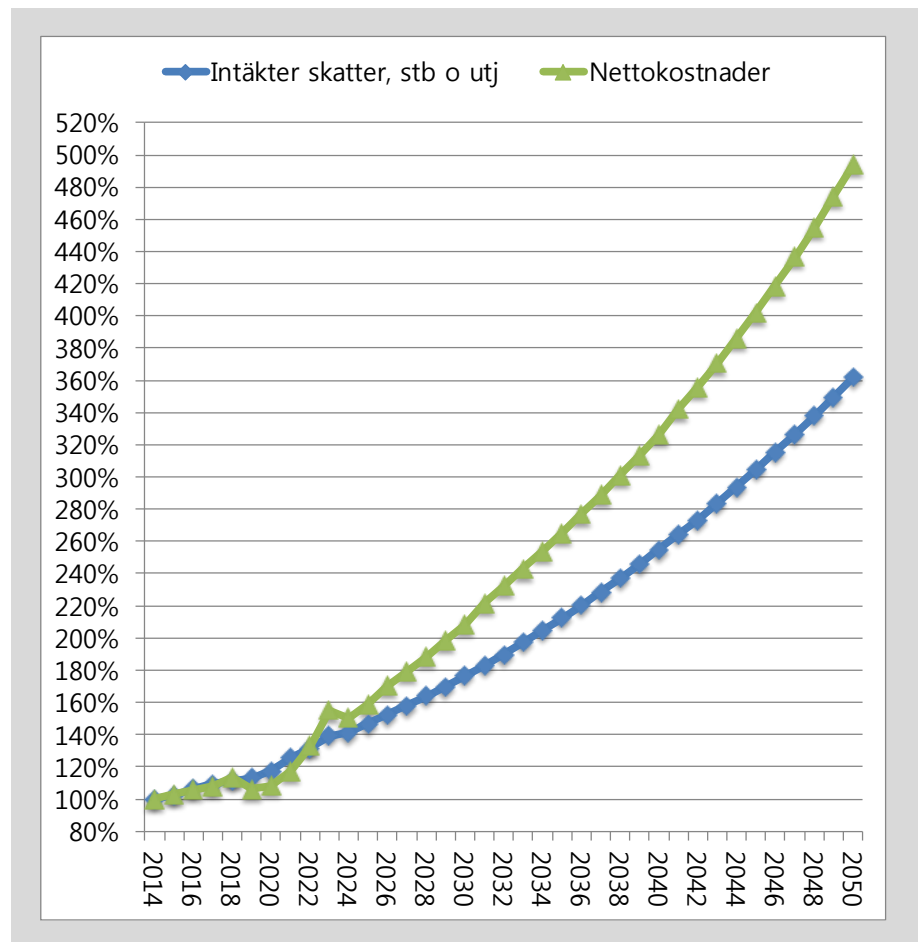
Kostnader och intäkter - effektiviseringsbehov

Nollalternativ

Gapet mellan intäkter och kostnader innebär att kommunen inte har möjlighet att fullt ut finansiera det demografiska trycket (inklusive ökade kostnader för avskrivningar), en full löne- och prisuppräknning samt uppnå det finansiella resultatmålet på 2 procent exklusive exploateringsöverskott.

För att få intäkter och kostnader i balans och uppnå ett resultat enligt målet kan kommunen:

- Succesivt höja skatten med totalt 5,17 kr fram till 2050, jämfört 2014
- Årligen effektivisera i genomsnitt med 0,78 procent
- Kombinera ovanstående i olika utsträckning

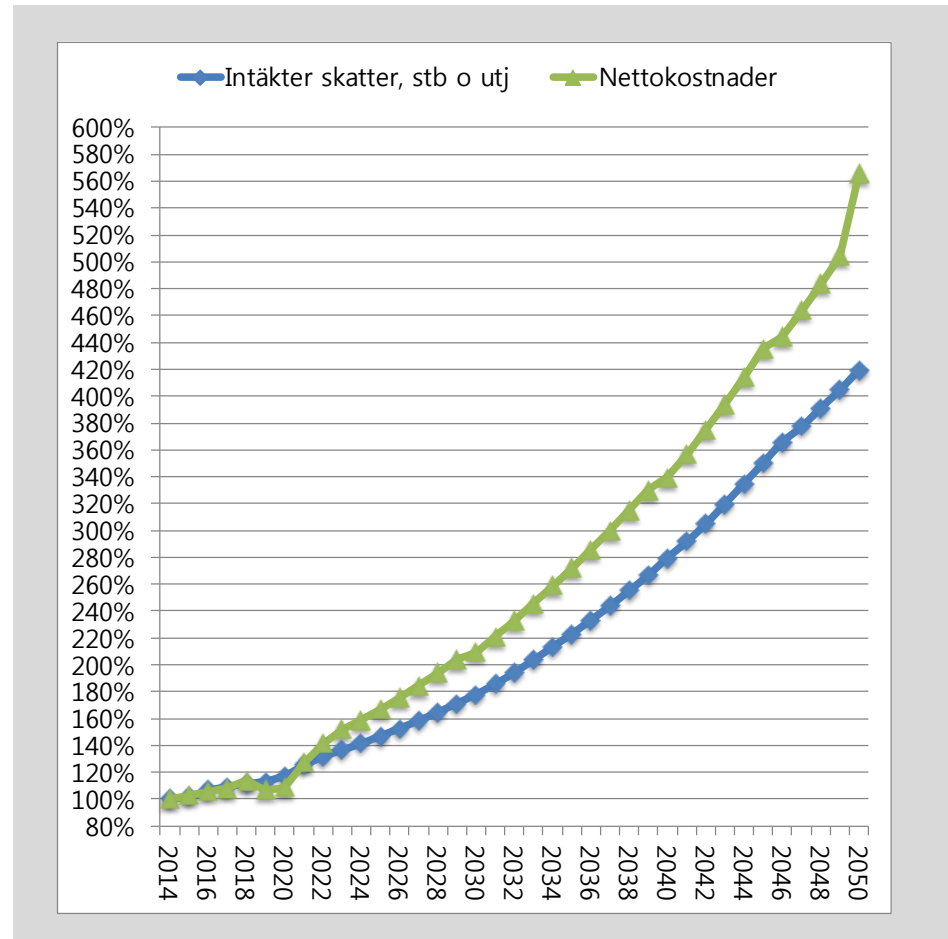
Kostnader och intäkter - effektiviseringsbehov

Mellan

Gapet mellan intäkter och kostnader innebär att kommunen inte har möjlighet att fullt ut finansiera det demografiska trycket (inklusive ökade kostnader för avskrivningar), en full löne- och prisuppräknning samt uppnå det finansiella resultatmålet på 2 procent exklusive exploateringsöverskott.

För att få intäkter och kostnader i balans och uppnå ett resultat enligt målet kan kommunen:

- Succesivt höja skatten med totalt 4,48 kr fram till 2050, jämfört 2014
- Årligen effektivisera i genomsnitt med 0,71 procent
- Kombinera ovanstående i olika utsträckning

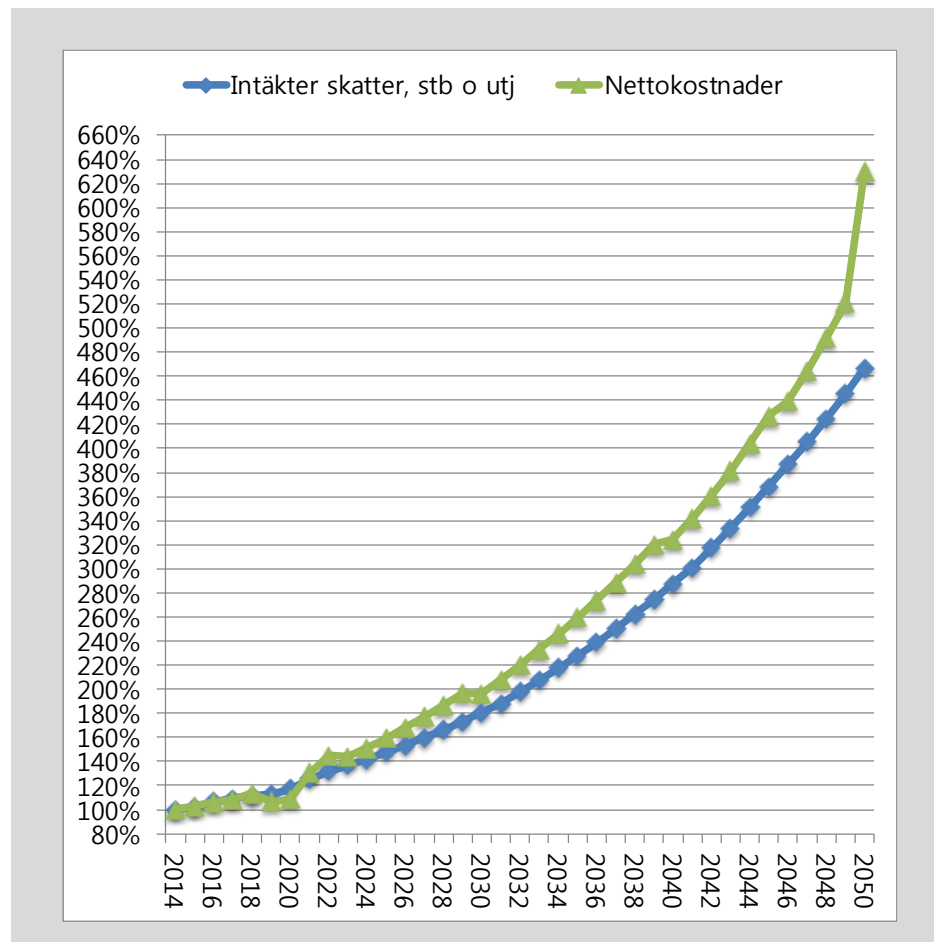
Kostnader och intäkter - effektiviseringsbehov

Hög

Gapet mellan intäkter och kostnader innebär att kommunen inte har möjlighet att fullt ut finansiera det demografiska trycket (inklusive ökade kostnader för avskrivningar), en full löne- och prisuppräknings samt uppnå det finansiella resultatmålet på 2 procent exklusive exploateringsöverskott.

För att få intäkter och kostnader i balans och uppnå ett resultat enligt målet kan kommunen:

- Succesivt höja skatten med totalt 4,33 kr fram till 2050, jämfört 2014
- Årligen effektivisera i genomsnitt med 0,68 procent
- Kombinera ovanstående i olika utsträckning

Jämförelse mellan olika perioder

Det årliga effektiviseringsbehovet är olika stort olika år. I beräkningarna ligger en konjunkturlös ekonomi efter 2018. Det kommer med all säkerhet att uppstå även hög- och låg- konjunkturer åren efter 2018. Detta ger att det faktiska effektiviseringsbehovet för enskilda år kan både bli mindre och större.

NOLLALTERNATIV	2014-2030	2031-2050	Totalt
Befolkningstillväxt medel	1,3 %	0,3 %	0,8 %
Gap för perioden i skattesats för att nå resultatmål	3,51 kr	1,66 kr	5,17 kr
Genomsnittlig effektivisering, procent	1,32 %	0,23 %	0,78 %

ALTERNATIV MELLAN	2014-2030	2030-2050	Totalt
Befolkningstillväxt medel	1,4 %	1,0 %	1,2 %
Gap för perioden i skattesats för att nå resultatmål	3,89 kr	0,59 kr	4,48 kr
Genomsnittlig effektivisering, procent	1,38 %	0,19 %	0,71 %

ALTERNATIV HÖG	2014-2030	2030-2050	Totalt
Befolkningstillväxt medel	1,5 %	1,6 %	1,6 %
Gap för perioden i skattesats för att nå resultatmål	3,75 kr	0,58 kr	4,33 kr
Genomsnittlig effektivisering, procent	1,32 %	0,18 %	0,68 %

Kassaflöde och finansieringsbehov

Finansiering av investeringar

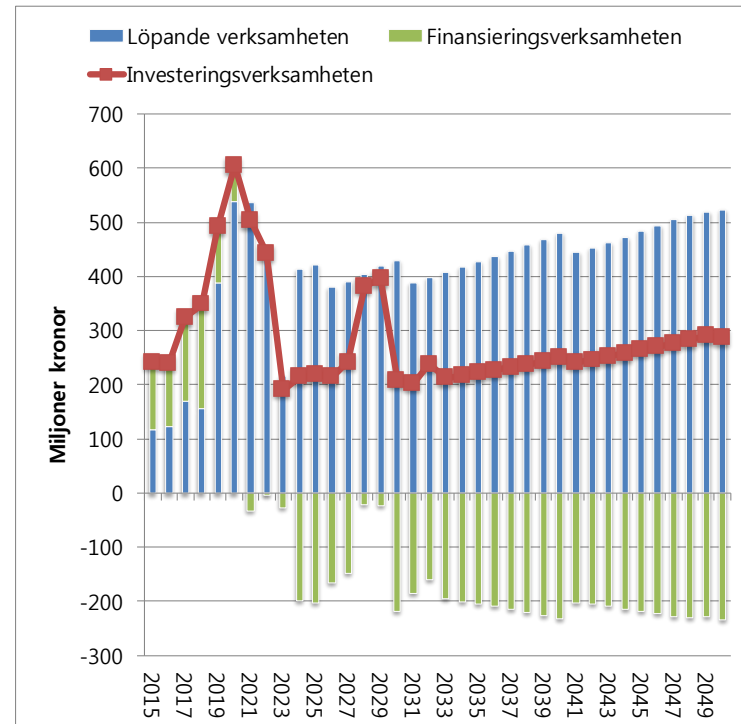
Nollalternativ

Kommunens investeringsutrymme utgörs av kommunens resultat och årets avskrivningar. Kommunen planerar långsiktigt för ett årligt resultat på 2 procent exklusive exploateringsvinster. Årliga exploateringsöverskott för att delfinansiera investeringarna. För att uppnå detta krävs en årlig effektivisering på i genomsnitt 0,78 procent i nollalternativet. Finansieringsbehovet kan lösas genom en kombination av följande:

1. sälja tillgångar (finansiella och/eller materiella)
2. ta upp lån till motsvarande belopp
3. höja resultatmålet och öka den egna finansieringen (dvs. öka den årliga effektiviseringen)
4. omprioritera/minska investeringsutgifter över tid, exempelvis genom att de externa aktörerna tillhandahåller sina egna lokaler

Om kommunens planerade investeringar är större än den likviditet som kommunen skapar via resultat och avskrivningar uppstår ett finansieringsbehov. Utgifterna är inte jämt fördelade under perioden. För åren fram till 2020 överstiger investeringsutgifterna den egna finansieringen (löpande verksamheten) varje år.

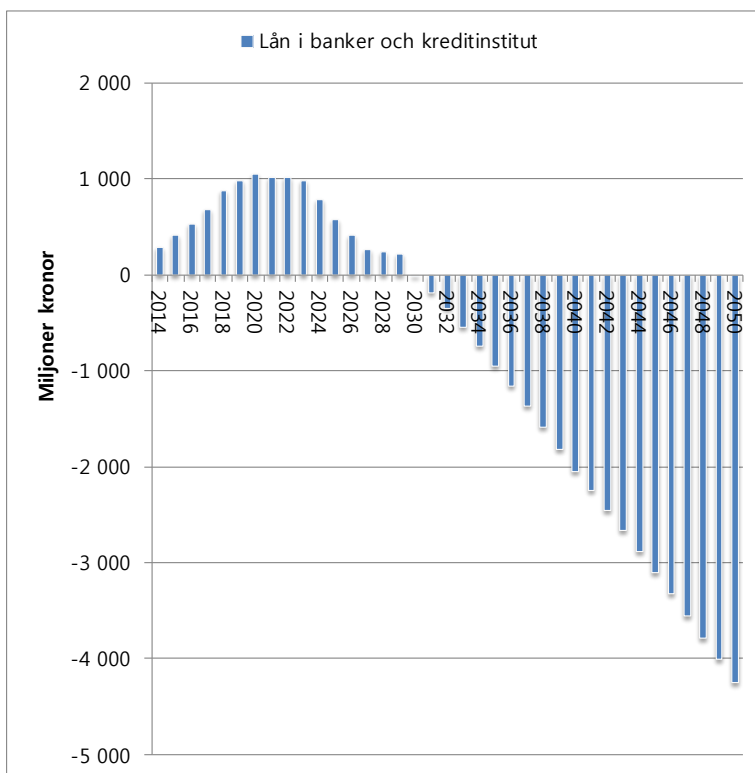
De samlade investeringarna under perioden uppgår till 10,3 mdkr i löpande priser. Samtidigt skapar kommunen via den löpande verksamheten inklusive exploateringsvinster ett likvidmässigt överskott motsvarande 15 mdkr, vilket gör att kommunen fram till 2050 inte har behov av upplåning.

Finansiering av investeringar

Nollalternativ

Investeringsnivåerna framöver innebär att den löpande verksamhetens bidrag i form av resultat och avskrivningar i ett längre perspektiv täcker utgifterna. Kommunens likvida medel uppgår till 4,2 mdkr 2050.

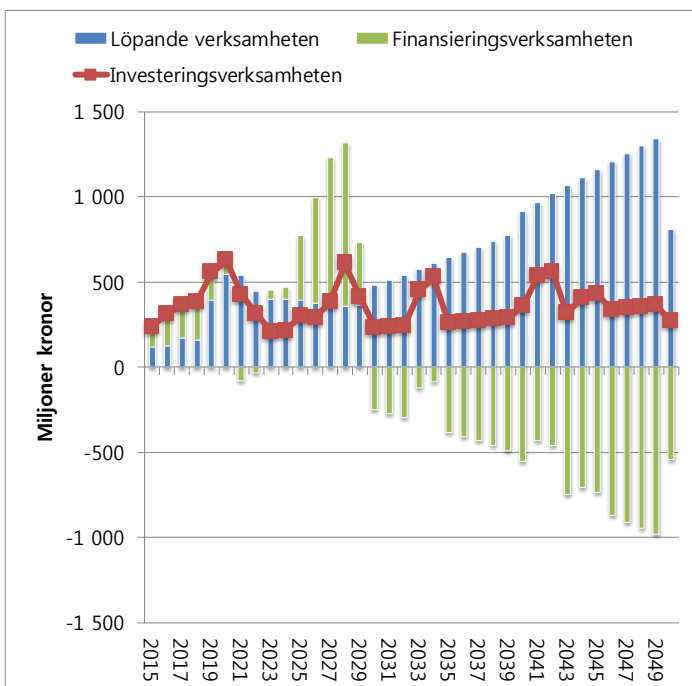

Finansiering av investeringar

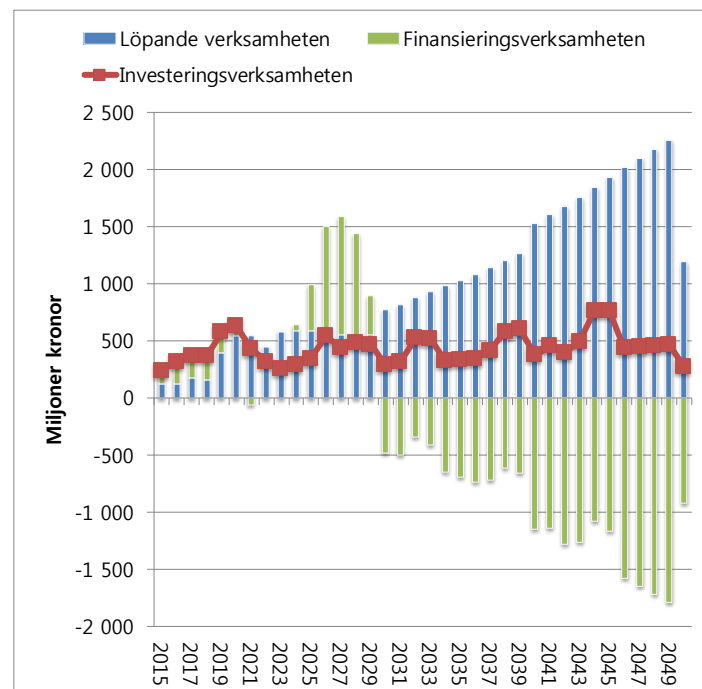
Mellan

Hög

De samlade investeringarna under perioden uppgår till 13,1 mdkr i löpande priser. Samtidigt skapar kommunen via den löpande verksamheten inklusive exploateringsvinster ett likvidmässigt överskott motsvarande 20 mdkr, vilket gör att kommunen fram till 2050 inte har behov av upplåning.

De samlade investeringarna under perioden uppgår till 15,7 mdkr i löpande priser. Samtidigt skapar kommunen via den löpande verksamheten inklusive exploateringsvinster ett likvidmässigt överskott motsvarande 36 mdkr, vilket gör att kommunen fram till 2050 inte har behov av upplåning.

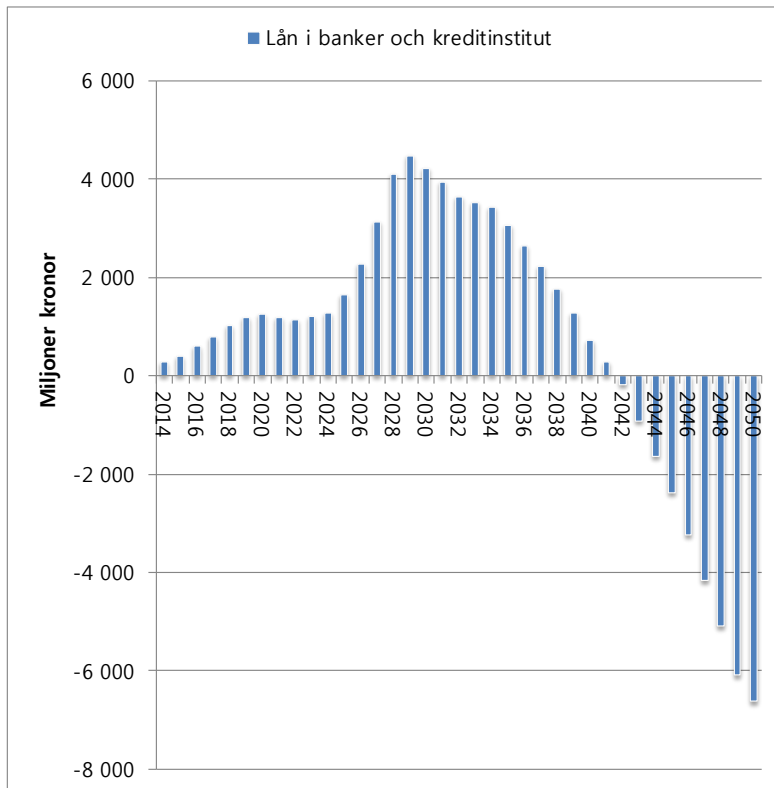

Finansiering av investeringar

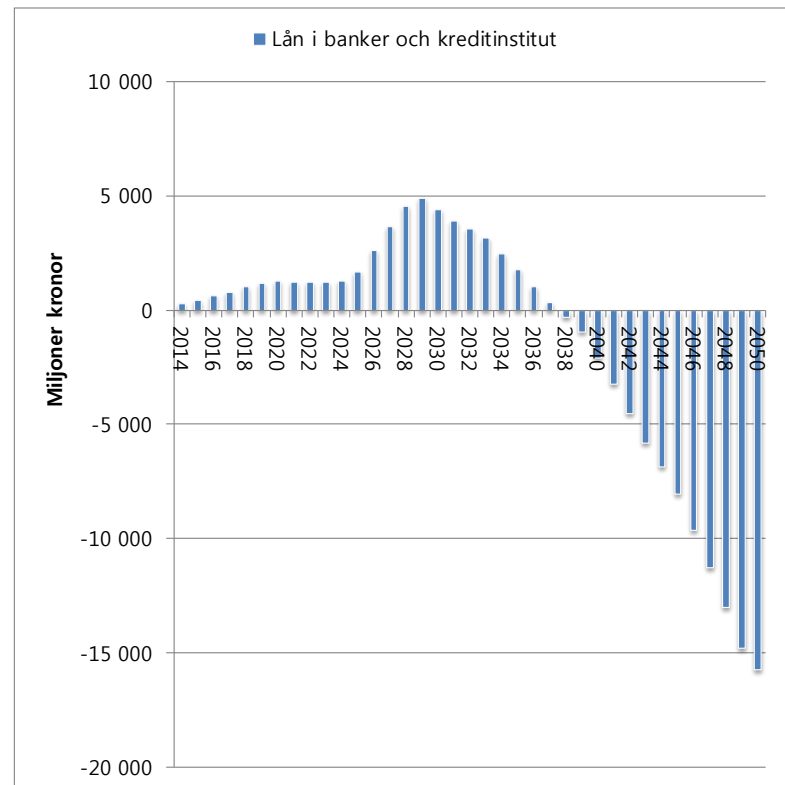
Mellan

Hög

Investeringsnivåerna framöver innebär att den löpande verksamhetens bidrag i form av resultat och avskrivningar i ett längre perspektiv täcker utgifterna. Kommunens likvida medel uppgår till 6,6 mdkr 2050.

Investeringsnivåerna framöver innebär att den löpande verksamhetens bidrag i form av resultat och avskrivningar i ett längre perspektiv täcker utgifterna. Kommunens likvida medel uppgår till 15,7 mdkr 2050.

Kassaflödesanalys

Nollalternativ

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Årets resultat	16,1	400,0	254,8	232,0	205,7	229,3	201,9	224,7
Justering ej likvidietspåverkande poster	106,7	137,5	166,9	196,3	221,2	250,7	281,6	296,6
Löpande verksamheten	122,8	537,5	421,7	428,3	426,9	480,0	483,5	521,6
Investeringsverksamheten	-240,3	-605,3	-218,4	-208,2	-221,5	-248,4	-264,1	-286,8
Nyupptagna lån	-117,5	-67,9	0	0	0	0	0	0
Amortering av lån	0	0	203,2	0	0	0	0	0
Ökad kassa/bank	0	0	0	219,2	205,4	231,6	219,4	234,8
Årets kassaflöde	-117,5	-67,9	203,2	219,2	205,4	231,6	219,4	234,8

Kassaflödesanalys

Mellan

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Årets resultat	16,1	400,0	78,4	119,7	236,6	474,1	660,5	437,5
Justering ej likvidietspåverkande poster	106,5	143,8	318,0	362,1	406,2	443,3	502,3	374,2
Löpande verksamheten	122,6	543,8	396,4	481,1	642,8	917,4	1 162,9	811,8
Investeringsverksamheten	-314,8	-625,6	-298,0	-231,2	-260,5	-361,3	-429,2	-269,2
Bidrag till statlig infrastruktur	0	0	-477,0	0	0	0	0	0
Nyupptagna lån	-192,2	-81,8	-378,6	0	0	0	0	0
Amortering av lån	0	0	0	249,7	382,3	556,1	0	0
Ökad kassa/bank	0	0	0	0	0	0	733,7	542,5
Årets kassaflöde	-192,2	-81,8	-378,6	249,7	382,3	556,1	733,7	542,5

Kassaflödesanalys

Hög

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Årets resultat	16,1	400,0	209,3	347,6	554,7	988,8	1 323,5	750,1
Justering ej likvidietspåverkande poster	106,5	143,8	372,9	422,9	473,8	534,9	609,5	438,8
Löpande verksamheten	122,6	543,8	582,2	770,5	1 028,5	1 523,7	1 932,9	1 188,9
Investeringsverksamheten	-314,8	-626,1	-344,4	-283,9	-333,1	-375,4	-762,0	-269,2
Bidrag till statlig infrastruktur	0	0	-644,6	0	0	0	0	0
Nyupptagna lån	-192,2	-82,3	-406,8	0	0	0	0	0
Amortering av lån	0	0	0	485,7	695,4	0	0	0
Ökad kassa/bank	0	0	0	0	0	1 148,2	1 171,0	919,6
Årets kassaflöde	-192,2	-82,3	-406,8	485,7	695,4	1 148,2	1 171,0	919,6

Finansiella nyckeltal, balans- och resultaträkning

Kommunens balansräkning

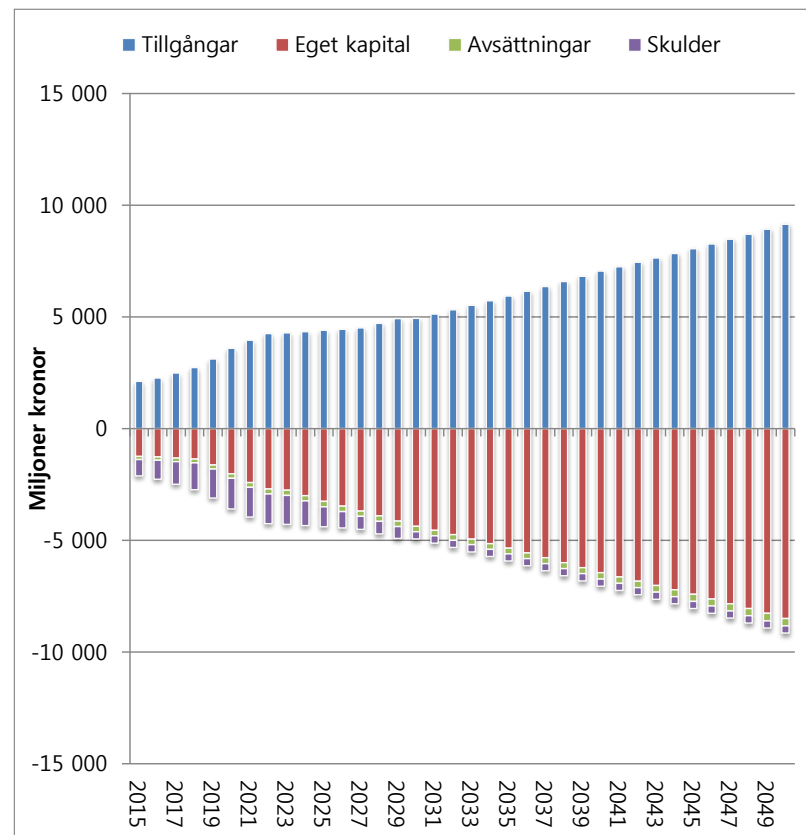
Nollalternativ

Balansräkning 2014-2050

Kommunens anläggningstillgångar växer i takt med att kommunen investerar. Samtidigt minskar tillgångarna med årets avskrivningar. Vidare ökar tillgångarna i och med det likvidöverskott som uppstår med anledning av de höga resultaten.

Det egna kapitalet ökar med årets resultat (2 procent av intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning från 2019 plus exploateringsöverskott).

Balansomslutningen ökar från 2,0 mdkr till 9,1 mdkr fram till 2050.

Kommunens balansräkning

Mellan

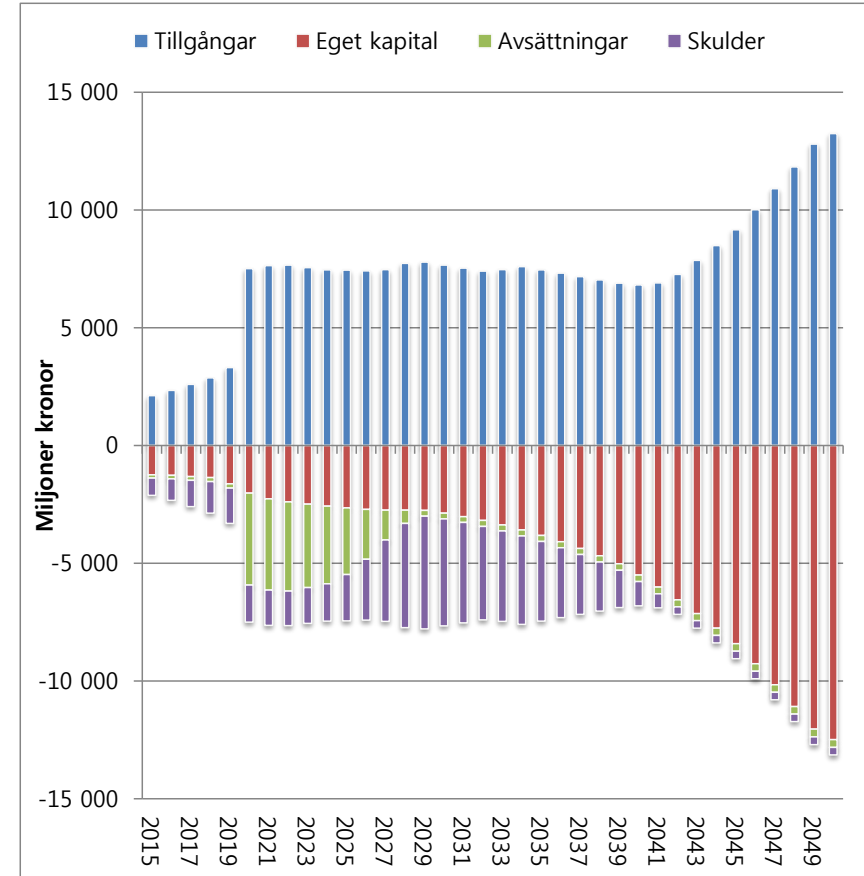
Balansräkning 2014-2050

Kommunens anläggningstillgångar växer i takt med att kommunen investerar. Samtidigt minskar tillgångarna med årets avskrivningar. Vidare ökar tillgångarna i och med det likvidöverskott som uppstår med anledning av de höga resultaten.

Det egna kapitalet ökar med årets resultat (2 procent av intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning från 2019 plus exploateringsöverskott).

Balansomslutningen ökar från 2,0 mdkr till 13,2 mdkr fram till 2050.

Bidraget till statlig infrastruktur syns dels som en avsättningsökning från 2021 med 3,7 mdkr, dels som en tillgångsökning från samma år med 3,7 mdkr. Avsättningen minskas i takt med att utbetalning av bidraget sker. Tillgången minskas med den årliga kostnadsbelastningen, som i mellanalternativet uppgår till 148 mnkr.

Kommunens balansräkning

Hög

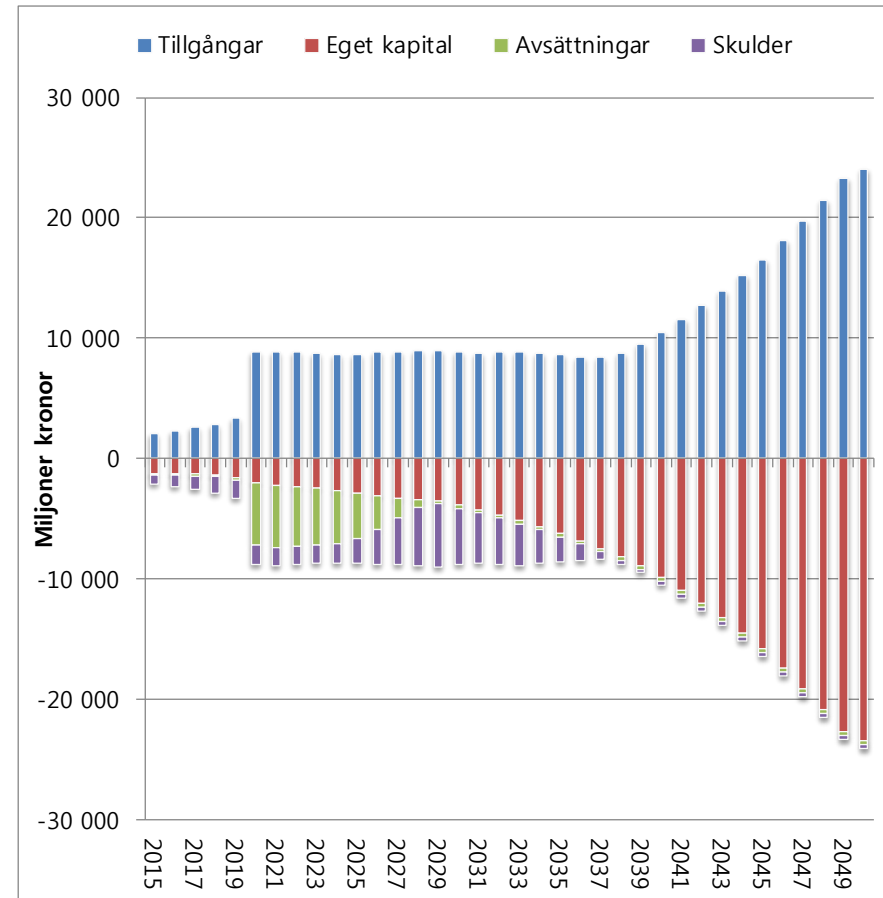
Balansräkning 2014-2050

Kommunens anläggningstillgångar växer i takt med att kommunen investerar. Samtidigt minskar tillgångarna med årets avskrivningar. Vidare ökar tillgångarna i och med det likvidöverskott som uppstår med anledning av de höga resultaten.

Det egna kapitalet ökar med årets resultat (2 procent av intäkter från skatter, statsbidrag och utjämning från 2019 plus exploateringsöverskott).

Balansomslutningen ökar från 2,0 mdkr till 24,1 mdkr fram till 2050.

Bidraget till statlig infrastruktur syns dels som en avsättningsökning från 2021 på 5 mdkr, dels som en tillgångsökning från samma år med 5 mdkr. Avsättningen minskas i takt med att utbetalning av bidraget sker. Tillgången minskas med den årliga kostnadsbelastningen, som i mellanalternativet uppgår till 200 mnkr.

Finansiella nyckeltal

Soliditet 2014-2050

Kommunens soliditet försämras något i början av perioden, för att därefter öka i samtliga scenarier.

De stora exploateringsöverskotten leder till stora positiva resultat och ökade likvida tillgångar, vilket gör att soliditeten förbättras i stadig takt fram till 2050.

Beräkningarna bygger på att kommunen klarar ett årligt resultat som motsvarar 2 procent av skatteintäkter och statsbidrag från 2019, och att de exploateringsöverskott som genereras inte används till att medfinansiera den löpande verksamheten.

Utveckling av soliditet redovisas på kommande sidor.

Nettolåneskuld per invånare 2014-2050

I samtliga alternativ kommer låneskulden och därmed nettolåneskulden per invånare att öka i början av perioden.

Ökningstakten avtar något under slutet av perioden.

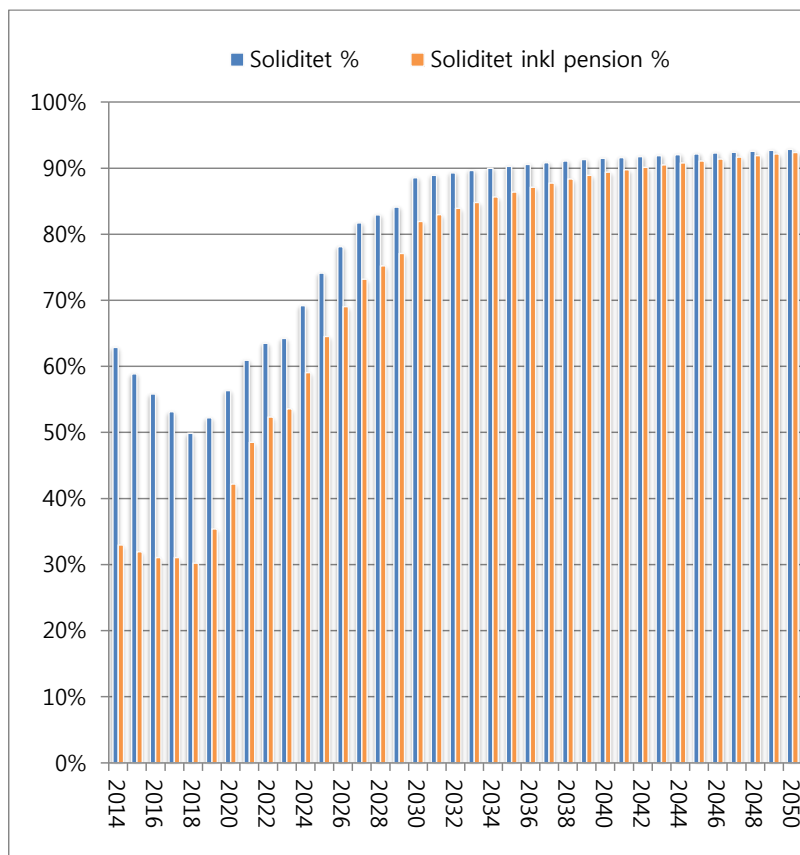
Danderyd har idag en skuld per invånare på ca 10 000 kr. Det vägda medelvärdet i Sverige idag uppgår till ca 22 000 kr. Hur låneskulden i riket kommer att utvecklas fram till 2050 är svårt att veta. Vi vet dock att Sveriges kommuner står inför en period med stora investeringar.

Redovisning av nettolåneskuld per invånare redovisas på kommande sidor.

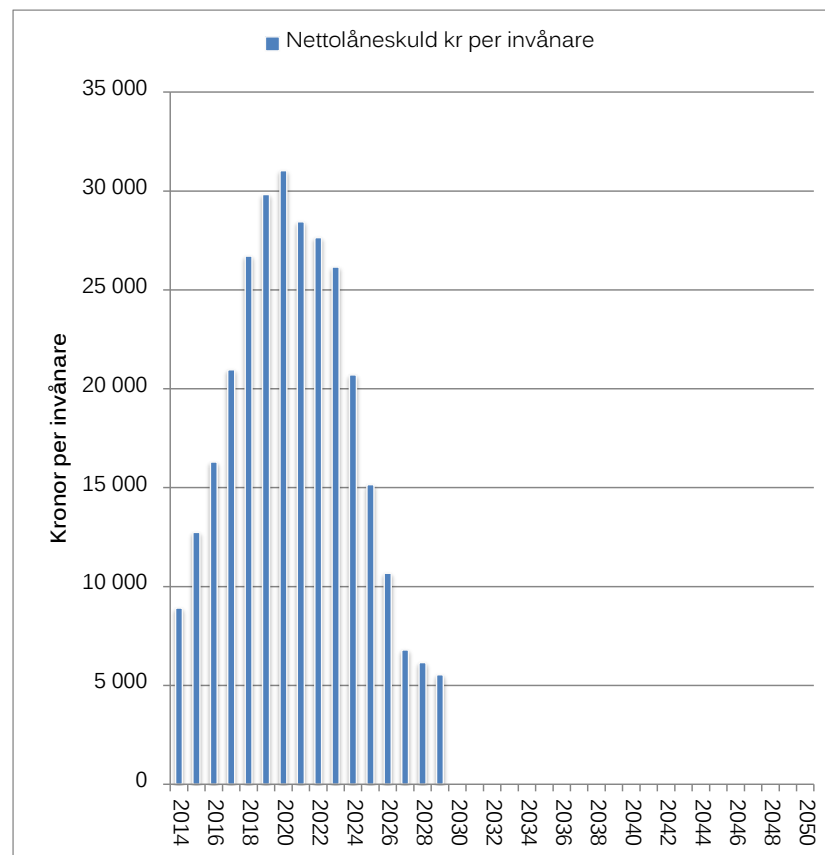
Finansiella nyckeltal

Nollalternativ

Soliditet, givet resultat på 2 procent plus exploateringsöverskott

Nettolåneskuld, kr per invånare

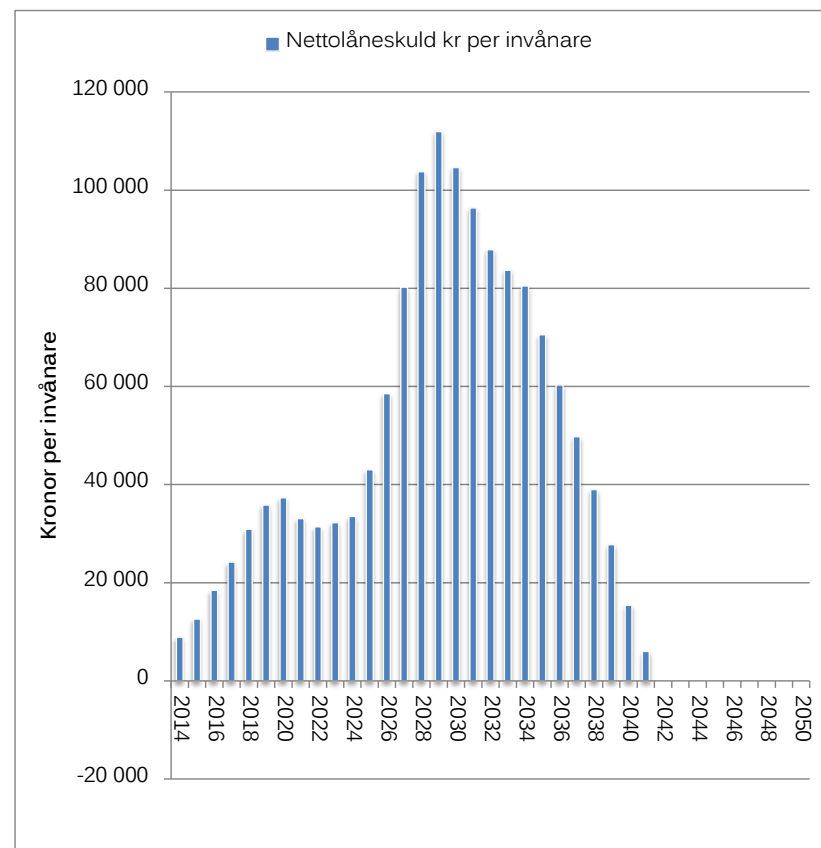
Finansiella nyckeltal

Mellan

Soliditet, givet resultat på 2 procent plus exploateringsöverskott

Nettolåneskuld, kr per invånare

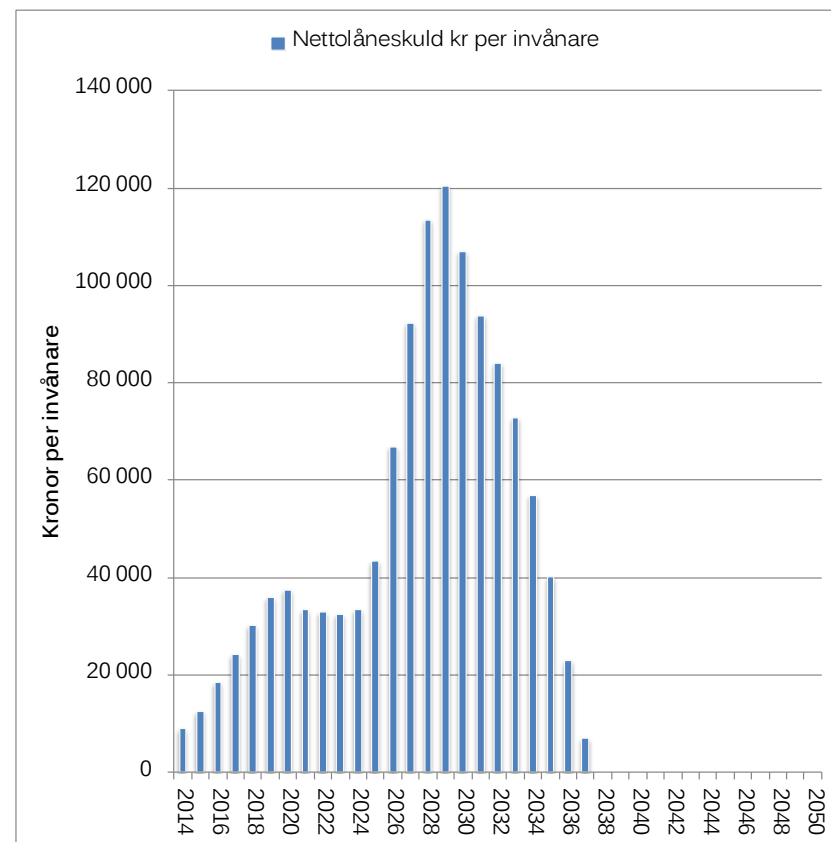
Finansiella nyckeltal

Hög

Soliditet, givet resultat på 2 procent plus exploateringsöverskott

Nettolåneskuld, kr per invånare

Resultaträkning

Efter 0,78 procent effektivisering, miljoner kronor

Nollalternativ

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Verksam. intäkter	503	956	938	1 054	1 189	1 386	1 567	1 857
Verksam. kostnader	2 031	2 207	2 756	3 351	4 089	4 946	5 945	7 134
Avskriv. (inkl. nedskrivning)	96	123	164	195	218	244	275	294
Verksamhetens nettokostnader	-1 625	-1 374	-1 982	-2 492	-3 119	-3 805	-4 653	-5 571
Skatteintäkter	2 147	2 494	3 227	3 936	4 796	5 832	7 070	8 508
Gen. statsbidrag och utjämning	-505	-689	-967	-1 218	-1 525	-1 906	-2 376	-2 930
Finansnetto	-2	-31	-23	6	53	108	161	218
Resultat	16	400	255	232	206	229	202	225
Varav exploateringsöverskott		365	210	180	140	150	110	115

Resultaträkning

Efter 0,71 procent effektivisering, miljoner kronor

Mellan

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Verksam. intäkter	503	956	958	1 263	1 540	1 954	2 352	2 104
Verksam. kostnader	2 030	2 193	2 894	3 466	4 336	5 460	6 860	8 087
Avskriv. (inkl. nedskrivning)	96	130	167	212	255	289	348	372
Verksamhetens nettokostnader	-1 623	-1 367	-2 103	-2 416	-3 052	-3 795	-4 857	-6 355
Skatteintäkter	2 147	2 494	3 200	3 957	4 981	6 346	8 066	9 961
Gen. statsbidrag och utjämning	-505	-689	-942	-1 217	-1 546	-2 047	-2 673	-3 506
Finansnetto	-3	-38	-76	-205	-147	-30	124	337
Resultat	16	400	78	120	237	474	661	438
Varav exploateringsöverskott		363	33	65	168	388	553	308

Resultaträkning

Efter 0,68 procent effektivisering, miljoner kronor

Hög

	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Verksam. intäkter	503	956	1 153	1 580	1 915	2 484	2 990	2 337
Verksam. kostnader	2 030	2 193	2 965	3 578	4 517	5 709	7 347	9 131
Avskriv. (inkl. nedskrivning)	96	130	170	221	271	329	403	436
Verksamhetens nettokostnader	-1 623	-1 367	-1 983	-2 219	-2 874	-3 553	-4 760	-7 231
Skatteintäkter	2 147	2 494	3 200	4 002	5 071	6 522	8 412	10 887
Gen. statsbidrag och utjämning	-505	-689	-931	-1 222	-1 560	-2 091	-2 738	-3 698
Finansnetto	-3	-38	-78	-213	-83	111	409	792
Resultat	16	400	209	348	555	989	1 323	750
Varav exploateringsöverskott		363	164	292	484	900	1 210	606

APPENDIX

Uppräkningsprinciper och styckkostnad

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2014</i>
Politiskt verksamhet	Befolkning 0–w	530
Infrastruktur och skydd	Befolkning 0–w	3 322
Kultur och fritid		
Bibliotek	Befolkning 0–w	467
Musik/kulturskola	Befolkning 7–15	3 150
Övrig kulturverksamhet	Befolkning 16–w	110
Fritidsgårdar	Befolkning 13–19	3 036
Övrig fritidsverksamhet	Befolkning 6–w	1 531
Förskola och skolbarnsomsorg		
Öppen förskola	Befolkning 0–5	632
Förskola	Befolkning 1–5	112 781
Familjedaghem 1–12 år	Befolkning 1–12	1 528

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, forts.

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2014</i>
Öppen fritidsverksamhet	Befolkning 6–12	0
Fritidshem	Befolkning 6–12	24 153
Skolväsande för barn och ung.		
Förskoleklass	Befolkning 6	36 321
Grundskola	Befolkning 7–15	86 754
Obligatorisk särskola	Befolkning 7–15	847
Gymnasieskola	Befolkning 16–19	71 186
Gymnasiesärskola	Befolkning 16–19	3 492
Övrig utbildning		
Grundläggande vuxutbild.	Befolkning 20–64	368
Gy. vuxenutbild. o påbygg.	Befolkning 20–64	3 793
SFI	Befolkning 20–64	476

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, forts.

<i>Verksamhet</i>	<i>Uppräkningsprincip</i>	<i>Kostnad, 2014</i>
Vård och omsorg		
Vård och omsorg enl SoL o HSL (65+)	Befolkning 65–w, prislappar	
Vård och omsorg enl SoL o HSL (-65)	Befolkning 0–64,	..
		760
Insatser enligt LSS och LASS	Prislappar enligt LSS-utjämning	
IFO, ekonomiskt bistånd	Befolkning 20–64	..
IFO, vuxenvård	Befolkning 20–64	464
IFO, barn- och ungdomsvård	Befolkning 0–19	597
Särskilda insatser		3 199
Flyktingmottagande	0-w	
Arbetsmarknadsåtgärder	Befolkning 20–64	591

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, äldreomsorg

Givet de kostnader som kommunen har redovisat och antalet personer som erhåller vård i ordinärt boende respektive vård- och omsorgsboende har en styckkostnad räknats fram.

Stykkostnaden för ordinärt boende respektive vård- och omsorgsboende redovisas för fem åldersgrupper och är uppdelad på män respektive kvinnor.

Skillnader i styckkostnad speglar *endast* en högre andel som erhåller vård. Någon justering avseende antalet hemtjänst-timmar eller vårdtyngd inom särskilt boende är inte gjord.

Ålder	Kön	Ordinärt boende	Vård- och omsorgsboende	Totalt
65-74 år	Män	1 690	0	1 690
	Kvinnor	3 206	6 019	9 225
75-79 år	Män	8 097	15 958	24 055
	Kvinnor	13 161	24 129	37 290
80-84 år	Män	21 413	40 194	61 607
	Kvinnor	31 014	51 747	82 761
85-89 år	Män	44 865	63 162	108 028
	Kvinnor	68 437	103 655	172 091
90-w år	Män	69 452	120 886	190 339
	Kvinnor	94 804	286 536	381 339

Uppräkningsprinciper och styckkostnad, LSS-verksamheten

Givet de kostnader som kommunen har redovisat för LSS-verksamheten och antalet personer som erhåller omsorg enligt de olika LSS-insatserna har en styckkostnad räknats ut.

För de LSS-insatser där inte kostnaderna finns uppdelade har riktvärden från LSS-utjämningsen använts.

Typ av insats	Kronor
<i>Bostad med särskild service</i>	
- vuxna (riktvärde)	1 019 062
- barn	1 273 828
- barn i familjehem	458 578
Daglig verksamhet	334 361
<i>Övriga insatser</i>	
- korttidsvistelse (riktvärde)	290 453
- korttidstillsyn	159 749
- avlösarservice	72 613
- ledsagarservice	72 613
- kontaktperson	29 045
<i>Personlig assistans</i>	
- enligt LSS (riktvärde)	516 026
- enligt LASS	258 013

Avslutningsvis vill vi...

... tacka för förtroendet och hoppas ni är nöjda med vår insats.

Återkom gärna med frågor!

Joanna Hägg
PwC | Kommunal Sektor |
Rådgivare offentlig sektor

Direkt: +46 (0)10 212 59 57|
Email: joanna.hagg@se.pwc.com

PwC Sverige
113 97 Stockholm | Torsgatan 21
www.pwc.se

Martin Halldén
PwC | Kommunal Sektor |
Rådgivare offentlig sektor

Direkt: +46 (0)10 212 41 16|
Email: martin.hallden@se.pwc.com

PwC Sverige
113 97 Stockholm | Torsgatan 21
www.pwc.se